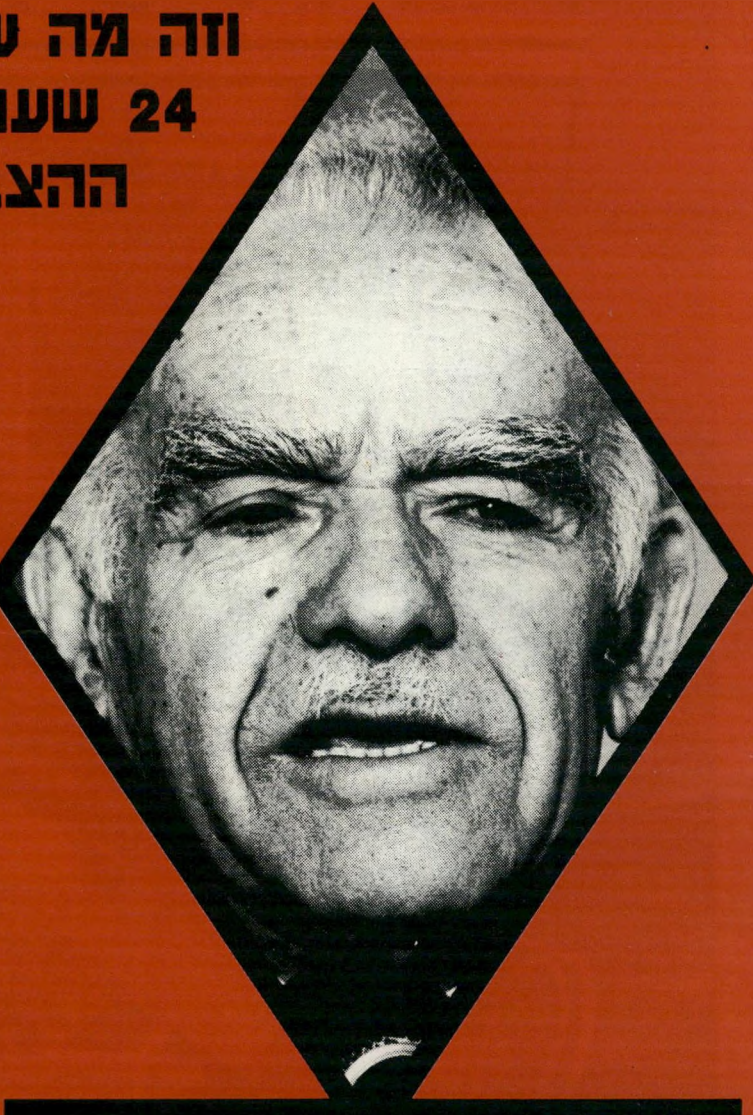

העולם הזה

956 חברי מרכז הליכוד השתתפו בסקר "העולם הזה"

וזה מה שהם רצו
24 שעות לפני
ההצבעה

בעד
תיקוני
שרון **24%**

בעד
תוכנית
שמיר **57%**

9% נגד כל תוכנית שלום

לעצום עיניים, לפתוח פה ולהרגיש איטליה

פסטה איטליאנה

טמיר כהן (עקבסון)

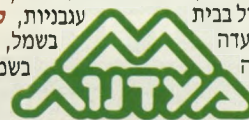

פסטה איטליאנה. בתאבוניסימו.

המעדנים של מרצ'לה

את המתכונים לפסטה איטליאנה הכינה עבור חברת מעדנות ג' מרצ'לה מאסטרו, שכשמה כן היא, מאסטרו בבישול איטלקי. התוצאה – מעדני פסטה טעימים ומיוחדים: **לזניה בשמל** ברוטב עגבניות, **לזניה פטריות** ברוטב עגבניות, **קנלוני פטריות** ברוטב בשמל, **קנלוני תרד** ברוטב בשמל, **לזניה תרד** ברוטב עגבניות ו**לזניה במילוי** מן הצומח בטעם בשר.

כשחושבים על המטבח האיטלקי – חושבים על פסטה. זהו שם כולל למאכלים שונים כמו לזניה, קנלוני, רביולי ועוד, שהפכו את המעדנים האיטלקיים לאהובים ברחבי העולם. עד היום צריך היה לטרוח כדי להכין פסטה איטלקית אמיתית. עכשיו, זו הפעם הראשונה שאפשר לאכול בבית קנלוני ולזניה ברמה של מסעדה איטלקית טובה בלא כל טרחה ע"י חימום בלבד!

לאכול וליהנות

זיכרון

13 שנה אחרי אנטבה
מספר עידו וחניה על
האח הגדול ועל
"היחידה". סיפור
אהבה
(עמוד 10)

מילחמה

אורי אבנרי וענת
סרגוסטי בעזה.
הפלסטינים הולכים
חזק על עצמאות
(עמוד 18)

גאווה

גם אם לא שמעתם,
נגמר שבוע הגאווה
ההומוסקסואלי. אילן
שיינפלד לא מוצא
סיבה למסיבה
(עמוד 28)

זיקפה

אם אתם לא רוצים
לחכות ל"מויטיין"
החדש לכו לקרוא את
"בוליטיקה". יש מה
לראות
(עמוד 46)

גאולה וצחי. האמא הזאת היא אני.

עשיתי הפלה. עכשיו אני מצטערת שאין לי ילדים בנוסף על צחי

גאולה כהן — חשיפה (עמוד 8)

בתוך הגליון

25	אורח — רוני סומק	4
26	לילות ישראל — סינדרלה מקומית בנהריה	4
28	הומוסקסואלים — לא בישראל, לא עכשיו	5
30	דף חדש — פרידה מרוסיה	6
33	מרדכי יהל — חופשי בטעות	6
34	הורוסקופ — סרטן, מזל ירח	8
37	זה וגם זה — בעניין ארמניה	10
38	רחל המרחלת — מונוולו של סילה	10
40	שני ערצים — לברוך מצרות של אחרים	
	דיעה אחרת — אורי דן: קואליציה של	
	אמביציה • סיני קהת: ה'6 לילי • מאיר	12
	ליפשיץ: לו הייתי דג • מרדכי הורוביץ: שניים אחוזין	14
42	במרכז • החברים של אופירה: חרדל	15
46	תיקשורת בע"מ — טעות בערווח	16
48	תשבץ — 250 ש"ח 500 ש"ח 750 ש"ח 1000 ש"ח	18
48	תמרורים — הירד הפקיד	21
49	חוג הסילון — לבד בין כל הסינים	22
50	ספורט — ריגול תעשייתי	24

קורא יקר — להיות ייחודי	
מיכתבים — המוח והכוח	
תעסוקה — יבוא אישי מחו"ל	
תשקופה — גירושין סודיים	
ישיבת מרכז — רק הליכוד יכול	
גאולה כהן — 24 שעות אשה	
במדינה — לחם וקירקס	
עידו נתניהו — חולם על יוני בלילות	
מה הם אומרים — בני כהן, יהודית אוריין,	
הדר יאירה אמית, עדי הדר, הדר שיימשון	
עוונתי, אריק כרמון	
כיגוס — רוח מזורחת בפולדו	
הנרדן — מוסוליני	
אנשים — ההצגה חייבת להישחק	
עזה — פלאנטה אחרת	
יומן אישי — אילו הייתם במקומי	
תסריט — שנתיים יותר מדי	
קולנוע — ספר דניאל ב'	

מיכתבים

הוא קופץ, העולם הזה (14.6.89).
לכתוב על תיאולוגיה אורי בן-ארי, חבר
צוות הפתח-הלקחים של האלף משה בר-
כוכבא, שהוא "קצין שהגיע לשיאו במלחמת
מת-קדש", זאת בורות פשוטה, אם לא עזות
מצח.

בן-ארי, מלחמה הגדולה של מלחמת-
העצמות (קטמון), אמנם היה שיריונאי גדול
במבצע-סיני של 1956, אבל שיאי הקאריירה
שלו היו במלחמת ששת-הימים, עת שטף, עם
שיריוניו, מקריית-ענבים מזרחית וכבש תוך
כמה שעות את רמאללה ויריחו, ויותר מזה
במלחמת יום-הכיפורים, כאשר היה סגנו של
חיים בר-לב, שהוענק מכה השר שלו בירוש-

שיריונאי בן-ארי
קטמון, קדש, קאהיר

לים ובן-ארי סייע בידו בלבוש את ההתמס-
רות בחזית-הדרום וליווה את התפנית
שהביאה את צה"ל למרחק 100 קילומטר
מקאהיר.

מתוך ידע אישי

על מיספר הטנקים של צה"ל 1948
(מה הוא קופץ), העולם הזה
(14.6.89).

אין זה נכון שצה"ל נכנס למלחמת-העצ-
מות עם טנק אחד בלבד. מתוך ידע אישי
אני יכול להעיד כי צה"ל נכנס לאותה מלח-
מה עם שני טנקים לפחות.

היו אלה שני טנקים בריטיים מסוג קרר
מוול, שאותם גנבו חיילים בריטיים מן הצבא
הבריטי ושהוסתרו, עד יום זאת הבריטים מן
הארץ, בשכונת-מגוריי באותם ימים, בית-
הכרם בירושלים.

★ ★ ★

בכתבת-השער של הגליון האחר
רזן על מחלת-האיידס, הרשמתי בטי-
עות שם הכותב: עורך רכטמן.

המוח והכוח

על ביקורת טלוויזיונית מסוימת
(משדרים חדשות האינתיפאדה),
"דעיה אחרת", העולם הזה
(14.6.89).

לא פעם שמעתי את השאלה איך זה שאין
סאטירה ימנית טובה?
אז, הנה, העולם הזה, על ארבעת עמודיו
החדשים, דעיה אחרת, מספק את התשובה:
לימור ליכנת.

אבל אנשים פאתטיים לא יכולים לכתוב
סאטירה ובכלל, ההומור שלהם, בדרך כלל,
צולע. קשה מאוד לצחוק על אחר כשהדבר
שמעניין את ליכנת באמת זה לבשר לקהל
קוראיה, כי היא בוגרת-אנוכיסטית.
אז אל ראגה, לימור היקרה, עדיין קוראים
לו (למשורר יצחק לאור) איציק. לפחות החב-
רים שלו. אבל חברים כמוך אני לא בטוחה
שהוא ירצה.

אבל הבעיה כנראה התחילה כבר אז, כש-
עור היית סטודנטית ולא הכנת בריחות ש-
סיפרו לך חבריך ללימודים. כנראה שמאותן
סיבות את מבכה היום עיכוב של רבע שעה
בהקרנת אלקסיס, או, אולי, זה חלק מההומור
שלך?

ובקשר להצעתך לקיצור המיקרופון של
כרמית גיא, או, כפי שאת אומרת, במפורש,
לפיטוריה, זו, כנראה, באמת, האפשרות היחידה
דה שיתפנה, אי-פעם, מקום לאנשים כמוך.
אם לא כמות, אז כחוכמה?
ענבל פרלסון, יפו

הטלאי הירוק

על הציור הבדיוני שהראה ער-
בים נושאים טלאי ירוק (הצני-
לום הזה), העולם הזה (7.6.89).
הציור הזה הזכיר לי את הכותרת המפורס-
מת, שהופיעה בעיתון הצינוני בברלין ביום ה-
4 באפריל 1933, ימים אחרים אחרי שאדולף
היטלר נבחר כראש-הממשלה של הרייך.
בעיתון "ידעיה רודנאו" הופיעה אז כותרת
רת, שנכנסה ישר להיסטוריה של העם היהודי
די: "שאוהו בגאון, את הטלאי הצהוב"
אגב, זה היה שנים לפני שהיהודים אמנם
חוייבו לשאת טלאי צהוב.

חיים רובנברג, רמת-גן

נבואת אריאל

על איור לסיפור בדיוני (ההציו-
ר הזה), העולם הזה (7.6.89).
מותר לו, להעולם הזה, להתקשט בנוצות
שלו ולהראות לנו, שחור על לבו, כיצד נבוי
אח, לליתר איור שליווה סיפור בדיוני שהיר-
פיע בהעולם הזה לפני 34 שנה, התגשמה
החודש באריאל, שבה הוחלט לחייב עובדים
עריבים בנשיאת טלאי מזהה.
יפה מאוד (ומצער מאוד). אבל מדוע אין
העולם הזה מוצא לנכון לפרסם את הנבואות
שלו שלא התגשמו? דב גפן, תל-אביב

עלייה וירידה

על מטבע לשון עברי (איגרת ה-
עורך), העולם הזה (14.6.89).
זכותו של הקורא פז לחיות באוסטרליה.
אבל אין לו כל זכות לנגח את הלשון העברית.
לכתוב, כפי שהוא כותב, כי מטבע-הלשון
שון "עולים לארץ-ישראל", הוא מילה טיפ-
שית, רק מעיד כי הקורא פז קצת שכח את
העברית שלו.

בעברית מקובל לומר, מימים ימימה, כי
לארץ עולים. בדיוק כמו שמקובל לומר,
למשל, שלמצריים יורדים.

חנן אקרמן, נס-ציונה

הבלם מן השיריון

על דרכו של קצין צה"ל בכיר (מה

קניא יני.

כמעט את כולם ב-30 שנה ויותר, כבואו
לנתח את בעיות-היטור של המדינה ולהציע
את הפיתרון הנכון?

גם אז לא ישבו במערכת העולם הזה נבי-
אים. מעולם לא היתה בשבועון זה מערכת
איריאולוגית. שהגיעה למסקנותיה על-פי
סיפרי-קדש אלה או אחרים.

אם הקדמנו כמעט את כולם ב-30 שנה,
הרי זה מפני שראינו את המציאות של אז כמו
שהיתה באמת, ולא כפי שהאחרים רצו שת-
היה. ניתחנו את העובדות כפי שהיו, וגילינו
ביניהן עובדה ששום גורם אחר במדינה לא
רצה לראות אותה, קיומו של העם הפלסטיני,
גם אחרי המהפכה הכבירה של מלחמת-
העצמות.

מכאן הגענו למסקנה שלא יהיה שלום בלי
הסדר בין ישראל והעם הפלסטיני, ושהשלום
יתכן רק אם נדבר עם המנהיגות הלאומית
הפלסטינית ונעזור לה להקים מדינה עצ-
מאית משלה לצד ישראל.

זה נשמע אז כרעיון משוגע באוזני כל מי
שלא היה מסוגל לנתח את המציאות כמו
שהיא, כל מי שהיה שבוי בידי קונספציה זו או
אחרת. זה כלל את כל העיתונאים בארץ ואת
כל המיסלגות, מחרות ועד מקי.

מדוע זה רלוונטי כיום?

רק בגלל סיבה אחת: העולם הזה משתמש
באותם הכלים גם כיום. כבואו לנתח את
הבעיות. אין הוא מחפש "יחודיות", אלא
אמת. איננו באים להפתיע ולהדהים, אלא
לעזור לקורא לראות את המציאות כמו שהיא,
ולהסיק ממנה מסקנות נכונות.

הכלים שלנו: ראיית הרברים כמו שהם,
בלי מישקפים איריאולוגיים; אומץ-הלב לה-
גיד את הרברים הנכונים; גם כשהם בלתי-
פופולריים; הנכונות לחוות את העתיד על פי
נתוני ההווה, גם כשהתחושות נשמעות יוצ-
אותיות. זוהי היחודיות שאנחנו שואפים
לקיימה.

כל זה אינו נחוץ לאדם שלא איכפת לו מה
קורה ומה יקרה למדינה שלו, לחברה שלו.
אבל זה דרוש לאזרח אחראי, המבקש להיות
שותף אמיתי לבניית חיינו כציבור וכפרטים.
אילו היתה דעת-הקהל בישראל מקבלת
את הניתוח שלנו בעניין הפלסטיני לפני 25
שנים, היתה המדינה כולה עולה כבר אז על
דרכה-השלום. העובדה שניתוח זה הופך
לנחלת הרוב רק עכשיו, אחרי מלחמת
ואינתיפאדה, עולה לנו במחיר יקר מאוד בכל
תחומי חיינו.

זה נכון גם לגבי כל בעיה ציבורית,
פנימית וחיצונית, העומדת כיום לפני
המדינה.

אימרה צרפתית

אגב, אחת הקוראות שלחה לנו
השבוע אימרה, שהיא מצאה בספר צרפתי.
אם לא מבינים אותך, אולי זה מפני
שאתה מכין דברים לפני האחרים.

בישני עמודים רצופים בגליון הזה יש
ריעות שונות על נושא אחד: סירטו של מרסל
אופולס, מלון סרמיוס.

בעמודים 23-22 מוחת צבי ינאי ביקורת
על הסרט, ומביע את הדעיה שהיה מוטב
לקצרו בהרבה. בעמוד 24 מעניקה עדינה
פיננזו לסרט כמו שהוא את הציון "מצויין".

לפני חודשים כתבתי גם אני כמה דברים
על הסרט הזה, במדור יום-איש, (העולם הזה
2697), אחרי שראיתיו בהקרנה מוקדמת ואי-
חרי ששוחחתי במשך כמה שעות עם אופולס
עצמו. הייתי מוכן לראות את הסרט הזה גם
באורך כפול ומכופל.

שלושה אנשים, שלוש ריעות שונות.
מישהו יכול לשאול: אז למי להאמין? מדוע
אין העולם הזה מחליט קודם כל מה דעתו,
לפני שהוא מגיש את ביקורתו לקוראים?
אבל לשני אנשים שונים לא יכולה להיות
דעיה אחידה על יצירת-אמנות. כבואו לכתוב
ביקורת על יצירה, מבאי כל מבקר עימו את
אמות-המידה שלו, שעוצבו על-ידי עברו,
חינוכו, חזיונותיו.

סרט זה עוסק בכיבוש הנאצי באירופה,
ובמיוחד בארם גרמני אחד, קלאוס בארבי,
מראשי הגסטאפו בעיר ליון בצרפת. יש ברבי
רכיב תיעודי, יש בו רכיב קולנועי, יש בו
רכיב רעיוני-פילוסופי.

צבי ינאי חי כילד תחת הכיבוש הנאצי
(באסיליה), ובה לארץ אחרי המלחמה. הוא
הוגה-דעות, עוסק בפילוסופיה וחוכב-קיל-
נוע. עדנה פיננזו גדלה בארץ, והיא מבקרת
קולנוע מיקצועית. אני עצמי הייתי כימי זה
שזאה בארץ, אך לפני כן חיברתי את הגר-
מנים מקרוב. אני מתייחס לקולנוע ככל צופה
רגיל.

שלושה אנשים, שלוש גישות. זה טיבעי,
וכך זה צריך להיות.

על סמך ריעות אלה, צריך הקורא להח-
ליט, קודם כל, אם ללכת לראות סרט זה
בכלל. אני מקווה שהביקורות שלנו ישכנעו
אותו לעשות כן. אחר-כך יוכל להיעזר בבני-
קורות אלה, כבולן ביחד ובכל אחת מהן לחזר,
כדי לגבש לעצמו דעיה עצמאית.

זהו תפקידו של העולם הזה בכל השטחים.

להיות ייחודי

נכתתי השבוע בוויכוח של כמה אנשי-
מיקצוע על העולם הזה. אחד מהם אמר: "פעם
היו להעולם הזה ריעות ייחודיות. הוא הסיף
להקמת מדינה פלסטינית ולהידברות עם
אש"ף. עכשיו התקבלו ריעות האלה על-ידי
חלק גדול של הציבור. כבר אין צורך לקנות
את העולם הזה כדי לקרוא כתבה על הצורך
בהידברות עם אש"ף. זה שהעולם הזה הקדים
כמעט את כולם ב-30 שנה בהשמעת ריעות
אלה אינו רלוונטי".

זה נכון, כמובן.
אבל זה גם מאוד לא-נכון.
השאלה היא: מדוע הקדים העולם הזה

העולם הזה

השבועון של ישראל

העורך הראשי: אורי אבנרי
מנהל: אברהם סימון
מנהלת מחלקת-מדרשות:
רינה מיטרני

המערכת והמנהלה:

תל-אביב, רחוב גורדון 3
(ת.ד. 136, מיקוד 61001)
טלפון: (03)-232262/3/4

פקס: (03)-245130 FAX
המו"ל: העולם הזה בע"מ
הרשפה: הדפוס החדש

הפצה: גדי
תל-אביב, יד חרצנים 7
טלפון: (03)-377056

המנהל הכללי: דוד גרשנוביץ

קח קטלוג,
בחר
במערכת.

אבי שואלת על פולנים או פולניות.
400-500 דולר. זה לא ליטאני. עם
הפולנים אין ליטאני, הוא אומר. הפולנים
באים בתדירות, עובדים כאן, וכל חצי שנה
מחרשים את הדידה. פולנים זה יותר זול, כי יש
להם כעיה באנגלית, ומשמפות בארץ לא
רצות אותם, אז זה יותר זול, כי יש פחות
ביטול.

הטלפון לא מפסיק לצלצל. אז למה את עושה את זה למריאנה. תחליטי, רוצה או לא רוצה? והא צועק וטורק את הטלפון.

אני מבקשת לראות סטלוגים עם תצלומים של פליפינים ופליפיניות, לאחר שנשכח נעתי שהם עופפים על הפולנים. בקטלוגים יש תצלומים וטפסים, שבהם ישומים הפרטים הארשיים של מבקשה העבודה. זה ליגנלי. אבל אני מתעקשת על תצלומים של מי ש כד נמצאים בברז. הוא לא יכול לתת לי את התצלום. כבר עברו עליי, ומשהו צילם לו תצלום ופתח סוכנות ליווי.

יש שרותים מעבר לעבודות-ניקיון וטי-
פול בילדים, כלומר, שרותים סכסואליים?
אני שואלת.

תראי, זה תלוי במישפחה ובכימיה שנוצר. אם יש כימיה אז יש, וזה עובד. אני יודע שיש שורות כאלה. אבל, זה תלוי."

והוא מתחיל להראות סימני חוסר-סבלנות.
אם את רצינית, והמישפחות שאני עובד אִי-
תן הן מישפחות רציניות, היכולות להרשות
לעצמן, והע עובד מאחזן לפה, אז אני מביא לך
ביניהם מה שאת רוצה. ימצא חן בעיניך,
ועושים וזהו."

יש לו סטוק, והוא עובד בשיטת שיווק למלת לזלות 115 שקלים עבור כל ביקור. אם נחתם חוזה, הוא מקבל 700 דולר, דהיינו, מסכדות הודשית אחת שמחשוק ממנה 120 שקלים. כי אנתנו הרי בלאליגאליס עסקינו, למדת שאירי מניקשוו מדיקין לעסוק בלר גאליס. אך עיקר פרנסתו באה לו, כפי שובתי, ממלאי פרגאס.

לואתה לא מסתכן בכך? אני שואלת בזה
בצה של תום.

תראי, יש סיכונים, אבל גם לך יהיו סיכונים. אם את מעסיקה עובד לא-לגאלי, יכולה לכסח אותך הסתירה של עובדה הדרווחה. זה לא פוליטי במיוחד. צילצול שמות ממופח. אותו. הוא מדבר עם מישהי על דרום אפריקנית שישלח לה. כשאני שואלת על דרום אפריקאים הוא מתחמק. יש, אבל תעדי

אני מעדיף לעבוד עם ליגאלים בלי בלבליראש. אבל אם את רוצה, תשאירי מיסטרסלפון. אני מחר אביא לך מה שתירצי, ואיזה גיל שתירצי. יש לי מ־25 עד 40".

המסוכנות הזו היא רק דוגמה. בלחות-
המדעיות בעיתונים לא חסרות דוגמות נוס-
פות.

פיליפינית ליגאלית — 500 דולר. לא ליגאלית — 700 דולר. פולניות רק 500 דולר — הכל לא־ליגאלי. שוק עבדים — ייבוא מחו"ל. בהרצליה־פיתוח לא יאהבו את הגילויים האלה

דרך פתח־תיקוה 44. על תיבת־הרואר
רשום מיקשור אנקורי בע"מ — שרותי כוח
אדם בינלאומי.

חרר בקצה המיסדרון. בחוץ מתגודדת חבורה של גברכים, נאים למראה, כבני 25. כמה בחורות מגיעות גם הן. יפות. חיוכים מאוזן לאוזן. משוחחים בפולנית. השיחה קול-חת. הם ממתנים. גם אני.

בחדר יושבת בחורה מלאת גוף. בידה האחת היא מחזיקה את אפרסתה הטלפון, בשניה סיגריה. על השולחן רפי זהב. היא מעלעלת, מסיימת את השיחה ומדברת באנגלית עילגת מעם שתי בחורות ובחור הישוכים מולה. היא נפנית לעצרה "כזה" היא שואלת.

אני בקשר למודעה. בעלי דיבר איתך בס-
לפון לפני כחצי שעה.

„כן“, היא מחייבת, „תפני לחדר השני, הוא מספל בזה.“

אני נוקשת ברלת החדר השני. גבר שחום-עור, חמור-סבר, מביט לעברי בחשדנות. גם ששם יושבים למולו שני גברים. גם הוא שואל "כן?" ואני חוזרת על הדברים שאמרת לבחור רחמיה מהחדר הראשון, ומוסיפה שהבחורה היפה חתמה אותי אליו.

באנגלית לא־כריסית: "סליחה, תיכף אחזור."
גם הם מהפמליה הפופולסיה.

אנחנו נבנסים לחדר הראשון. „אני מחפ־
שת פיליפינית או פיליפיני לעבודות־בית
ולטיפול בילדים עם לינה,“ אני אומרת.
„חלוי מה את רוצה?“ הוא אומר

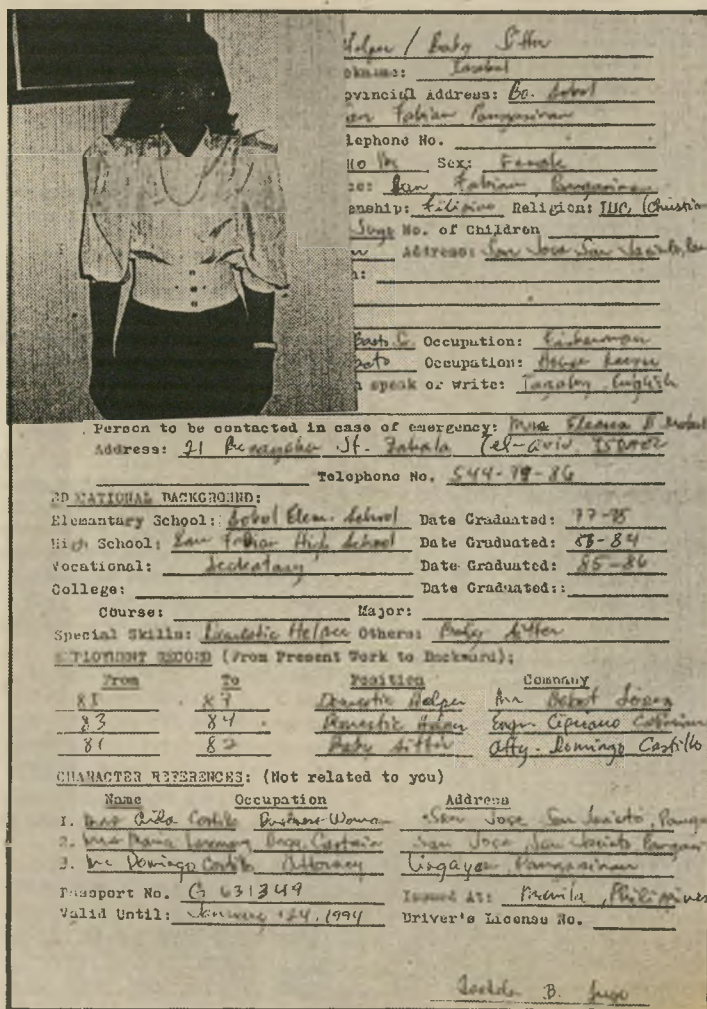
אני חוזרת שוב על דרישותי. הוא חשדן.
יש איזה מתח לא־נעים באוויר. מתאמצת
לשבת נינוחה. יש קצת פרפרים בבטן, בגלל

הוא ממשכת החוד והיא אודת שהוא נוצץ ב. הוא
קלפוא והוא מפליט לקנתי: פליפיתני
לגאלי 500 דולר, לא לגאלי 700
יום חופש בשבוע לכנסיה, ודמינסר
פלוס באוטובוס, פלוס סנדוויץ וכוסקפה.
ההיתממות שלי מפשירה אותו קצת. והוא
מסמכיר לי שאם אני רוצה את הדברים בחוק
עלי למלא טפסים, לשלוח למישרהעבודת
לקבל אישורעבודה, לראות לזית,
לכרטיסטיסיה ולכל הכרוך בביווקרטיה מר
ומישהו. וגם כסוף כל שטח אם אצליט

זרת פיליפינית. רצינו גם שרותי-
מין. בטלפון אמרו שיש על מה
לדבר.

אבטלה? איזו אבטלה, חסרות ידיים עובדות וכנראה אפילו בכמויות גדולות. בעריהפיתוח יכלים להתלונן, אבל „סוכנויות כוח-העזר“ כך קוראים למישרדים המייבאים עובדים מחו"ל, הטלפון לא מפסיק לצלצל.

יש פיליפוניות, יש תאילנדים,
יש פולנים ופולניות. אין אפילו
חרם על דרום-אפריקה, הכל בדר-
לזרים, אספקה מהיום למחר,
שרות דיסקרטי, והעיקר בלי ביו-
רוקרטיה במשרד-ההגנה. העסק
במיאל בלתי-חוקי.
הלכתי להשיג לי ולשכנתי עו-

כמעט חצי

303 נשאלים סירבו לענות. חלק גדול מהם שייך, כנראה, לחצי הסירוב. הם לא רצו להיחשף. השאלה הגדולה היא, האם תיחד יצחק אחם גם בקלפי.

פתוחה, אם יבס שמיר את המורדים, תהיה באיזה עיתוי ובאיזו דרך ייבחר לנקום בהם.

מכינוס לכינוס

אין דבר שחברי-מרכז הליכוד היו מוכנים לו פחות השבוע מקרב שיעולה ממנו ריח פיצוץ, על רקע איריאולוגי. לניצחונות בבחירות המוניציפליות ובאונברסיטות הרי תה השפעה ניכרת על מצב-הרוח המנטלי והאידאולוגי בליכוד.

רווחהקרב החרותניקית המפורסמת, שהייתה בילה את הגייסות השונים לקרבות האדירים בשנים 1983-1988, דעכה, אולי בלי שוב, בוועידה המפוצצת של 1986 היו ההמונים ששים לקרב, לפחות, וכנראה שאף יותר, ממנהיגיהם במחנות השונים.

הקרב האחרון נכפה מלמעלה. ריח הבחירות להסתדרות, על כל שלל הגזרים החדשים שעשוים להתווסף, רוחק הצידה את ארץ-ישראל השלמה לטובת אחדות השורות המתחייבת.

השר אריאל שרון הבטיח השבוע להמשיך (לא אפסיק ליום אחד) במילחמתו בתוכנית-השלום של ממשלת ישראל, שהיא לדעתו, תוכנית שאין לה שום קשר לשלום, ושתיאיר רק לשפיכות-דמים גדולה יותר. גם אחרי ישיבת-המרכז ובלי קשר לתוצאותיה.

תומכיו נראו השבוע פחות נלהבים מכעבר לצאת לקרב כזה. רבים מהם דילגו ביחס הראשון האחרון בין כנס התמיכה בתוכנית שמיר, שערך חבר-הכנסת דודי מגן (המחנה עריק) — בפי שרונים סיסטם נאמנים) במצורת זאב, לבין כנס שרון, שנערך באותו הערב 500 מטרים משם, בבית סוקולוב, שם תקף שרון את התוכנית ואת שמיר ומשה ארנס בחריפות כמעט חסרת-תקדים.

רבים מחברי-מרכז הליכוד המתנגדים לתוכנית סעדו את ליבם בעוגות ובקפה של אולמיר-עצמות. בשעה שמגן, על הבימה, איים בהתפטרות 40 חברי-הכנסת של הליכוד, אם יצביע הליכוד נגד התוכנית. אני חבר של מגן — ענה לשאלתי, בדבר המצאו אותו בכנס תומכי התוכנית, מיליטנט שרונים טיפוס. אבל אתה בעד התוכנית? הקשיתי, אני בעד דודי מגן. תרשום — אני בעד דודי מגן.

שמועות עקשניות גרסו שחלק ממארגני כנס-מגן לתמיכה בתוכנית-שמיר הם בצעם ממתנגדי התוכנית. כששאלתי את מגן הוא טען שלא הוא אירגן את הכנס, והיפנה אותי לאברהם הירשזון.

את אוירת ה"ביחד", השילטונית והנהגתית, ללא הברלי מחנות ודעות, ששררה במרבית התכנסויות הליכוד השבוע, קללקו רק כותרות-העיתונים ומהדורות-החדשות. "הולכים לפיצוץ, אחי" — שאל חבר-מרכז נדרם את רעהו, תוך לעילול בהתקפות שריהלר כוד, שנכתבו שחור על גבי לבן בעיתונות. "מה אתה חושב שזה צחוק?" ענה לו רעהו היראליסט, שבעד-הוועידות.

גם בין תומכי התוכנית שרר קונסנזוס של איתללהבות ממנה. הנימוק המרכזי היה: אין ברירה, והתיקוה הבוהטת ש"ממילא לא יצא מהתוכנית כלום".

בינתיים, היה מוסכם מתחת לפני השטח, הולך הליכוד ומתרחק מהאידאולוגיה של ארץ-ישראל השלמה. גידען סער

יצחק ברור ליצחק שמיר מצטייר ממישאל העולם הזה שנערך השבוע. 956 חברי-מרכז הליכוד ענו לעשרות סלפר נים שכיררו את עמדותיהם. 57.3 אחוזים תומכים בעמדת ראש-הממשלה. 33.6 אחוזים אומרים שיצביעו בעד תוכנית מתוקנת, כפי שהציעו שלוש המתנגדים, או שיתנגדו לכל תוכנית-שלום שהיא.

מישאל העולם הזה מחזק את התחושות שבאו לביטוי בליכוד, כי שלוש השרים המורדים לא הצליחו לסחוף איתם אף את תומכיהם המובהקים. דודי לוי ואריאל שרון, הטוענים לשליטה על כמחצית מחברי-המרכז, מצאו עצמם נלחמים על האחוזים המכריעים בין תבוסה להפסד בכבוד. יצחק מודעי, בן הברית החדש, לא מתגלה, לפי המישאל, כספק-קולות משמעותי.

"העולם הזה" שאל את חברי-מרכז הליכוד:

האם אתה בעד תוכנית-שלום המקורית, האם אתה בעד תוכנית-השלום המתוקנת, או נגד כל תוכנית-שלום.

לנשאלים, שביקשו הסבר, נאמר כי התוכנית המקורית היא תוכנית שמיר, ואילו התוכנית המתוקנת כוללת את הסתייגות השרים.

57.3 אחוזים תמכו בתוכנית המקורית. 24.5 אחוזים תמכו בתוכנית המתוקנת. 9.1 אחוזים מתנגדים לכל תוכנית-שלום.

"העולם הזה" שאל שאלת-בדיקה משלימה:

האם אתה בעד קיום בחירות בשטחים, בעד בחירות עם מגבלות, או נגד בחירות?

49.5 אחוזים תמכו בבחירות.

24.8 אחוזים תמכו בבחירות עם המגבלות שהציבו השרים שרון, לוי ומודעי. רובם הגדול אמר, שהמגבלה העיקרית היא התנגדותם להצבעת ערביי ירושלים.

17.5 אחוזים התנגדו לכל רעיון הבחירות.

התשובה לשאלה השנייה מוכיחה את קיומה של קבוצה איריאולוגית, המהווה 41 אחוזים מחברי-המרכז, המתנגדים עקרונית להצלת תוכנית-השלום של שמיר. קבוצה זו אומנם תומכת, בחלקה, בהצעת שמיר, אך אנשיה מצהירים מיד, כי תמיכתם היא תמיכה על-תנאי. בטווח הארוך יצטרך ראש-הממשלה לקחת בחשבון את ההתנגדות המסיבית, הקיימת לבחירות בשטחים הכבושים.

313 מהנשאלים סירבו לענות. אפשר להניח כי בקבוצת-המסרבים יש רוב מסוים לאנשי מחנה שרון-לוי. אלה המרגישים את ההפסד באוויר לא רצו להדהות עם המובסים ולשלם את המחיר. אם השערה זו נכונה, תוצאות הצבעת-האמת עשויות לנטות לטובת מחנה שרון-לוי-מודעי.

הסקר שנערך השבוע משקף את הלך-הרוחות במרכז. גם אם תושג עד ליום הרביעי בלילה פשרה שתמנע הצבעה, מבהירים נתוני סקר העולם הזה כי שמיר, לפחות בשלב זה, הצליח לרכז סביבו רוב, שיאפשר את קיום המחלף המדיני. השאלה הגדולה שתישאר

תעקיד

אורית זרובבל

עצורי שב"כ כשפני-ניסיון

צמל

שרות-הביטחון משתמשים בעצירים ערביים כדי לשפר את הערכת שבסי סטודנטים באוניברסיטה העברית וצווערי השב"כ. כך עולה ממכתב ששלחה עורכת-הדין לאה צמל ליועץ המישפטי לממשלה ולנשיא האוניברסיטה העברית. לפי טענתה, מנצלים חוקרי-השב"כ עצירים ערביים ומכאים אליהם סטודנטים, בטענה כי ברצונם לשוחח איתם, כדי לשפר את הערכת שפניהם. עורכת-הדין ריווחה על לפחות שני מיקרים כאלה.

ארנס כועס על עוזריו

שר-ההגנה משה ארנס הביע תרעומת על הפירסומים, שלפיהם לא הצטרפו אליו עוזריו למסע לגרמניה מפאת רגישות הנרש. בשבוע שעבר יצא שר-ההגנה לגרמניה, ועוזריו, דן נווה וסלאי מרדור, מיהרו לזרוח לתקשורת כי ביקשו שלא להצטרף למסע בשל רגישות העניין, והשר נענה לבקשתם. מקורבים לשר ארנס אומרים כי השר זעם על כך שעוזריו ניסו להציג את עצמם כיותר פטריוטים ממנו, וכמי שעניידו-השואה חשוב להם יותר.

534

- ביום השני, ה-3 ביולי, דיווח דובר-צה"ל על 417 הרגים פלסטיניים בשטחים הכבושים. מיוסר זה כולל הרגים מירי חיילי צה"ל בלבד. לפי ספירת "העולם הזה" עומד מיוסר ההרגים על 534. לעומת זאת, מוסרים מקורות פלסטיניים על 659 הרגים פלסטיניים, לפי הסירוב הבא:
- 461 הרגים מירי חיילי צה"ל ומתנחלים.
 - 78 הרגים בתוצאה משאית-גזא.
 - 47 הרגים ממכות ומהתחשמלות.
 - 73 הרגים מסיבות אחרות.

קולינגבה בדרך

אדרי קולינגבה, נשיא הקהילה המרכז-אפריקאית, יגיע לביקור בארץ בעוד שבועיים, ויישגש עם הנשיא, ראש-הממשלה, שר-ההגנה ושרים אחרים. קולינגבה היה אמור להגיע לביקור בארץ לפני חודשיים. הכל כבר היה מוכן לקראת ביקורו. תואמו פגישות עם אישים בכירים, אולם קולינגבה לא הגיע. הוא אומנם יצא לדרך, אך כשעבר מטוסו מעל סודאן, וכשהתברר לסודאנים לאן מועדות פניו, הם לא איפשרו לו לעבור מעל סודאן, והוא נאלץ לחזור כלעומת שבא. בעיקבות התקרית ניתקה הקהילה המרכז-אפריקאית את יחסיה עם סודאן. עכשיו הודיע הנשיא על ביקורו. הוא כנראה מצא נתיב-סיסה חלופי.

לא יהיה קצין-דת מוסלמי

הפירסומים, שלפיהם דנים בגיוס קצינות מוסלמי לשרות בצה"ל, אינם נכונים. הפירסומים החלו בעיקבות שיבושים בהלוויית הגשש הברזי, חוסין מוכתן מכפר שיכלי. בהלווייה לא נאמרו תפילות על קיבורו.

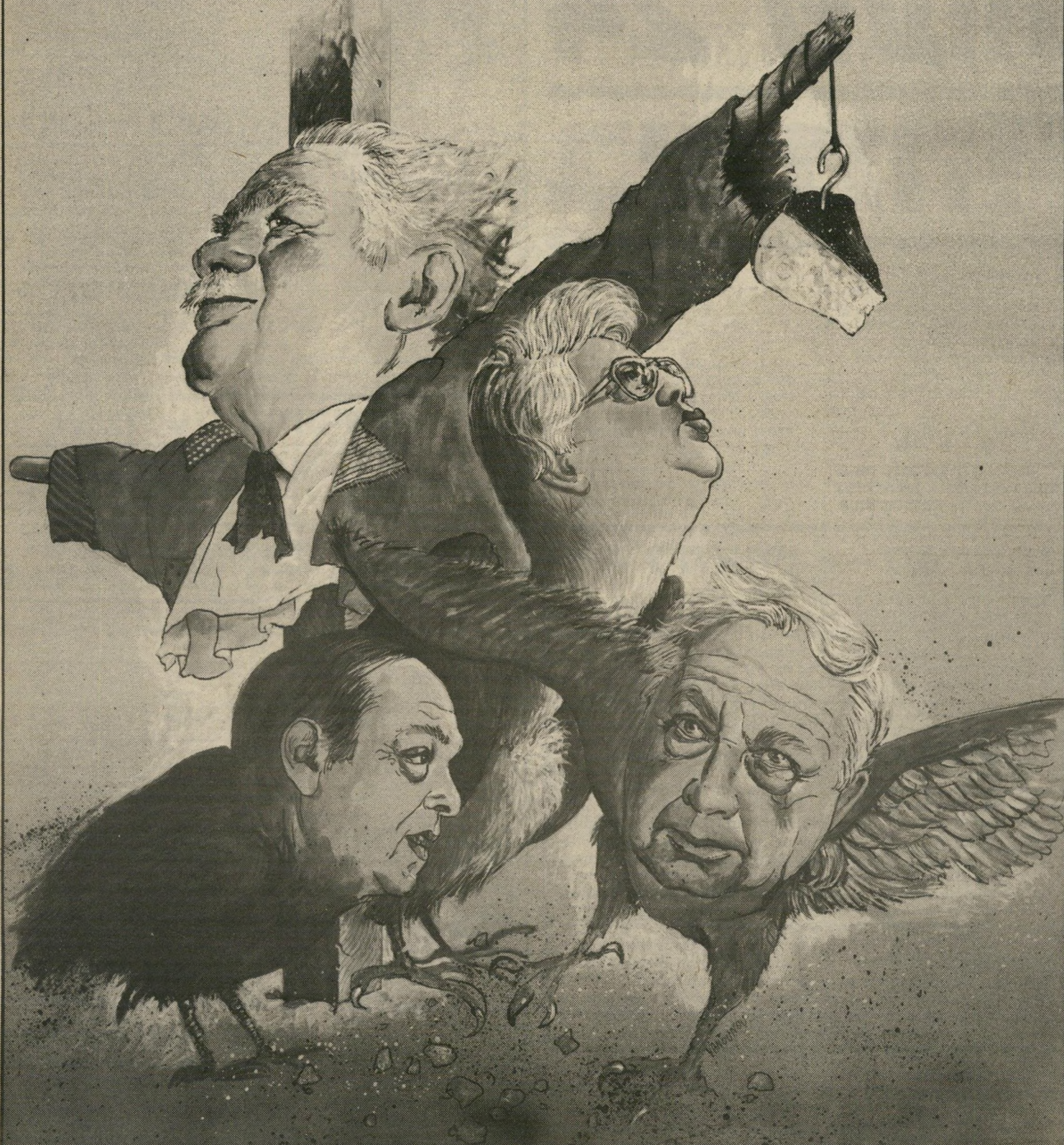
ביטחון המדינה התגרש

תיק-אישות רגיל שהה זמן רב בכספת של בית-הדין הפלסטיני המזרחי בתל-אביב, בעיקר בשל טענה של חשש לפגיעה בביטחון-המדינה. בתיק, שהתנהל בין שני בני-נוצ, נזכר שמו של שר בממשלה. למרות שהשר היה שולי בתיק, קיבל השופט את הטענה של ביטחון-המדינה ואסר כל פירסום בנושא. על כל גם אוסון התיק בכספת. השבוע הסתיים הדיון בתיק, בלי שהשר הוזכר בו שנית, והצדדים הגיעו לפשרה. איסור-הפירסום נשאר בתוקפו.

שחל דורש נאמנות עיוורת

מבקר-המדינה, מרים כרסורת, סתחה השבוע בבדיקה כנגד שר-האנרגיה והתשתית, משה שחל, על דברים שאמר בנכח של דירקטורים בחברות ממשלתיות שבאחריות משרד-האנרגיה, שהתקיים בשבוע שעבר. על פי מכתב-תלונה שהגיע למבקר מאחד הדירקטורים, תבע שחל מן הדירקטורים שמונו על ידו, נאמנות כלתמיסויות אליו, דבר העומד בניגוד לחוק החברות הממשלתיות, האומר שדירקטור חייב בנאמנות קודם כל לחברה. כמה מן הדירקטורים הביעו תרעומת רבה על כך ששחל תובע מהם נאמנות עיוורת, בטענה שהם מינה אותם.

נגד בחירות בשטחים

תעריף

„שכל יש לי כמו לגבר, לב כמו

דפנה ברק ריאיינה את גאולה כהן

„אני אשה

24 שעות

ביממה!

אמיצות. היזכרי איך לביאה שומרת על גר ריה, באיזה עון, באיזו קנאות! אנחנו ממש חברה נכה. 50% מהחברה לא מורעים לכוך שלהם. אני הייתי ממנה נשים כראשי-ערים. הרי מה זה להיות ראש-עיר? זה ממש משקיבית בקנה-מידה גדול. חוץ מזה, בפוליטיקה כמו שלנו, כשהביטחון תופס מקום כזה מרכזי, יש לאשה מחויבות עוד מחרתם שלה.

• • •

● את פמיניסטית?

● בכלל לא! אני, 24 שעות ביממה, אשה! ● באיזה מובן?

● במישקל-אסוציאציות, צירוף המילים „אשה” ו„פוליטיקאית” יור ביל לשם גאולה כהן.

אני מקבלת פיריבק עצום מנשים ברחוב. הן אומרות לי: „אנחנו איתך!” אבל אני לא יכולה לומר שאני מקבלת תגובות שונות מגברים ומנשים. זה מצחיק. גברים מסוגלים ליפול עלי, לחבק אותי סתם כך, הם מרגישים כל-כך קרובים אלי. הם אומרים לי: „שתהיי לנו בריאה, כפרה!” את יודעת, אני חושבת שנשים הן יצור פוליטי ממדרגה ראשונה!

● מדוע?

יש להן תושיה, חוש דיפלומטי נהדר. יש להן אכזריות כשזה נדרש. תיזכרי, למשל,

לא להאמין — תמימות!

היא יצאה מפתח הבית וניסתה לנתב את מכוניתה אל מחוץ למקום-החנייה. כל גברברי דיוגנוף הזדרזו לעזור לה, להדריך אותה, להראות לה מי נבר פה. היא נראתה שברירית באותם רגעים, כל-כך חסרת ישע, ממש אשה קטנה. האשה השברירית היתה גאולה כהן, מי היה מאמין. אין צורך בתיורץ כדי לראיין את גאולה כהן — אחת הנשים המפורסמות ביותר בתולדות המדינה. אין שום צורך להמתין עד שתעלה לכותרות. היא פשוט חלק בלתי-נפרד מהן. הכותרת העכשווית בעניינה היא בדבר התבטאויותיה בכתב ובעל-פה על „מילחמת-אחים”.

ראיית אותה מרצה בשף-קצף את דיעותיה הידועות כל-כך בערב-ראיונות. גאולה הסתערה, כהרגלה על הקהל, ירתה סיסמות, התרגשה, קצרה מחיאות-כפיים. גם עוררה הערות שוביניסטיות מהולות ברוע-לב — מסוג אותן הערות השולחות אשה למיטבח/מיטה. הבחנתי בקפידה שבה בחרה גאולה בשימלתה השחורה העדויה ריקמה, איך התאימה את סנדליה, איך חיכתה לחיזוקים על הופעתה, נזקקה להיות נאהבת.

הטלוויזיה והצילומים גורמים לה עוול. במציאות היא מלאת חן. כשהיא מדברת על חייה הפרטיים — היא הופכת לביישנית, יתכן שאף מסמיקה. מכיוון שגם מי שחוטפים שיתוק מול דיעותיה הפוליטיות מכירים בכישוריה הפרלמנטריים, נראה שגאולה מנסה להדגיש דווקא את הצד שאותו טרחה להתביא במשך שנים — האשה שבה. הסך-הכלל — הפוליטיקאית-האשה — כולל עוצמה של רגשות, צורך נואש להיות נאהבת, צורך עוד יותר נואש להיות צודקת, לנצח! להראות להם מי חכמה יותר! וגם תמימות.

כשמבינים את המורכבות של גאולה, אין מרימים אף גבה לנוכח הצהרה נאיבית נוסח: „אני מתה-מלה לעבור בדיוגנוף, להסתכל בחלונות ראוה. אבל מה קורה! האנשים מסתכלים בי במקום שאני אסתכל בנעשה שם. נורא מוזר. לפי המגע ברחוב, הייתי צריכה לקבל 100 מנדטים. למחות. אני לא מבנה מדוע זה לא מתבטא בכנסת. לאן הולכת כל האהדה הזאת?”

בכל המובנים: אני רוצה להיות מהיחוד הזה. אני יכולה להיות רכה, אני יכולה להיות חמה. מותר לי לבכות, להתרגש.

● יודע לך, בוראי, שנוצר לך דימוי — אולי מעוות — שאינו סמל הנשיות.

למה? היה סקר באחד העיתונים, שבו נשאלו גברים: „באיזו אשה היית רוצה?” אני

איזו אכזרית היתה בשרה אמנו, שהיתה מוכנה לעקור את בנה, וברביקה אמנו, שגיר שח את בנה עשו. את מבינה? אומרים שהאשה פסיכית. זה לא נכון — אשה דווקא יוזמת. נכון שהיא עושה זאת בצורה מסוימת. לפעמים, כשאת רואה פרטים — את מפסיק פסת את השלם. נשים תרוצות יותר, וחשוב מכל — הן חכמות יותר! חוץ מזה, הן

לנרא

סיכסוך לוי-לנדאו

סיכסוך בעניין הגדרת סמכויות התגלע בין מקסים לוי, יורר ההנהלה של מרכז השילטון המקומי לבין אלי לנדאו, יורר המועצה. השניים רק נכנסו לתפקידיהם באחרונה, כעיקבות ניצחון הליכוד בבחירות למרכז השילטון המקומי. יש מי שאומרים שלנדאו אף שוקל לפנות לבית-הדין ולתבוסה צימניקה נגד הרחבת הסמכויות של יורר ההנהלה.

קינן — לשונה בחו"ל

עמוס קינן עומד לשהות במשך שנה בארצות-הברית. הוא מתלווה לאשתו, נורית גרץ, מרצה לספרות, שהוצע לה למלא את מקומו של מרצה אחר באוניברסיטת ייל. הם לוקחים עימם גם את בתם הצעירה, אהרונה. במשך השנה ימשיך קינן לכתוב את טורו השבועי בדיעות אחרונות.

מיפעלים עוברים

לפורטוגל

בימים אלה נערכים מגעים להעברת כמה מיפעלים בארץ, הנמצאים בקשיים בעיקבות המיתון, לפורטוגל. השוק המשותף מעניק כיום מענקים גבוהים לחברות המבקשות להקים שם מיפעלים, ומיפעלים רבים מבקשים ליהנות מהמענקים ומפטורים ארוכי-טווח במיסוי.

מי שומר על המוסיאון?

חברת „השמירה”, שעסקה בעבודות שמירה במוסיאון תל-אביב, הפסיקה את השמירה החל מיום הראשון השבוע. הסיבה, החברה לא קיבלה תמורה כספית עבור שירותיה. את השמירה מבצעים עתה העובדים. במוסיאון נמצאים נכסים במאות מיליוני דולארים.

מזור — מירדנה לזוהר

גברי מזור, שנפרד באחרונה מירדנה ארזי לאחר שבע שנים של עבודה משותפת, יצטרף כשותף למועדון בבעלות מיקי פלד ועוד שני שותפים סמויים.

המועדון ישמש כבית לימרת ריבקה זוהר, שתופיע שם מדי ערב. מזור ינהל את הצד האמנותי.

בלטמן חוזר לספסל

סרקליט-המדינה לשעבר, יונה בלממן, שפרש משרות-המדינה ועבר לאוניברסיטה העברית, יחזור לספסל, כדי להדפיס בעירעור על ספקיהדין של גיין איזוואן דימאניק. הוא יעמוד בראש צוות-התביעה.

שפס בורח מאחריות

מרק שפס, מנהל מוסיאון תל-אביב, לא טרח להופיע לעצרת-מחאה של עובדי המוסיאון, שהתקיימה ביום הראשון ב„בית-לסני” בתל-אביב. הוא העדיף להיות נוכח בקונצרט בפילהרמונית, ולאחריו השתתף במסיבה שנערכה במלון הילטון.

שפס

דובר חדש לתירות

הדובר החדש של מועצה-התיירות הוא בני מרום, ששימש יותר מ-10 שנים כתב תירות ותעושה ברשות השידור.

מרום (42) עסק בשנה וחצי האחרונות ביחסי-ציבור בתחום התיירות, והוא ישמש גם כיועץ שרה-תיירות לענייני תיקשורת וגם כדובר מרום מחליף את ברורה גנני, שיוצאת למיאמי.

מחנה לוי אוסף רסיסים

מחנה לוי מאחר את הרסיסים שנפוצו לכל עבר, לאחר מותו של מיכה רייסר. בעבורת-נמלים החוזר מרבית החברים לפעילות, וביום השני האחרון ערך דויד אפל כנס רבי-משתתפים בביתו למקורבי השר.

כעסקנית צעירה

אני מקנאה בנשים מרובות ילדים..."

כסטודנטית

עשיתי הפלה אחת..."

בתחפושת בלוניית

כשצריך, אני בוכה..."

גאולה מחתרת

אמרו שאני יפהפיה"

● **היה לך חלום שלא הגשמת?**
נורא הייתי רוצה לשבת וללמוד עוד. הייתי גם רוצה לשבת שעות ולשיר. ככה, לשבת ולשיר עם הגיטרה. אני יושבת במשך שעות ושרה את כל השירים בעולם.
● **היכן זה קורה?**
אני שרה עם החברה שלי מהימים של "לח", עם החברים של צחי (הנגבי), הבן שלי. אני שרה בקוליקולות, כשאני נוהגת בדרך. מובן שאף-אחד לא שומע... אני מתה לשיר! כיום יש המון יופים בשירה. אני נורא רגישה לזיופים. רק תארי לעצמך, מה היה קורה אילו בכנסת היו עומרים ושרים. מיד היינו עומדים

זה לא שאני נביאה. אני פשוט מכניסה עצמי לגלגל של תהליך ונושמת אותו. תביט בי. ראי כמה אני קטנה. אבל אני בתוך שלשלת, חלק משלשלת — אז אני גדולה.

● **כמה שעות ביום את פוליטית קאית, וכמה אשה פרטית?**
פוליטיקה בשבילי — זוהי לא עסקנות במובן המקובל של המילה. לגביי, פוליטיקה זה להילחם!
● **מאז ומתמיד רצית להיות פוליטיקאית?**
לא! בכלל לא רציתי להיות פוליטיקאית. רציתי לכתוב, רציתי להיות סופרת. חוץ מזה,

כשפרצה המילחמה, הוא הודת: "גאולה, צדקתי!"
ככה זה תמיד: אני חווה מראש, אבל כש' כולם פועלים על פי תחויותי ומתחילה האור' גיה, אני רוצה להיות מיותרת, וזה הצידה.
● **אני קולטת בדברייך נימה של עלבון, של מיותרות.**

קשה לי לשכוח איך קראה לי פעם גולדה מאיר לשיחה בארבע עיניים. השיחה נמשכה שלוש שעות, ובהן נאמה לי שאני — את שומעת? אני! — מסכנת את גורלה של כל יהדות רוסיה, בגלל המערכה שניהלתי בעני' יינו של יאשה קוזקוב.
והנה, כמה חורשים אחרייכן, אחרי שיאשה קוזקוב שבת מול האו"ם, הוא הגיע ארצה מניו-יורק, והוריו הגיעו סוף-סוף מרוסיה. לא אשכח איך הגעתי אז, נרגשת, לנמל' התעופה. הרי אני ניהלתי למענו את המע' רכה. פתאום ראיתי את שימחה דיניץ רץ עם זרי-פרחים מראשהממשלה (דיניץ עבד אז עם גולדה מאיר). היתה חגיגה שלמה, ואילו לי — לא היה מקום. בכלל לא נתנו לי להיכנס. לולא היה לי כרטיס-עיתונות...
פתאום שאל קוזקוב: "אבל איפה גאולה?" ואחרי זה, כשהוא התחתן, גולדה רקרה לה בחתונה...
ב-1973, כשהלכתי עם בני קצובר להקים התנחלויות, אמרו "היא מטורפת" טענו שא' לה התנחלויות-דמי. והנה, כיום יש 80 אלף מתנחלים. אני פשוט ראש-החץ, או הקללות מופנות לעברי. הם (השמאלנים) תמיד רצים אחרי ההיסטוריה...
● **ואת מקדימה אותה?**

הגעתי למקום הראשון! לעיתים אני כמו לביאה — כשצריך להילחם: ולעיתים אני כמו רחל אמנו — מתחננת לפני הקדוש ברוך-הוא. כשצריך — אני בוכה. אני לא מתביישת לבכות. איך אומרים? אני בוכה ויורה.

אני מנצלת כל מה שהקדוש-ברוך-הוא נתן לי כאשה, 24 שעות ביממה.
פעם אמרו לי: "שכל — יש לך כמו לגבר, לב — כמו לבן-אדם, רגש — כמו לאשה, אינסטינקטים — כמו לחיה..." לנשים יש רגש ואינטואיציה נשית. כאשה, לעיתים אני יודעת שאחד פלוס אחד לא מובילים בהכרח לשניים. כך אומרת לי האינטואיציה הנשית שלי. את מבינה על מה אני מדברת?

● **בהחלט. פחות מובן לי איך את סובלת קללות ובינוי-גנאי, שלא מקובל להטיחם בפני אשה.**
אה, אבל אני כבר מחוסנת. אני לא כמו אשה — אני מחזירה להם!
● **החיסון הזה פועל גם כשמכנים אותך "מטורפת"?**

יאר שטון כתב את השיר "כנופיות המטורפים". זה היה הכינוי שהורבק לי ולחברי בימיהמחתרת. ומה הוכיחה המצי' אות? שאפשר היה לסלק את הבריסים: אז מי צדק?
אני לא רוצה להשתחצן, אבל לי יש קב' לוח! את התקופה שבה צעקו לעברי מטורפת, מלמרים כיום בבתי-הספר, ומשגנים עד כמה שהיינו גיבורים. כשזרקתי לפני מילחמת ששת-הימים: "בואו, נלך למלחמה!" ענה לי יוסף לפיד שאני מדברת טטויות. אחרייך

על הזיופים. למשל, יצחק שמיר היה עומד ושר "אף שעל! אוהו, איזה יופף היה יוצא..."

● **יש המשמיצים אותך — בני מה שוביניסטים, במובן — שאילו היו לך חיים פרטיים מאושרים, היי' מין מספקים, אז...**
אוהו! אמרו עלי כל זאת עוד כשבעלי (עימנואל הנגבי) היה חי. זה הרי קישקוש (המשך בעמוד 46)

רציתי ללמוד, ללמוד, ללמוד... אני, באופן טבעי, רואה עצמי יושבת ליד שולחן ולר' מרת, לומדת בלי סוף. הייתי רוצה לדעת עוד ועוד ועוד.

אחרי מלחמת-השחרור — או, זה היה אז דור נהדר! עם המון-המון שאלות — רצתי ללמוד פילוסופיה. אז לא היו בחוג לפילוי' סופיה נשים רבות. קיבלתי אז ציונים כאלה גבוהים. תשאלו מדוע? מפני שהתשובות לא היו סתם אקדמאיות לגביי. פשוט הייתי חייבת לספק לעצמי את התשובות.

בעין הסערה

גאולה כהן היא תמיד בכותרות. הפעם בזכות — או יש כאלה שיאמרו: "בגנות" — פירסומיה בעיתונות על מלחמת-אחים.

ככל אקט או התבטאות של גאולה, זה גרר אחריה ריקושטים, וכמעט פולמוס ציבורי.

גאולה, כאשה הרגילה להיות בעין-הסערה (ומקפידה שלא לצאת ממנה, כך שהסערה שעוררה תחוג סביבה) אמרה בשלווה יחסית: "אני באמת רוצה לנצל את הבימה ולומר לכל אלה המאיימים במלחמת-אחים, אלה האומרים לי: 'את מתירה את דמו של זה וזה...' אז אני אומרת בבירור, שכל ניסיון לתרגם דברים מילוליים — ולו הקשים ביותר — לאלומות פיסית, עלול להביא עלינו את האסון הגדול ביותר.

"אני אמרתי את שלי. כעת אני מצפה להצהרות דומות מהצד השני. אין זה אומר שאפסיק לכנותם בהגדרות המגיעות להם. כמו: 'גייס חמישי', אבל אסור — בשום מניס ואופן — אסור! — שזה יביא לאלומות פיסית."
גאולה לא שכחה לנצל את הבימה עד תומה: "כיום אני באמת מודאגת. הרצל אמנם שם את המנוע ואמר 'אם תרצו' — אין זו אגדה, אבל הדגש היה על, 'אם תרצו' ואם לא נרצה?"

"חל כיום כירסוס ברצון הזה. על מה אני מבססת זאת? עובדה, תנועות כמו 'שלום עכשיו'. דווקא בימי מפא"י ההיסטורית — שערי בנפשך, אני מדברת בגעגועים שם מפא"י ההיסטורית! — אמרנו: 'אין ברירה! הערבים לא רוצים להכיר בקיומנו, אז לא נוותר, לא ניכנע'.

"מה קורה עכשיו? מה השתנה מאז 1977 (עליית הליכוד לשילטון)? התחלנו לומר: 'שוב, אז אין ברירה. אז לא נמשיך בהתנחלויות, נוותר'. הם עוד ידברו עם אש"ף!"

מישנה: היה כוח של הצנחנים שהשתלטו על הטרימינאל החדש, ובערך שני קילומטרים משם היה הטרימינאל הישן, שבתוכו היו המחבלים, החטופים, והחיללים האוגנרים. כי מרחק היה גם כוח של גולני, אבל הפעולה המרכזית היתה נגד המחבלים, לשיחרור החטופים. זו היתה הפעולה. וכל ההשתלטות על הטרימינאל הישן, הלחימה במחבלים, פיצוץ הסיונים, וכמובן, שיחרור החטופים — כל זה היה באחריות בלעדית של היחידה. התיכנון לכל הפעולה הוא נעשה אך ורק ביחידה, בלי התערבות של שום גורם נוסף. והתיכנון נעשה בלישכתו של יוני.

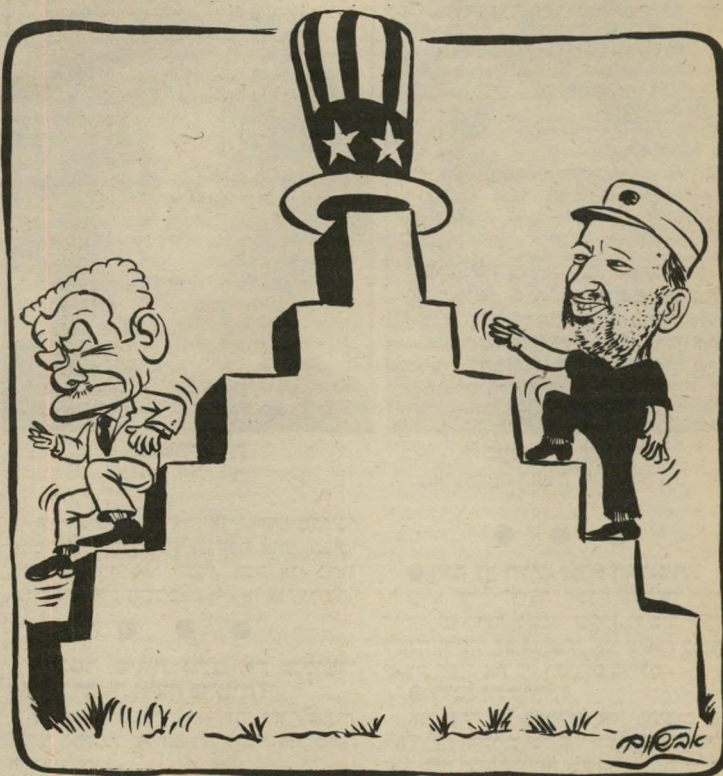
אני מוכן לדבר על יוני, אבל אני לא מוכן לדבר על היחסים שלי עם יוני, ובכלל, אני לא מעוניין לדבר על עצמי. למה? כי זה מורכב מדי, ובטח בשביל שיחה. אני אורב את המישפחה שלי: את אבא שלי, את ביבי, אהבתי את יוני, ובטח, גם את אמא שלי, אבל אין לי שום כוונות לדבר על המישפחה, ובכלל על דברים אישיים. נכון, כמו שאתה אומר, שאפשר לשרטט דמות בשני מיספיס, אבל את זה אני עושה במיסגרת שלי. כאשר יש לי שליטה על התוצאה. אני חושף את מה שאני רוצה בסיפורים שלי, ותו לא.

אז מה לא פורסם, אתה שואל? הרבה דברים שפורסמו אינם נכונים. בכל העיתונות, מאז ועד היום, הופיע שהיו ארבעה כוחות: הכוח של יוני, כוח הצנחנים, כוח גולני, וכוח רביעי, מיסטרורי, שנקרא "כוח מופז". אבל "כוח מופז" הוא כוח של שירותיות מהיחידה, בפיקודו של קצין מהיחידה שהשם שלו היה מופז. זה הכוח שחיסל את הסיונים, והוא היה אחראי לאבטחה ההיקפית. זהו. חשוב שהי קודה הואת תאמר.

מאיפה אתה יודע? אולי יש לי סחורה סני סציונית, ואני לא מגלה אותה? אני לא אחראי למה שאחרים מספרים. מבחינתי, בתור אח של יוני, ולמען האמת ההיסטורית, צריך שיהיה ברור שהתיכנון, אימון הכוח, ושיחרור החטופים היו באחריות בלעדית של היחידה, והתיכנון נעשה ביחידה, כמעט ללא שום התערבות מבחוץ. וזה נעשה בראשותו של יוני.

התיכנון התחיל 48 שעות לפני המבצע, והפרטים נוספו תוך כדי האימונים. המיבצע היה בפיקודו של דן שומרון, ואף אחד לא יכול לקחת את זה ממני. היו כמה כוחות

בטח. היום אם אדבר עם חיילים מהיחידה הם אולי יגידו, כן, זה היה מבצע בסדר, אבל עשינו מיבצעים יותר מורכבים, וכל העניין של המיבצע הוא שזה התרחש רחוק

לאותה האידאולוגיה. לכן הם מתקפים ביחד את שר-האוצר האומלל, שימעון פרס, שאשמתו היחידה היא שהקים בשעתו, כשהיה שר-הביטחון, את ההתנחלות הראשונה בשומרון: קרית.

אך מכל הצרות האלה ניתן לברוח אל ה-איצטריון: פתיחת המכביה ה-13 הסיחה את הדעת מן האבטלה, העלייה, הירידה, ההתייחסות, האינתיפאדה. כשיש בלונים ציב-עונים, אפשר לשכוח את השאר.

העם

לחם

וקירקס

אבטלה מול עליה.

התנחלויות מול

עירורת-פיתוח. אך

ההצגה צריכה להימשך

מדיניות

כקצף על

פני המים

לא מרכזי-הליכוד יקבע.

אלא הבית הלבן. הוא

חותר לפעולה עם אשף

המהומה סביב כינוס מרכז-הליכוד הייתה גלים במדינה. היא שלטה בכותרות הראשיות של בליהי-הקשרות.

אולם סערה זו לא היתה אלא כקצף על פני המים. כי שום החלטה של המרכז אינה יכולה לשנות את מהלך ההיסטוריה.

המרכז יכול לעכב את המהלך ומרמה, לעוות אותו במיקצת, להסיט אותו לשעה קלה הצידה, ימינה או שמאלה. אך התהליך יימשך.

משאיומתן עקפה. השבוע נודע כי השריר האמריקאי בתוניס, רוברט פלורו, נפגש פעמיים עם יאסר ערפאת, ועם כל שאר אנשי-הצמרת באשף. זה היה בלתי-נמנע.

כי הדיפלומטיה האמריקאית פועלת עתה באופן שיטתי להשגת הסדר, שיתקבל על-ידי שני הצדדים בסיכסוך. כענייני הנשיא ג'ורג' (המשך בעמוד 14)

מטאטא ותניה

סיפור מאת עידו נתניה

חזרתי הביתה מבית-הספר. היה יום-קץ חם, ונשאתי על גבי את ילקוט. הייתי אז ילד קטן, כבן שש. במקום להתקדם במעלה הרחוב שחולק לביתי, בחרתי לפסוע בתוך שדה-קצים סמוך, רחב-ממדים. במקל מחוספס, שבו נעזרתי בטיפוס, פשפשתי בפניות נסתרות מתחת לסלעים. התכופפתי לדיקה ארוכה כדי לבדוק מקורב קן נמלים, ושקעתי במחוזת החרקים המתרחצים מעלה-מטה. כשהתרוממתי, כדי להמשיך בדרכי, ראיתי אותה, בקצה השני של השדה. נשימתי נעתקה. היה לה שיער לבן ונו כפוף, ועל אף המרחק הרב יכולתי להבחין, שביד ימינה, אחזה במטאטא, ובידה השנייה, — לא היה כל פסק — בתנור.

נעצתי במקומי בלי יכולת לזוז. לבי פעם במהירות. פני החוידרו. לשרות גילה, פסעה בקצב אחיד, והתקדמה בכיוון בו רציתי ללכת אני, בכיוון לביתנו, שנמצא במעלה השדה. מילאה אותי חרדה איומה שכמותה לא חשתי עד אז. הפניתי את ראשי מצד לצד והתגרש ריק! ראיתי את עצמי נבלע בעודי בחיים, מומת ברעל, מבושל בתנור, ואין מי שיעצור בעדה, והיא ממשיכה ומתקדמת, מוסיפה ומתקרבת. לפתי את המקל בכוח רב כל-כך עד שידי כאבה, אך ידעתי — המקל לבדו לא יוכל לה.

אווזו רגע, בפנית הרחוב הסמוך, הופיעה קבוצת נערים, משוחחים בקול רם, וביניהם שמעתי את קולו של אחי הבכור. אנחה רוחה נפלטת מפיו, ורציתי בכל כוחי במדרון כדי להדיבק את החבורה, שכבר התחילה מתרחקת מעבר לצומת. הגעתי אליהם, ומשכתי בחולצתו של אחי כדי להשב אלי את תשומת-לבו. קצב נשימתי היה מהיר מכדי שאוכל לקרוא לו בשמו. הוא נעצר, ועמד כל החבורה.

ענינו החומות אורז כשהבחין בי, והוא הניף אותי רגע למעלה באוויר. הוא היה ודאי בן שלוש-עשרה, לכל חיותו. בששם לב לדאגה שהיתה נסוכה על פניו, מיהר לתוריד אותי ארצה.

„מה קרה?" שאל אותי. „יש שם מכשפה!" תברתי, בעודי מתנשף, והצבעתי על הכיוון. עתה, מן המרחק של הכביש, קשה היה להבחין בפרטי הדמות המהלכת. חבורת-הנערים פרצה בצחוק, ואף אחי לא יכול היה שלא לחייך. „אני נשבע לך! באמת!" קראתי, מופתע. „יש לה מטאטא ותנור! תסתכלו!" בדדי רק תגובתי את הצחוק, והמלים „מטאטא" ו„תנור", שיצאו מפיו הנערים, דוהדו באוויר והלמו באוזני המאדימות מזעם ובושה.

„היא תחסום לי את הדרך הביתה!" הצטעקתי. החבורה צחקה עתה בקול רם כל-כך, שחששתי שאחי אינו שומע את דברי. „עוזב את התינוק הזה?" אמר לו מישחו מתוך צחוק מתגלגל. „בוא נמשיך." „צריך לזוז. אנחנו מאחרים," הפציר אחי.

עוד רגע, ידעתי, ימשיכו בדרכם וישאירו אותי לבדי. ומה יהיה עלי אז? הפחד, שרק לפני רגע כמעט נעלם, חזר להשתלט עלי. מצחי נתכסה בזיעה. אחי עמד שם, במרכז החבורה הצוהלת והלועגת, והביט בי, באחיו הקטן. פניו עמד ארשת רצינית, מבוגרת.

„שקט!", קרא לפתע בקול. דומייה נשתדרה. „מה אתכם?" המשיך. „אתם לא רואים שיש לה מטאטא ותנור? אני הולך. תמשיכו בלעדי."

המקל נשמש מידי ופגע בכביש בקול נקישה חד. על אצבעותי המושטות סגרה ידו של אחי, שאחז בהן עד דלת ביתנו.

באוגנדה, אבל אם היית מדבר איתם, הם היו מדברים אחרת. אני לא מומחה למיבצע, ואני לא יכול להגיד מי היה האבא של הרעיון, אבל אני יכול לדעת מה היה החלק של היחידה. את זה היא עשתה, ובראשותו של יוני. לגבי מי היה הראשון שאמר ביום חמישי שצריך לנחות באוגנדה עם הרקולטים — לזה יש הרבה גירסאות, ואני לא חושב שהאמת תיחודע אי פעם. מה שכן, אני רוצה שידעו שהייתי ביחידה עם יוני, כדי שהדברים יקבלו אמינות. שזה לא ישמע כמו דברים סתם של איזה את, שמאפיפה הוא מדבר את הדברים האלה על המיבצע.

לא חשבתי על זה. זה לא מעשי, ואין מה להצטער. בזמן המיבצע כבר הייתי מילואימ"ר. ניק, אחים ביחידה? זה רווקא די מקובל. נכון, שתופעה של שלושה אחים המשרתים יחד,

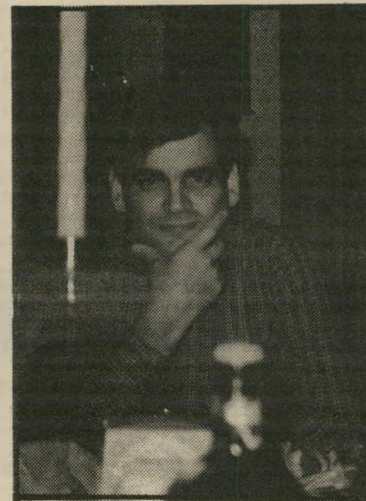
כן,

בלילות אני חולם

עליו

והאח הקטן עידו. לא רוצה פירסום. רק שיזכרו את יוני ואת ה"יחידה" שביצעה את זה באנטבה. יונתן שם-אור שמע על ההתבגרות עם אח שלא מפחד מאיש

באותו זמן, זה די נדיר ביחידה, אבל אח שמביא אח — זה מקובל. ככה זה תהליך. כן. אני מניח שהיו לו חששות. שאני לא אצליח, וזה קצין שם. כוונות. אבל גם לי היו חששות, ובכל מיקרה, לא ריכזנו על זה. זה היה כמעט ברור מאליו שכשאני מתגייס, אני בא ליחידה, והוא קיבל את זה כשימחה, אני חושב.

זה קשה להתראיין, באמת. לא פשוט. בסדר, מה אתה רוצה לדעת? אנחנו מדברים על אנטבה, רק על אנטבה ועל יוני. בסדר, גמרנו. תראה, אני חושש שאני אגיד דברים שלא יובנו כראוי. אני בשום פנים ואופן לא רוצה שהכתבה תהיה עלי. זה 13 שנה לאנטבה, ואני רוצה שזה יהיה ברור. לא על הספר, ולא להזכיר את זה. שלא יגידו שאני

קיים. אני אומר לך את זה כעובדה. הוא היה האדם היחיד שהיכרתי שהיה חסר-פחד בכלל.

יוני שחל

הדיועות שלי? לא השתנו. אני עושה הע' רכתי-מצב. אני יודע מה הן הסכנות, ואני יודע מה צריכה להיות הגישה. אבל להגיד מה צריך לעשות באופן אופרטיבי — זה לא. יש לי את אחד פוליטיקאי במישפחה, ואני לא רוצה להיכנס לתחום הזה. אמרנו שמדברים על יוני.

אנחנו שונים? אולי, כן, שונים מאוד. כל אחד מאיתנו שונה. זה לא מפתיע, למשל, שיוני הלך ללמוד פילוסופיה. אני למשל, לא קורא שירה, ויוני לא רק שאהב מאוד שירה, הוא גם כתב שירים, אבל הפסיק עם זה כשהתגייס. והיה לו כישרון. באמת, הוא כתב שירים יפים מאוד. מה אני קורא? פרוזה. הרבה מאוד פרוזה. זהו? לא, כי ממש אין לי הרבה זמן, ואני צריך ללכת להחזיר את הילדה מהקייטנה, ומחר אני נוסע.

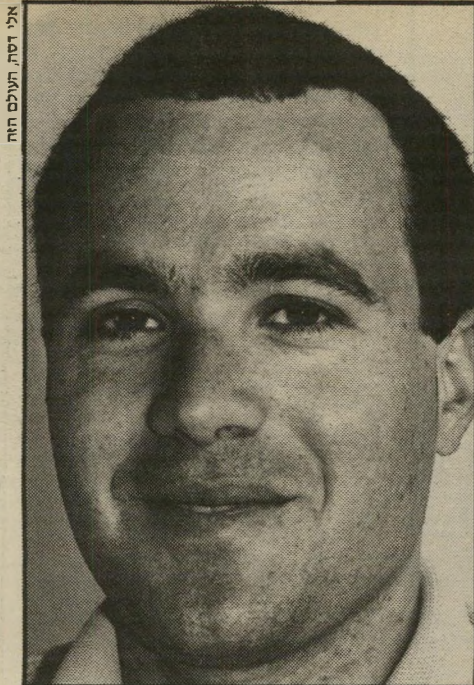
לבדי, לנידיווק. אני נוסע לעבוד שם בקייץ, כרופא, רדיולוג. זה נכון, בשני חודשי עבודת קייץ אני מרוויח מה שהייתי מרוויח כאן אולי בשנה. בשביל זה אני נוסע לקייץ, כדי שאוכל לחזור, ושיהיה לי זמן לשבת ולכתוב. עכשיו? עכשיו אני עובד על שני דברים ברומנית, כמו שאומרים בארץ. על סיפורים, ועל משהו יותר ארוך. ונכון, אתה מוכרח להקדיש לכתיבה הרבה מאוד זמן, כי אם אתה לא עושה את זה, אתה לא תגיע להישגים גדולים. אולי תגיע להישגים מתי פעם אחת יצא לי להיות בפעולה משותפת יחד עם יוני. לא ממש לגמרי, כי אני הייתי בכוחהחסימה. זו הייתה פעולת חסימת הקצ'ר נים הסורים, וכשאני הגעתי כל הקצינים כבר היו ארוויים למישלות, וכל מה שנשאר לנו לעשות זה לסרוק את השטח. אבל אחר כך, שירו עלינו, זו הייתה הפעם הראשונה שהייתי תחת אש אפקטיבית, ויוני היה רגוע לגמרי. הוא אמר בקול שקט, ענייני מאוד, מה צריך לעשות, ואתה מייד נרגע. בסך הכל, אפילו ביחידה שלנו, קצין שרגוע לגמרי תחת אש זה דבר נדיר מאוד.

שאלה קשה. אם הוא היה נשאר בחיים, יכול להיות שהוא היה נשאר בצבא. כנראה שכן, אולי אתה צודק, כי אם הוא היה הסגן של אהוד (ברק) ביחידה, ואהוד היה אלוף-מישנה כשיוני היה סגן-אלוף, הוא בטח היה היום אלוף. עוזב, אני לא יודע באיזה תפקיד אלוף היו משבצים אותו, אם זה כפיקוד המרכז או לא, אבל אני רק יודע שכל מי שהיה איתו העריך אותו מאוד. חשבו שהוא עילוי מעל ומעבר.

אני מתגעגע ליוני. בוודאי. היה לנו חבר מהחזון, שנהרג ביוםהכיפורים, והפסיכר לוג אמר לאמא שלו שאחרי עשר שנים היא כבר לא צריכה לבכות. וה, לפי הנתונים שלי הם יש שלבים: אחרי שנה מרגישים ככה, ואחרי חמש ככה, ואחרי עשר שנים צריך להרגיש ככה. או בטח שאמרתי לה שזה שטור יות.

ככל שאתה מתבגר, המשמעות מקבלת מישנה חוקי. חוץ מזה שאיכרתי את, אז גם באופן אובייקטיבי זו אבידה גדולה. ברור שיגידו שיש כאן הערצה של אח צעיר לאח מבוגר, אבל באמת, זה שהייתי אח שלו זה עניין כמעט מיררי.

יוני תמיד מבוגר ממני. בצורה הוא נשאר בדיוק כמו אז, אבל הוא מתבגר מבחינה מנטלית, והוא כל הזמן מבוגר ממני. אני היום בן 37, והוא נהרג כשהיה בן 30, אבל בעיני רוחי הוא כל הזמן המבוגר. אולי גם מפני שהייתי לו אישיות כל כך מבוגרת. זה אלמנט אובייקטיבי, וזה לא מיקרה שהוא עמד בראש הפעולה הזאת. זה היה המשרד ישר של האישיות שלו, של מה שהוא היה מסוגל לעשות, ושל מה שהוא רצה לעשות. ואני חולם עליו בלילות.

עדי הדר:

„נכון שאנו מייצגים את עמדות המיסד!“

התאחדות הסטודנטים של נורווגיה הודיעה השבוע על ניתוק יחסיה עם התאחדות הסטודנטים בישראל. את הניתוק נימקה ב„יחס ישראל לפסטינים“ וב„סגירת בתי הספר והאוניברסיטות בשטחים הכבושים“. הסטודנטים הנורווגיים הודיעו גם שהם אוספים מיסמכים לצורך המאבק בישראל, אבל „יהיו מוכנים לשקול מחדש את ניתוק היחסים, אם תגנה התאחדות הסטודנטים הישראלית את ממשלת ישראל“.

עדי הדר (מערך), יושב ראש התאחדות הסטודנטים, וקלודין קורל (ליכוד), המזכירה הבין לאומית, ניסחו מיד מיכתבת תשובה.

● מה כתבתם לנורווגים?

במיכתב שלנו יש שני עקרונות מרכזיים (1) חייבים להפריד בין ממשלה לבין התאחדות סטודנטים, לדוגמה, אנחנו קיבלנו לפני חודש החלטה לנתק את היחסים עם פנמה, אבל החרם הוא על המיסד, ולא על התאחדות.

סטודנטים

סטודנטים. (2) נתנו להם תמונת מצב יותר מאוונט גלבי מה שקורה בארץ, וכתבנו להם שאם רצונם לקדם את השלום, הם צריכים ליוזם דרשה בין הצדדים, ולא חרם חד צדדי.

● **מה ההבדל ביניכם לבין המיסד אם בהתאחדות הסטודנטים יש קואליציה של שתי מישלגות השלטון — המערך והליכוד — ואתם גם מדברים בלשון מיעונית?**

אירגון סטודנטים אינו מיסד. אירגון סטודנטים הוא עצמאי. נכון שאנו מייצגים את העמדות הפוליטיות של המיסד.

● **הרי גם מועצת אגודת הסטודנטים של אוניברסיטת תל אביב גינתה את סגירת האוניברסיטות בשטחים — מה לכם כי תלינו על אחרים?**

אני חושב שצריך לעשות אבחנה ברורה בין הוויכוח הפוליטי כלפי פנים לבין החוויה כלפי חוץ. כלפי חוץ צריך להגן על הקונסנזוס הלאומי. כלפי פנים צריכים להיות יותר ביקורתיים. פרט לכך, ההתאחדות הארצית היא גוף שבו יש קואליציה מערד-ליכוד, שבנויה על הקונסנזוס הלאומי, וכאגודה בתל אביב יש שליטה מחלטת של השמאל. (נרדן סטרסרצנסקי)

שימשון שושני:

„לא הייתי נותן הנחה לתלמיד שטעה!“

לא עובר שבוע ללא פרשה חדשה במשרד החינוך והתרבות. אחרי מסע לטוהר הבחינות, שערך המישרד בעיקבות פרשת הפתקים בבית הספר „הריאלי“, החליפו תלמידים רבים את המושגים „טוהר הבחינות“ ו„טוהר הבחינות“ בבחינות בגרות באזרחות שנערכה בשבוע שעבר.

מישרד החינוך והתרבות הורה למורים הבודקים את המבחנים שלא לפסול את תשובות התלמידים שטעו.

שאלתי את הד"ר שימשון שושני, המנכ"ל לשעבר של מישרד החינוך והתרבות, האם זכור לו מיקרה דומה.

חינוך

אני לא הייתי מעורב בזה במישרד, שהרי כבר פרשתי, אבל כאדם פרטי אני יכול להגיב.

התלמידים הניגשים לבחינות הבגרות צריכים לדעת לקרוא מה שכתוב בטופס הבחינה, וזמן הראוי שלא יחליפו בין „טוהר הבחינות“ ל„טוהר הבחינות“. נראה שהשטות נבי עה מהמסע האינסופי של המישרד והפעולות שלו בנושא. אילו היה העניין תלוי בי, לא הייתי נותן הנחה לתלמיד שטעה.

● האם זכור לך מיקרה דומה בעבר?

יש מיקרים רבים של תלמידים שאינם קוראים מה שכתוב בבחינה ועונים לא לעניין. טעויות כאלה מתרחשות בכל בחינה.

● **האם זכור לך מיקרה שבו הורה מישרד החינוך והתרבות שלא לפסול את המעוּת?** לא ידוע לי.

● **אני מבינה שהשאלה הופיעה בסעיף שחת"יחם למישרד הפוליטי בישראל. איך אפשר להצדיק בלבול כזה?**

רעתי חרמשמעות. הגורמים המיקצועיים שהחליטו לתת הנחה טועים בשיקול הדעת. (אורית זרובב)

אריק כרמון:

„הנשים בישראל יותר דמוקרטיות מאשר הגברים!“

סקר שבוצע על-ידי שני פרופסורים עבור המכון לתיכנון מדיניות ביחסי ישראל והתמוצות, ואשר יתפרסם בקרוב בריבועון בשפה האנגלית „הדמוק-רסיה בישראל“, קובע כי הנשים בישראל דמוקרטיות מהגברים. פניתי אל יו"ר המכון, הד"ר אריק כרמון, ושאלתי אותו מה זה בדיוק „הנשים דמוקרטיות מן הגברים“?

בין השאר נשאלו שלוש שאלות: (1) האם ישראל דמוקרטית מדי? (2) האם ישראל דמוקרטית במידה מתאימה? (3) האם ישראל פחות מדי דמוקרטית? על השאלה הזאת ענו 42% מצביעים ר-52% מהגברים שישראל דמוקרטית מדי.

● **ואתם הבנתם מזה שהנשים יותר דמוקרטיות? אני הייתי מבינה מזה שהרבה מאוד נשים וגברים בישראל רוצים בדיקטטורה.** לא צריך להיסחף.

דיעות

● **אז אולי הם רוצים משהו בחצי הדרך לדיקטטורה?**

גם אם זה נכון, אז הנשים פחות מהגברים רוצות כסמכר תיות הזאת.

● מה עוד ברקתם בקשר לנשים?

רצינו לבדוק באיזו מידה ניתן להתייחס לנשים בישראל כאל קטגוריה פוליטית. האם לנשים, כאשר הן נשים, יש ריעה אוטונומית? המסקנה שלנו היא שבסך הכל נשים בישראל מתנהגות מבחינה פוליטית כפי שהבעלים שלהן מתנהגים, מלבד הבדלים קטנים, כמו בעניין הדמוקרטיה.

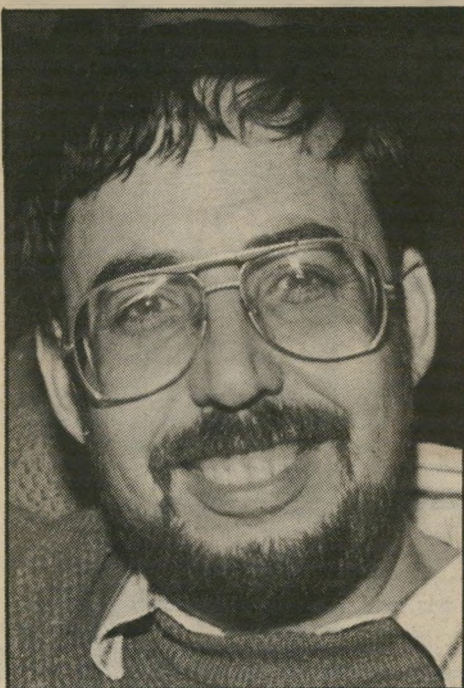
● **האם בסקרים מן הסוג הזה אתם לא מפחדים שהנשים לא יהיו כנים, אלא יענו מה שנחשב היום כ„בון טון“?**

לא שואלים את הבקראם אם הוא דמוקרטי או לא. התשובה מגיעה אלינו באמצעות שאלות רבות ותשובות רבות, שאותן מעבד המחשב לתשובה שאנו מחפשים.

● למה כל זה חשוב, בעצם?

זה חשוב כדי לדעת מגמות בתוך החברה. כבר עכשיו ברור שבצביבות האינתיפאדה יש מגמות המאיימות על הדמוקרטיה, ואולי צריך לדעת את זה. (דניאלה שמי)

אלי דסל העולם הזה

בני כהן:

**„רק ביפו משלמים
אגרת מעבר בכביש“**

ביום השישי האחרון הסעתי את בני הצעיר לחבר רן, הגר ביפו העתיקה. כשהגעתי למקום, נדרשתי לשלם חמישה שקלים עבור המעבר בכביש. שילמתי, כמובן, ולמחרת טלפנתי לדובר עיריית תל-אביב, בני כהן, כדי לשאול אותו אם הצטרפנו גם אנחנו בתל-אביב לרשת כבישי-האגרה, שהיא די מקובלת בארצות-הברית, למשל.

תל-אביב

לא, לא הצטרפנו. מדובר רק בכביש הזה בתוך יפו העתיקה, שהוא למעשה שטח פרטי של חברת יפו העתיקה.

● אבל „חברת יפו העתיקה“ שייכת לעיריית תל-אביב, אז למה שם משלמים, ובמקומות אחרים בעיר לא?

הסתבר לנו שכאשר הכביש הזה היה פתוח לנסיעה ולחנייה, הגענו למצב שבו השטח נעשה כביש עוקף וחניון גדול, כך שכמעט לא נשאר מקום להולכי-רגל, הרוצים לטייל להנאתם ביפו העתיקה. מאז שהוחלט על תשלום, צומצמה התנועה באזור.

● האם זאת סנונית ראשונה? למה בעצם שלא יקחו כסף, לפחות מהאנשים הגרים מחוץ לתל-אביב?

ניסו לעשות את זה בסינגפור, וגם שם זה לא כל-כך הצליח, ולכן הרעיון כאן הורד מהפרק. מדיניות העירייה היא להקשות על החנייה של תושבים מחוץ לעיר במקומות חנייה. כסף לא יפתור את הבעיה.

● זאת אומרת, יפו תישאר המקום היחיד שבו משלמים כסף כדי לעבור?

(דניאלה שמי)

כן.

אלי דסל העולם הזה

יהודית אוריין:

**„קהל הפסטיבלים הוא
קהל גרגרן וזללן!“**

כמו שאמרה המשוררת, „אף לא רגע דל – או סקנדל או פסטיבל“. והיום לא ברור מי מנצח בתחרות – הסקנדלים או הפסטיבלים. בעניין פסטיבלי הקולנוע, שמתני לב שיש אינפלציה של ממש. פסטיבל-הקולנוע של חיפה, פסטיבל-הקולנוע של טבריה, פסטיבל-הקולנוע של ירושלים, ובודאי שכחתי כמה.

שאלתי את העתונאית ומבקרת-הקולנוע יהודית אוריין, המכסה את פסטיבלי-הקולנוע, למה בעצם צריכים אותם.

קודם כל, הם מקובלים בכל העולם. הם מרכיב מתחת לקורת-גג אחת מגיוון של סרטים שאינם מסחריים, ושאינם מגיעים לבתי-הקולנוע.

● כמו שאני מבינה, בדיוק למטרה הזאת הוקמו הפסטיבלים.

כן, זה נכון, אבל יש סוג של סרטים שאפילו לא מגיעים

קולנוע

לסינמטקים. וחוזר מזה הפסטיבל הוא מקום טוב למנהל-הסינמטקים לראות את מה שהם רוצים להציג. זה נכון שהסינמטקים מקרינים לקהל שלהם סרטים שמעניינים מיעוט, אבל הם לא ערוכים לרכז יצירות מכל מיני תעשיות-קולנוע נידחות – ממרכז-אמריקה, למשל. יוזמי הפסטיבלים קולנוע הם פריקים אמיתיים של קולנוע, ונרמה לי שגם הצופים.

● חשבת ששכבה זה גם בסינמטקים?

אני אסביר לך. יש קהל שאוהב סרטים והולך לקולנוע. יש קהל אנטי-טקסט, שהולך לסינמטק. ויש קהל גרגרן וזללן, שמוכן לראות ארבעה-חמישה סרטים ביום, והוא הולך לפסטיבל סרטים.

● ולכן רדש פסטיבל סרטים בכל עיר?

ומה עם הכבוד? כל עיר רוצה לראות את עצמה על מפת התרבות של ישראל.

● את רואה איזה הבדלים בין פסטיבלי כל שנה?

הפעם, בפסטיבל ירושלים, הורגשה החומה העבה והגדולה בין שני חלקי-העיר. בעבר אפשר היה לפגוש קבוצות של דוברי-ערבית. השנה הם נעלמו. (דניאלה שמי)

יאירה אמית:

**„אסור לנו להיות
העכבר ששאג!“**

ההיסטוריה היהודית חוזרת, כנראה, על עצמה. הפילוג בין ממלכת-יהודה וממלכת-ישראל, שהתקיימו זו לצד זו, חוזר כיום במציאות של מדינת-ישראל וממלכת-המתנחלים. הסיבות לכפילות שונות, אמנם, אבל מי שמחפש יכול למצוא הקבלות. שאלתי את הד"ר יאירה אמית, מהחוג למיקרא באוניברסיטת תל-אביב, אם יש כאן תבנית החוזרת על עצמה?

המציאות הפלגנית מאפיינת יותר את ימי הבית השני, מאשר את הבית הראשון. בימי הבית הראשון, המציאות היתה של שתי חברות, שהפכו לממלכות שונות זו מזו. האחרות שלהן היתה אפיוזורה כלכר, שנמשכה פחות מ-100 שנה. וגם בתקופה זו המתחים הביאו לניסיונות-פילוג.

מה שקורה כיום זה כיוונים אידאולוגיים שונים באותה החברה עצמה. הנכונות להיאבק עד כדי מלחמת-אחים הנובעת ממציאות שנטבעה בימי הבית השני.

● על סמך מה החליט הגוף, המכונה את עצמו „מדינת יהודה החופשית“, לכנות את עצמו בשם זה?

היסטוריה

ההחלטה של הגוף היא החלטה שרירותית, הם יכולים לקרוא לעצמם גם כאותה מדינה משיחי בית-דוד. כל אחד יכול להמציא לעצמו שורשים.

שאלה אחרת היא מדוע מדינת ישראל החליטה לקרוא לעצמה ישראל, ולא יהודה. אנחנו, בעצם, המשך של שכ"י ציון, שהוגלו על-ידי הבבלים. כולנו המשך של היהודאים.

ביחס לתבנית החוזרת על עצמה, התופעה של הצגת הרשות המדינית, ככפופה לאידאולוגיה דתית, זו תבנית שנכנתה כבר בימי בית ראשון. אנחנו חברה מסורתית, המשתדלת לעצב מורלים בתכניות. אנחנו רוצים להציג את עצמנו כממשיכים, וקוראים גם ליישובים בשמות, כמו שכ"י ציון, אבל השאלה כאן היא אם זוהי חזרה על אותו המודל, או שהיא רק מייצגת רצון להמשך.

● האם אפשר להסיק מחורבן בית ראשון למציאות של ימינו?

אפשר, אבל לא מבחינת המציאות הפנימית בתוך החברה היהודית. אפשר להסיק מכך שאסור לנו להיות העכבר ששאג. אסור לחשוב שנעמוד על שתי רגליים מול ארצות-הברית. צריך לדעת לנווט בצורה נכונה בין שתי המעצמות, כי להם יש הכוח להשאיר אותנו או להשמיד אותנו. (אורית ורובל)

בוש ושרהחוץ שלו, גיימס בייקר, מחייב האינטרס הלאומי האמריקאי הסדר כזה. ברור לחלוטין מהו היעד הסופי, הבלתי נמנע: הקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל, תוך הבטחת האינטרסים של ישראל והפ-לסטינים גם יחד.

אילו היו הרברים מתנהלים בצורה סבירה, היה מתקיים עתה משאומתן ישיר בין ממשלת ישראל ואש"ף. אולם המצב הפוליטי בישראל אינו מאפשר זאת. הפחדנות של הפוליטיקאים הישראליים, והורמים הריג'יים העמוקים שהם עצמם טיפחו, מחייבים דרך עקלקלה.

עכשיו מתנהל המשאומתן העקיף: אמר ריקאייזרלי ואמריקאי-פלסטיני. לאמריקאי אים זה מתאים מאוד, מפני שזה מוסר בידיהם את כל המפתחות. כך הם יכולים להבטיח שכל פיתרון ישיר קודם כל את האינטרסים שלהם.

לקשור את הקצוות. המצב היום הוא שממשלת ישראל הציעה תוכנית של בחי' רות, ומתנה אותה בתנאים שונים. ידיכיו של שמיר בליכוד, המבקשים את הרתתו, מנמקים זאת בצורך לקבוע תנאים מפורטים עוד יותר, שיסכלו את התוכנית מראש.

מהצד השני מתנה אש"ף את קבלת רעיון הבחירות בתנאים משלו. תנאים אלה סותרים, כמובן, את התנאים הישראליים.

במצב זה מוטל על האמריקאים "לקשור את הקצוות" — ללחוץ על כל אחד משני הצדדים למתן את התנאים שלו, עד שניתן יהיה לגבש ניסוח שיתקבל על-ידי שניהם. כך נעשה בקמפיידיו, כשהפעיל ג'ימי קארטר מכבש אריר על מנחם בגין ואנוור אליסא דאת.

עקרונות הפשרה. יתכן כי הפשרה כבר מסתמנת בקווים כלליים. למשל:

● **ירושלים.** תושבי מיוזר ירושלים יש-תתפו בבחירות ככוחרים וכנבחרים. ממשלת איצות-הבכרית תפקיד בידי ממשלת-ישראל מיכתב שבו תבטיח כי הדבר לא ישיפע על עתיד מיוזר-העיר, שייקבע במשאומתן.

● **שיחות הכנה:** ממשלת-ישראל תרון על סירידי הבחירות עם ועדה של אישים פלס-טיניים, תושבי הגדה והרצועה. חברי הוועדה ימונו על-ידי אש"ף, אך אש"ף לא יכריז על כך. לעומת זאת תכריז הנהגת האינתיפאדה על השתייכות הוועדה לאש"ף.

● **הסדר-קבע:** ארצות-הבכרית תאשר לאש"ף כי הבחירות אינן אלא שלב בדרך להסדר-קבע, שייקבע במשאומתן בהשתת-פות אש"ף. יאמר שכל צד יוכל להציע במשאומתו כל פיתרון-קבע שירצה.

● **סיקור זר:** תימצא צורה של פיקוח מבחוץ על הבחירות, באמצעות מפקחים שיתקבלו על-ידי שני הצדדים. למשל: הנשי-איים-לשעבר של ארצות-הבכרית.

הבעיה הקשה ביותר תהיה שאלת ההמשך של האינתיפאדה, בתקופת ההכנה לבחירות. בעניין זה יצטרכו האמריקאים עוד לעמול קשה, אם ירצו להגיע לירי פשרה כלשהי. הוא הדין לגבי נסיגת כוחות צה"ל מן הערים בתקופת-הבחירות.

יתכן שזאת תהיה הפשרה. כוחות-צה"ל ייסוגו בימי הבחירות מן הכפרים והערים, והנהגת האינתיפאדה תורה על הפסקת הפי-עולות האלימות באותה תקופה.

לגבי כל הנושאים האלה, מה שייאמר כמרכז הליכוד חשוב אך במעט. כל ממשלה — ויעמוד בראשה מי שיעמוד — תצטרך להתחשב בלחצים הבינלאומיים, ובייחוד האמריקאיים. הלחצים האלה מובילים להסדר עם אש"ף.

דיכאון בנוולדו

אליים — הרב משה סוויסה מבית-משמש והרב מרדכי מלכא ממושב חצב — לנהל תפילה לכל המשתתפים היהודים.

יתכן שמיפגשים מסוג זה אינם חידוש, אך עיון ברשימת המשתתפים הישראליים מגלה מייד שרובם נולדו בארצות-ערב — מרוקו, עיראק, מצריים. די היה בעובדה זו לגרום לקידוב הלכבות.

למשל: למרות שבני שני העמים — הישראליים והפלסטינים — ישבו בשולחנות נפר-דים בארוחות, הם חיפשו, אלה וגם אלה, את התבלין החריף לאוכל. הם העבירו ביניהם את הטבסוק, בניסיון לתת לאוכל נופך מיוחד.

הרוב המכריע של המשתתפים הישראליים הם אינטלקטואלים, אקראים. ביניהם: הסר-ציאולוג מאיר עמור, עורמחקר באוני-ברסיטת תל-אביב; הר"ר שימיעון בלס, סופר ומרצה לספרות ערבית באוניברסיטת-חיפה; הר"ר גבריאל כרשימחון, מחזאי ומרצה לקר-לנוע; עורך-הדין אברהם ברדוגו; המשרר ארו ביטון; הר"ר יוסי דהאן, מרצה לפילר-סופיה; הפרופסור דניאל אלעזר, מרצה לספ-דעייה-מדינה; הר"ר שלמה אלבון, מרצה לספ-רות צרפתית; המחזאי והסופר יצחק גורמנו; הסוציאולוג דויד חמו; חיים הנגבי; המרצה ציון חיוז; הר"ר ניסים קלדרון, מרצה לספרות עברית ולקולנוע; תיקווה לוי, סטודנטית לספרות, הרב מרדכי מלכא; זהבה מגר, הקולנוען ימין מסיקה; הסופר סמי מיכאל; המיסערן כוכבי שמש; השחקן יוסי שילוח;

הם אכלו בשולחנות נפרדים, אך השתמשו באותם התבלינים — 500 שנה אחרי שגורשו מספרד, היהודים והערבים ביחד, הם נפגשו השבוע על אדמת ספרד

אבירמאזן התעכב בנאמו על ההבדל בין ריאולוג, הנערך בימים אלה בטולדו, לבין משאומתן. "הישראלים שבאים הנה", אמר, "הם בעלי רצון טוב, אבל הם אינם יכולים לנהל משאומתן רישמי. אנחנו יודעים שהם אינם נציגים רישמיים של מילפגות-השילטון בישראל."

משאומתן נערך בין ממשלות, ואנחנו מלאי תיקווה שכוחות-השלום בישראל ילחצו על ממשלת-ישראל לעשות צעד בכיוון זה."

את היהודים המיוזרחים מן הגולה ייצגו, בין השאר, סרג' ברדוגו, ראש הקהילה היהודית המרוקאנית, הסופר נעים קטון, הבנ-קאי אנדרה אוזולאי, מקבוצת דיאלו, הקול-נוענית סימון ביטון ואיש-העסקים ריימונד כרזיים מפרספקטיב.

יום הדינונים הראשון הסתיים בקבלת-פנים במרפסת רחבת-הידיים של המלון, במזי-אוויר חם ויבש.

הר"ר אלה שוחט, מרצה לקולנוע באוניברסיטת ניו-יורק; הר"ר מרדכי שושן; אלנה סוגבקר, מורה בבית-הספר לשלום; הרב משה סוויסה; מנהיג האוהלים ימין סוויסה; הר"ר שלמה סבירסקי, סוציאולוג; הפרופסור דויד צמח, מרצה לספרות ערבית; הסוציאולוגית ערנה טולדנוויצקי; הר"ר יוסי יונה, מרצה לפילוסופיה; ולטיף דורי.

מכיוון שהכינוס נערך בחסותו של מוסד אקדמי, הוא לא היווה עבירה על החוק הישראלי.

"יתכן", אמר עורך-הדין ברדוגו — ספק בצחוק ספק ברצינות, "שמי שחוקק את החוק, ואת היוצאים-מן-הכלל לחוק זה, לא העלה בדעתו שיהיו די ישראלים מיוזרחים שיוכלו להיכנס לקטגוריה האקדמית."

מישפט זה מסמל, אולי, את ליבו של הכינוס הזה: המיזרחים שעשו זאת, שהצי-ליחו לטפס ולהגיע אפילו לדרגות האקדמיות

שקור (יושב) ואבירמאזן חוקי לנמרי

בוקר היום השני, כאשר נאספו באיר-הכינוס בחדר-האוכל המהודר של המלון, קשה היה להבחין מי יהודי ומי ערבי. מי ישראלי ומי פלסטיני.

לא משום שכל הגברים היו חנוטים בחלי-פות ובעניבות-משי, ולא משום שכל הנשים היו עטופות בשמלות מהודרות. ההיפך הוא הנכון: הכל היו לבושים בבגדי-קצ' נוחים, בחולצות קצרות-שרוולים, כסגדלים ובנעלי-בר — ורומים איש לרעהו.

כולם היו מיוזרחים. יתכן שמה שייחד, לפחות למראית-עין, את הכינוס הזה, והבדילו מכינוסים דומים אחרים, הוא החום ששרר בין האנשים.

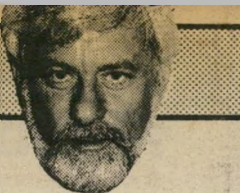
אולי היתה זו רוח המיזרח — חמימות, גינחות, סובלנות וסבלנות — ששברה את המחיצות בין היהודים והערבים, הישראלים והפלסטינים. הכל חיבקו אלה את אלה, והיר-כו בנשיקות על שתי הלחיים — לפי מיטב מסורת המיזרח.

במהרה נעלמה השפה האנגלית, כמקשרת בין הצדדים, ואת מקומה תפסו הערבית

המרוקאית, העיראקית והפלסטינית. גם העב-רית שימשה לרשיח חופשי בין הצדדים, שביניהם היו אנשי-אש"ף שגדלו בישראל. המארגנים — הסכון האקדמי הספרדי-קבוצת פרספקטיב ונור-אורטוב וקבוצת דיא-לוג — בחרו את ספרד ואת טולדו שבספרד כמקום לכינוס, שכותרתו "ריאלוג בין יהודי-המיזרח לפלסטינים" — למען שלום ישראלי-ערבי.

כדי לתת יתר-מישקל לסימליות של מקום-המיפגש, נערך ביום הראשון סיור כך-שעתיים בעיר העתיקה של טולדו. עיר שבכל בניין שלה, מכל קתדרלה, מכל גדר, מכל שער, מכל דלת ואפילו מכל אבן-רחוב אפשר לשמוע בבירור את משק כנפי ההיסטוריה. עיר המסמלת, אולי יותר מכל, את החיים המשותפים בין היהודים והמוסלמים.

למרבה הצער, היה אחד מבתי-הכנסת בעיר סגור, וכך נמנעה משני הרבנים הישר-

לצעוד איתם. לחייך להם. להתרועע איתם.

חוסוליני

אבל התנועה מסוכנת הרבה יותר מכפי שכתב תימהוני. יכולה להיות. היא מחזרה את האנטישמיות, את הניגוד הגמור, למדינת-ישראל שקימה ב-1948 על פי מגילת העצמאות.

ב-14 במאי לא הוקמה מלכות-ישראל, על פי צו אלוהי ובגבולות ההבטחה האלוהית (שלא קיימה מעולם). הוקמה מדינה חילונית, השייכת לכל אורחיה, יהודים ולא-יהודים, בלי הבדל של דת וגזע. היא קראה ליהודים לעלות למדינה, אך לא הבטיחה ליהודים הנשארים בחו"ל שום זכויות במדינה.

הוקמה מדינה דמוקרטית, מדינת-חוק שבה רשאי הרוב לחוקק חוקים, לשנותם ולבטלם, ושבה ניתן לכל מיעוט להטיף באופן חופשי לרעיונותיו, כדי לשכנע ולהיות קרוב. בקיצור: מדינה דמוקרטית, חילונית, מר

רדנית, בת המאה ה-20. המתנחלים ותומכיהם מתנגדים טוטאלית לכל אחד מן הכללים המורכבים האלה.

המתנחלים ותומכיהם אינם רוצים במדינה חילונית, שבה קובע הרוב את החוקים. הם רוצים במדינה קדושה, שבה ישלוט חוק-ההלכה — חוק שנקבע על-ידי הקדוש-ברוך-הוא במקום מסוים ובזמן מסוים, לפני שלושת אלפים וכמה שנים, ושאינו ניתן לשנינו בידי אדם.

הם באים לשלול כל זכות שהיא מאזרחים שאינם יהודים, ולמעשה נושאים כולם בליבם את חזון הטראנספר — הגירוש המוחלט של מיליוני פלסטינים מן הארץ.

הם שוללים את זכותה של המדינה לקבוע לעצמה גבולות, זולת הגבולות האלוהיים מנחל מצריים ועד הנהר הגדול, הנהר סרט (לכל הפחות).

הם רואים בכל ישראלי, החוקק על רעיונותיהם, כגור, "מסור". אמנם, הכוגנים הם הרוב במדינה — אך אין בכך חשיבות, מאחר שהם שוללים במילא את זכותו של הרוב לנהל את המדינה כרצונו ועל פי חוקיו, לבחור בין מלחמה ושלוש, קידמה ואפלה. התנפלותם הפיסית על ראש מזדלג-ישראל היא מעשה טיבועי לגמרי, מביוון שהם שוללים במילא את הלגיטימיות של התהליך הדמוקרטי שעל פיו נבחר כראש-הממשלה של מדינה בלתי-לגיטימית.

האנשים האלה אינם "מין קיצוני" מול "שמאל קיצוני", שני השוליים של הקונסנוס הלאומי במדינת-ישראל.

אין הם נמצאים בשולי הקונסנוס, מפני שאין הם נמצאים בקונסנוס בכלל. הם נמצאים צאים החתך-החוק מחוץ לקונסנוס. אין הם נמצאים בשולי המדינה, אלא מחוץ לה — לא רק מבחינה פיסית, גיאוגרפית ופוליטית, אלא גם מבחינה רוחנית ועקרונית.

כאשר מדינת-ישראל מוציאה את משאביה הדלים כדי לסלול להם כבישים, לבנות להם בתים ולהטיל על רבבות חיילים להגן עליהם יום-יום — הרי היא כורה לעצמה קבר.

יצחק רבין מילא בכל התהליך הזה תפקיד הרה-אסון — תחילה כראש-הממשלה, לה, שבחסותו קמה המתנחלות כלב השומרון, ועכשיו כשר-הביטחון.

אילו היה שר-הביטחון באיטליה ב-1922, יתכן שהיה מצווה על קציניו להילוות אל לובשייה-חול-צונית-השחורות, לחייך אליהם ולהגן עליהם בדרך לרומא.

הסופרת שולמית הראבן — שהתפרסם השבוע בדיעות אחרונות. הוא ימצא שם ניתוח היורד לשרשי-היהודים. משהו המתאים למוח אנאליטי. אולי זה יעזור לו לתפוס את התפקיד הרה-האסון שהוא עצמו ממלא כיום בדראמה הלאומית.

תנועת המתנחלים אינה תנועה לארץ ישראלית, מפני שאינה מכירה כלל בלאום הישראלי.

לאום הוא ישות פוליטית. זהו ציבור של בני-אדם, המבקשים לקיים ביחד מדינה. הן מדינה היא מיסגרת פוליטית לחיים משותפים. מדינה דמוקרטית היא מדינה שבה שולט הרוב, תוך מתן אפשרות למיעוט לפעול בדרכים לגיטימיות.

כל הכללים האלה סותרים לחלוטין את השקפת-העולם של גוש-אמור, נים, המתנחלים ותומכיהם.

הם דוגלים ב"עם ישראלי", שהוא גוף מיסטי, אמורפי, בלתי-מוגדר. ברור מי אינם

מתבצעת בעזרת הצבא. טיולי המתנחלים לא זה בלבד שאוכסחו על-ידי המוני חיילים, שנלקחו ממחנות-האימונים ומקומות-העבודה.

קרה משהו הרבה יותר חמור: על פי פקודה מגבירה, השתתפו קצינים בכירים בעצמם ב"טיולים", כאילו נמנו עם המתנחלים ואוהדיהם.

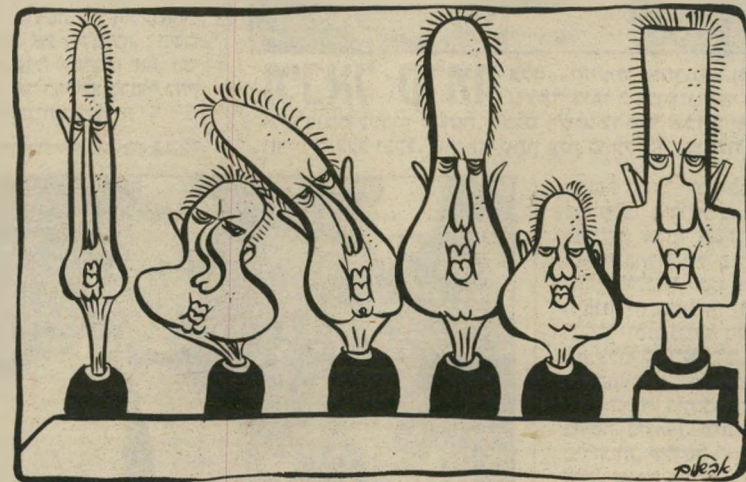
אלוף-הפקודה, מפקדי-גזרות וקצינים בכירים אחרים צעדו בחבורות הפורעים, התרועעו עם הנאשמים-כרצח של אתמול ומחר, החליפו עימים חיוכים ומחמאות.

כאן אנחנו מתקרבים ממש לאיר טליה של 1922.

אבל בזה גם נגמר הדימיון.

החולצות-השחורות צעדו כדי להפוך את מוסוליני לדיקטטור. אף אחד מן המתנחלים אינו מבקש למסור את השלטון לירי יצחק רבין.

רבין אינו המוסוליני שלהם. לכל

אז מיהו רבין האמיתי?

היותר הם רואים בו מהדורה חדשה של ויקטור עימנואלה, המלך העלוב והסחורני, שעזר לסלול את הדרך לפני הדיקטטור.

אנני ירדע אם ויקטור עימנואלה הבין ב-1922 את מחות הפאשיזם. קרוב לוודאי שלא. הוא הבין אותו רק כעבור 21 שנה, כאשר איטליה כבר הייתה מוכה ומובסת. אז ניסה המלך המיסכן להדיח את מוסוליני ולהציע כניעה לבעלות-הברית.

יצחק רבין אינו מבין את המתנחלים. נרמה לו לרכין שהוא נמצא במקום-טוב באמצע, בין "הימין הקיצוני" ו"השמאל הקיצוני", וכי הוא יוכל לשחק מישחק של איוון בין גוש-אמונים ושלוש עכשיו.

זהו תמונה כוזבת לחלוטין. שולחם נכשלו שייך לקונסנוס הישראלי, הלאומי-הדמוקרטי. גוש-אמונים אינו שייך לשום קונסנוס. אין הוא ישראלי, אין הוא לאומי ואין הוא דמוקרטי. כדי להבין זאת, כראי לו יצחק רבין לקרוא את מאמרה של שולמית אחרת —

שולמית אלזני הישוותה השבוע את יצחק רבין עם בניטו מוסוליני. האם יש מקום להשוואה זו?

בשנת 1922, כאשר הייתה איטליה שרויה במצב של תהויונות, עלו הפאשיסטים על עיר-הבירה.

הפאשיסטים, לובשייה-חולצות-השחורות, התקבצו מכל רחבי איטליה וערכו "מיצע" אל רומא.

הם לא נתקלו בהתנגדות. הצבא לא חסם את דרכם. הרפובליקה נפלה לרגליהם.

אחרי שהמיצע הצליח, בא בניטו מוסוליני בעיקבותיו (ברכבת נוחה). המלך ויקטור עימנואלה העביר לידיו את השלטון. מוסוליני, אז בן 41, סוציאליסט-לשעבר, חייל קרבי לשעבר, האיש שהמציא את הפאשיזם, הפך דיקטטור.

האם יש דימיון?

יש דימיון מסוים בין ה"טיולים" של המתנחלים ובין המיצע אל רומא — מפני שיש דימיון מסוים בין המתנחלים ותומכיהם בישראל ובין הפאשיסטים באיטליה של אז.

לא במיקרה היה אבא אחימאיר, גיבורם הנערץ של הפיקריים כיום, מעריץ גדול של הפאשיסטים אז.

המתנחלים כיום, כמו הפאשיסטים אז, חולמים על תחית ממלכה עתיקה (הקיסרות הרומית, מלכות-ישראל). אלה, כמו ההם, מוכרים על "גבולות היסטוריים". אלה, כמו ההם, רוצים לכפות את רצונו של מיעוט "מובחר" על הרוב. אלה, כמו ההם, רוצים לשבור את הדמוקרטיה ומאמינים כי יש להם יעוד העומד מעל לחוק. אלה, כמו ההם, מבטלים את ערך הפרט ואת זכויות-האדם, תוך סגירה לערכים מיסטיים, כמו "מולדת", "אומה", "אדמה". אלה, כמו ההם, מעריצים כוח, אלימות, מילחמה, כיבוש, משתמשים בסרור ועורכים פוגרומים.

מכאן גם הדימיון בין המיצעים. מיצעדי המתנחלים, כמו המיצעדי ההיסטוריים ההוא, הם אקט פוליטי מובהק.

הצועדים לא באו כדי ליהנות מן השלווה בחיק הטבע, להעריך את יפי הנוף או להפיץ את אהבת האדם כאשר הוא אדם.

להיפך. בעלי-החולצות-השחורות הכריזו בגלוי שמטרתם היא חיסול המישטר הדמוקרטי הרקוב והאנטי-לאומי. הם באו לכונן את הדיקטטורה של מנהיגם, הרודן (רוכס, מנהיג) — מוסוליני הנ"ל. המתנחלים אינם כה גלוי-לב. הם רוצים רק לכפות על הממשלה מדיניות הנוגרת את רצון הרוב. זוהי הריסת הדמוקרטיה באמצעים אחרים.

המתנחלים פועלים כפי שהם פועלים מפני שהם מרגישים כי הרוב מתרחק מהם, נוטה לשלום, מחפש הסדר, מוכן לוותר על הריבונות הישראלית בגדה וברצועה. מטרתם העליונה היא לסכל את המאגמה הזאת, להחזיק אותה באיבה בעוד מועד, לגרום את הרוב בעלי-בורחו למדיניות של ריבוי, מילחמה והתפשטות.

יש עוד דימיון חשוב בין העליה על רומא וטיולי המתנחלים.

מוסוליני לא היה נותן את הפקודה למיצע, אלמלא היה בטוח מראש כי הצבא האירטלי לא יפעל נגדו, וכי המלך ייכנע לו. במדינה מודרנית, אין עושים מהפכה נגד הצבא. כל מהפכה מצליחה רק אם היא

דוגמה חינוכית לפי ג'קי סבג ומה מחפש דן שומרון בשווייץ?

אנשים

לחנות אינה נראית להם, ואמרו שמוטב היה לצלם על דשא הפינימיה. אבל המפיקים השיבו ש"ניסינו כמה צורות, וזו המתכננת הטובה ביותר, וחוקי מזה, אין תקציב למשהו שונה". על השאלה מה נתן לו ה-

סירבה מפני שהתחונות, שארית היתה אמורה ללבוש מתחת לשימלה, לא היו מוכנות לחזרה. ארבעה אנשיצבא במדים ישבו בשבוע שעבר על כיסאות בית-הספר, שהם חלק מהתפאורה הקבועה של תוכנית-הטלוויזיה

מהארץ. אך מאז שנשלחו ועד היום, עלה מישקלה של שביט בשישה קילוגרמים. בימאי המחזמר הודיע לה חרימ-שמעית שאם לא תשיל את המישקל-העודף, הוא יחייב אותה בכל העלויות של תפירת בגד חדש

ההצגה חייבת להימשך

אנת דולצ'ין
מפרפרת

בערב-תיאטרון מיוחד, שאירגנה בביתה בהרצליה פיתוח אשת השגריר האמריקאי, הלן בראון, לקהל מצומצם ביותר של שוחרי תיאטרון, הופיעה רוזינה קמבוס במונולוג-כיס. ה'קטע היה על השואה, והכיל תיאורים מזעזעים.

באמצע המונולוג סתמה אנת דולצ'ין, ניצולת-שואה, אשתו של מי שהיה יו"ר הסוכנות היהודית, את ארזניה. כשלא יכלה עוד לסבול, קמה אנת כדי לצאת מהחדר. בדרך התמוטטה, התקשתה כנשימה והחלה מפרפרת על הריצה. במקום השתררה מבוכה, אך השחקנית לא הפסיקה את המונולוג אף לרגע.

בדיון, ענתה אשתו ואמרה שבע"ל בחז"ל בתחרות-שחייה. הכתב בירך אותה, כפי שעשה בשיחה עם כל האחרים, ואז, להפתעתו, היא הורתה לו אך היתה מופתעת מזה שהוא יודע על בחירת בעלה. בתמימותה היא לא חשדה בתרגיל שעשה לה חזני. אחרי שפירסם את הידיעה, חשבו חבריהוועדה להחליף את הספורטאי, אך החליטו לבסוף להיכנס לתוכנית המקורית.

■ מערכת-היחסים בין גברי

■ דוגמה חינוכית נתן ג'קי סבג, ראש עיריית נהריה. הוא נכנס לכיתה ו' באחד מבתי-הספר היסודיים בעירו, פנה אל התלמידים ואמר להם שהוא טס במכוניתו במהירות של 140 קמ"ש, כדי להגיע בזמן.

■ סקופ השבוע בתיקשורת שייך לכתבהספורט גולן חזני בן ה-23 מידעות אחרונות, שיגילה שאת לפיד המכביה ידליק השחיין הנכה חנוך בודין, שהצטיין באולימפיאדת-הנכים

מיכאל קרמר צלם "ידיעות אחרונות", פגש במסיבה בשרי-הביטחון, יצחק רבין, שעמד בגפו כשכוס-ויסקי בידו. רבין שאל את הצלם בתמימות מדוע אינו לוקח לעצמו משקה. הצלם השיב לו מיד שבזמן שהוא עובד, אין הוא נוהג לשתות משקאות חריפים כלל וכלל. שרי-הביטחון ענה לו על-כך בשאלה מדאגה: "ממתי שתייה מפריעה לעבודתו?"

חינוך הצבאי להמשך הדרך הישיב וילנאי: "לא הרבה. חוץ מלשדור בנקים אני לא יודע לעשות שום דבר".

■ "שמענו שהיית הברון הראשי שם, ועכשיו אתה בתפקיד רציני", אמרו המפיקים לתמיר, שענה: "מי שלא צוחק, הוא לא רציני".

■ גיורא רוס סיפר על יומן הפנימיה שכתב, ושאותו נהג "לשכוח" במקום בולט בחדר, כדי שהמפקדים יקראו בו ויקלטו

פנישת מחזור, המצולמת באולפני טלעד בירושלים: ראש אגף מודיעין, אלוף אמנון שחק, האלוף החדש של פיקוד דרום, מתן וילנאי, סגן ראש אגף תכנון, תת-אלוף יום-טוב תמיר וסגן מפקד חיל-האוויר, תת-אלוף גיורא רוס. 27 סיימו את מחזור ח' של הפנימיה הצבאית שליד בית-הספר הריאלי בחיפה, ב-1962. שישה נפלו במלחמות, שלושה לא הגיעו מחיל, שניים סתם לא באו. כמה חבריה טענו שהישיבה ליד השור

נויה בכר בתו של הפירסומאי דויד אדמון מנישואיו הראשונים, נישאה לבן-זוגה, משה בכר, בנוכחות בני-המשפחה הקרובים. לאחר-מכן נערכה קבלת-פנים למאות מוזמנים במסעדת מוסיאון הארץ. בכר מכהן כיום כמנהל האדמיניסטרטיבי בחברת-הפירסום של חותנו. את פני האורחים והחברים קיבלו הכלה (מימין), אביה (במרכז) ואשתו איה (משמאל).

והטסתו לארץ. שביט קיבלה את האולטימטום והחלה במישטר של דיאטה.

■ שחקנית התיאטרון תחיה דנן, המופיעה בקומדיה גם היא באצ"ל, סירבה לבצע את הוראות הבימאי באחת החזרות. היא התבקשה על-ידי הבימאי לעשות תנועה סיבובית, כדי ששימלתה תתנופה ותגלה את רגליה. היא

מזור, מנהלה האישי לשעבר של הזמרת ירדנה ארזי, והזמרת ובעלה נתן תומר, תיגמר כנראה בבית-המישפט. מזור תור בע כספים המגיעים לו, לטענתו, כסכומים של רבבות דולארים. ■ התילככות של הברנית ציפי שביט, המופיעה במחזמר החלי"ן מהמלון, נתפרה בלונדון, לפי מידות שנשלחו

בסיאול. שמו של מרליקה-המשורר אה היה ידוע לארבעה אנשים בלבד, אך מכיוון שנפוצו שמריעות שספורטאי נכה ידליק את הלפיד, החליט הכתב הזרין לניקוט בשיטה מקורית. חזני טילפן לבתי הספורטאים הנכים שהציטינו, ובירך אותם במול טוב לרגל הבחירה. כך הוא עבר טוב כל הרשימה. כשהגיע לביתו של

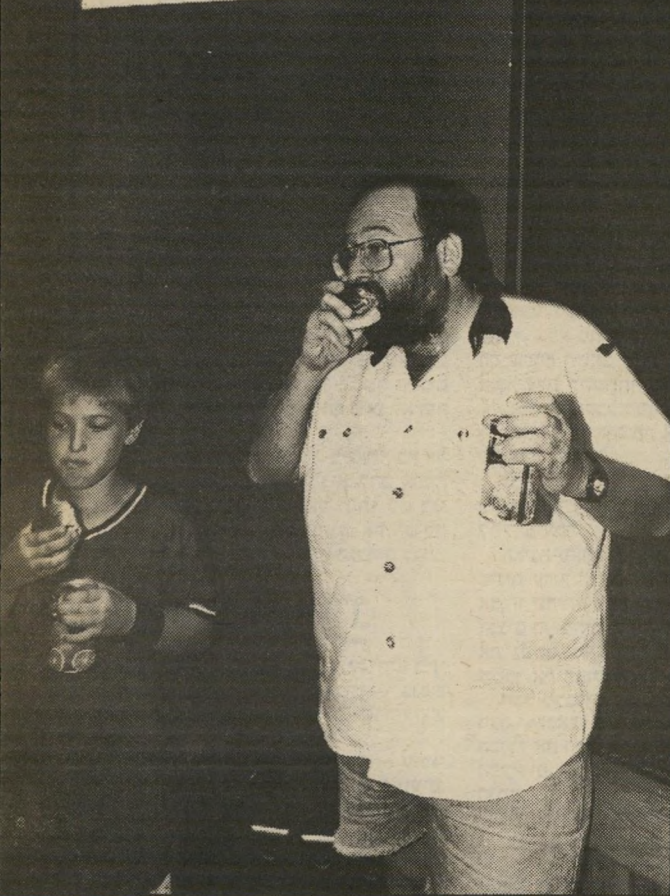
גברי בנאי ראה את השחקן הוותיק שימיון פינקל ברחוב דיזנגוף, וביקש ממנו להצטלם איתו. גברי היה עסוק ב"כסית" בהצדקת אחיו, השופט יצחק בנאי, שהותקף קשות בגלל קביעתו שיש הבדל בין יהודי המטיל בקבוק-בערה בערבים ובין ערבי המטיל בקבוק-בערה ביהודים. לדברי גברי, אחיו הוא בהשקפתו שור-שלום מושבע.

רחל אבנרי, העולם הזה

חצר" ביפו, רואה במיסעדה החדשה מעין המשך שלה. בערב שביקר שם אסף, נעדר מדיח"הכלים מהעבודה. אסף, בנו של הזמר וגרושתו מיקי, הדיח את הכלים. ישראל גוריון, שותפו של אמדורסקי בצמד "הדודאים", הזדמן גם הוא באותו ערב למקום.

האכילה השתיה והנישון
באולם זה
אסורים בהחלט

מנחם זילברמן הברדן ובנו דין באו להקרנה של סרט חדש. במיזון הקולנוע הם קנו משקאות ועוגות. זילברמן ובנו נכנסו לאולם, עמדו מתחת לשלט האוסר על אכילה ושתייה במקום ואלו ושבעו להנאתם. מאוחר יותר הודה הברדן בחיך שהוא עשה זאת כמחאה אישית.

סיבת ההפתעה — כותרת שהר פיעה בעיתונות: נעצרו הפירסור מאים יוצר וברנע, בחשך לעבי רות על החוק במערכת ההבחירות. רק בגוף הידיעה צויין כי החשוד הוא **יעקב ברנע**. יורם ברנע הפעיל השנה את מסעות הבחירה רות של אגודת ישראל (בסיוע חב"ד) לכנסת, של עתיד, רשימה מקומית בבחירות לעיריית אילת ושל **מיכאל (מיש) לפידות**, שנבחר לראשות עיריית חובות. **נעמי רון חזרה אהליאב**

יום הולדתה ה-40 בוילה שלה בצפון תל-אביב. בין האורחים היו חברי כנסת, אנשי עסקים ובי שותחיה. הגימיק של האירוע: לאורחים חולקו חולצות, ש" מצידן האחד הופיעה הכתובת "החיים מתחילים בגיל 40", וכי צידה השני הלוגו של מונוטיפ פנטהאון, הירחון המתוכנן על ידי אלכין.

רבים מלקחותיו של ה פירסומאי יורם **ברנע** הופתעו השבוע למצוא אותו במישרדו.

רבים, הצליח הדוכן היוצא של משרד הבריאות, **גד בריארי**, למצוא לו מחליף — **גבי זדהר**, לשעבר כתב קול ישראל בצפון, קיבוצניק לשעבר.

הד"ר **אילן זמיר**, המטפל בשיטות טבעוניות, הוציא 12 קלטות לעזרה בבעיות שונות. בקלטת העוסקת ב"איך לרזות" נשמע קולו של מרזה ותיק, **דרדו** (140 קילו בעבר) **דרדו**. בקלטות האחרות (נהיגה לא מתה, לידה ללא כאבים, איך לצאת מריכאון, וכן הלאה) נשמע קולו המרגיע של **מושה טימור**.

משלחת ארצות-הברית לי מכביה הגיעה בטיסה מיוחדת במטוס ג'מבו. עם הגיעם לארץ חיכו להם מקבלי פניהם, ביניהם בובת הענק גורי, סמל המכביה. הבובה התקרבה עד לבוש המי טוס ולחצה את ידי הספורטאים שיצאו מהפתח. **בוב ספיבק**, ראש המישלחת, הבחין שבגלל החום הרב ששרר בנמלי העופה מתקשה הבובה בתיפקודה. באר פן ספונטני הסיר את ראש הבו בה, ואז נתגלה **שיובל רוזני צווייג**, בן ה-14, בנו של **אריה רוזניצווייג**, יו"ר הוועדה המאר גנת של המכביה, מפעיל אותה ולבש את התלבושת החמה. מס תבר שיובל מצא לעצמו תעסוקה לימי הקיץ, אך לא תיאר לעצמו שתנאי האקלים יכבירו עליו כל כך.

בית החולים הירושלמי משוב לבד החליט להעניק את תואר נשיא הכבוד שלו לזמר **יהורם גאון**. ילדיו של גאון נולדו בבית החולים הזה, והוא מקדיש זמן ותורם ערביהופעות לבית החולים.

גליה אלבין חגגה את

פסוקי השבוע

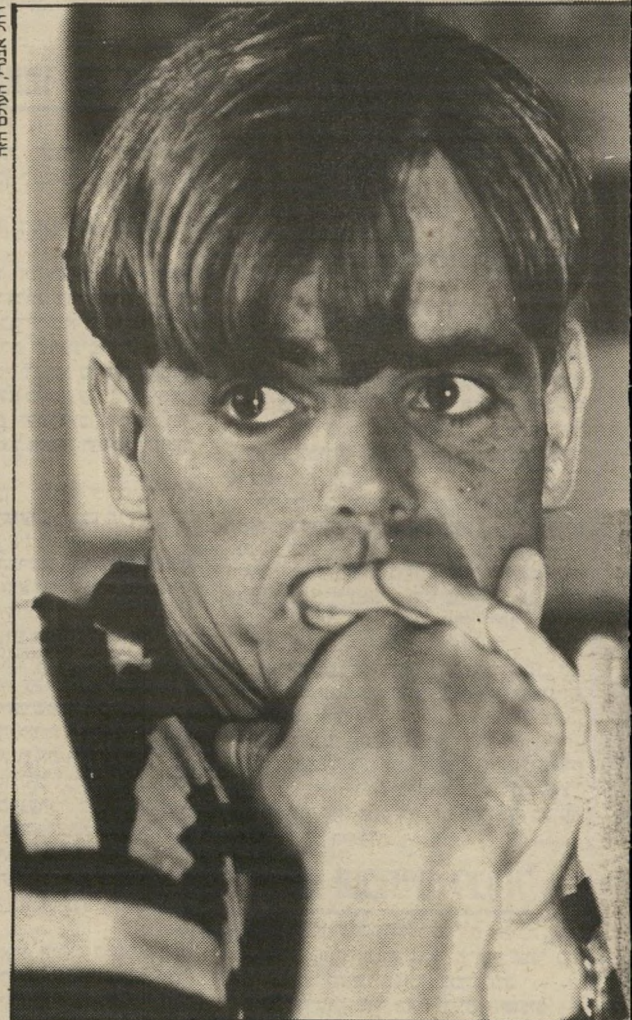
● **שולמית אלוני**, על התמעטות סיקור הופעותיה בכלי התקשורת: **"אני לא חושבת שכל גר פץ שלי יהיה אומלל, אם לא יישמעו"**

● **רכזת קורס המ יילדות הפלסטיניות**, שהשתיים בשבוע שעבר בבית החולים אסף-הרר פא: **"הן למדו באנגלית, חשבו בערבית ודיברו בעברית"**

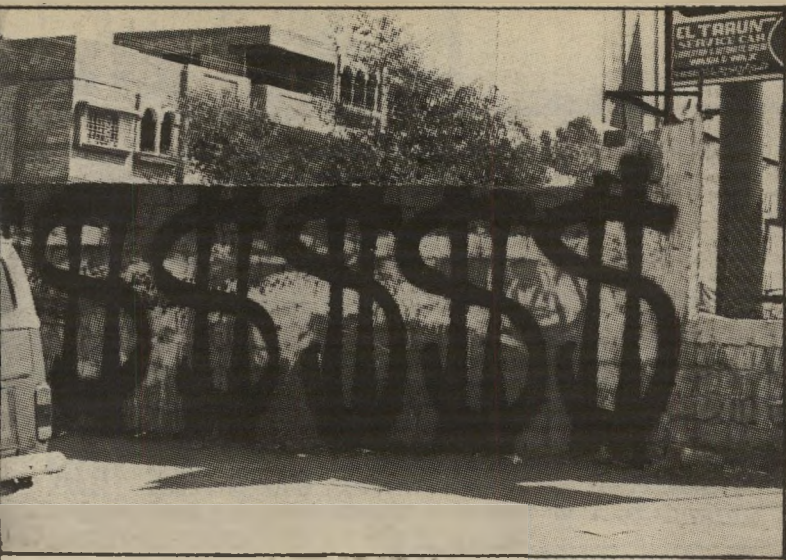
אסף אמדורסקי המכונה **במי כל "ספסף"**, בא לבקר את אביו ב מיסעדה החדשה שלו, "החדר של רבי עקיבא", ליד שוק-הכרמל בתל-אביב. אמדורסקי-האב, שהיה במשך זמן רב בעל המיסעדה "ה

את המסרים שלו, והוא יודע שהם קראו.

בצאא תוהים מה יכולה להיות הסיבה לביקורו בן חמשת הימים של הרמטכ"ל **דן שומרי** (בחברת אשתו **דלילה**) בשור ייץ. "מה היה לו לחפש שם?" שואלים, ומציעים: "אולי כראי לאמץ כנשקיהעתידי את מה שפר תח בשווייץ: הקשת, החץ והת פוח."

צחי שואבל ישראלי צעיר ונחמד (25) שלמד מישפ"טים ועבר ללימודי קולנוע וטלוויזיה בלוס-אנג'לס, מבקר עתה בארץ כדי לברר את האפשרויות לפעול כאן במיקצוע הטלוויזיה אחרי גמר לימודיו, בניגוד לרוב חבריו. שנאבל כבר עורר תשומת-לב בדרט המצויין שהפיק על הפסל מנשה קדישזון ובדרמאטיזציה מקורית על ספר של פראנץ קפקא.

היצירות של גרישא דולארים על הקיר

עזרה: פליאנטה אחרת

אורי אבוירי וענת סרגוסטי

תיהם וביקשו את הכרטיסים. הם נשרפו. (בתל-אביב נשרפו כיום החמישי השבוע, אחרי חצות, מכוניות של פועלים מעזה, שהיו חבויות באתר-בנייה ברחוב טרומפלדור. תרי-סר פועלים מעזה, שיטנו באתר, קפצו מהחלונות וניצלו. המכוניות והפועלים היו שם מפני שלא העזו לחזור לעזה כל עוד נמשכת השבייה. יתכן כי המכוניות נשרפו בידי קנאים יהודיים. יתכן שנשרפו בידי פעילי האינתיפאדה.)

פעיל בעזה, שנשאל על מפירי-שבייה אלה, משך בכתפיו. "תמיד יש כאלה", אמר, "השכאב ילמד אותם."

● ביחד עם עמית

ה שבאב מלמד הרבה דברים. בעניין הסמים, למשל.

כמו מילחמת-השיחור האלג'ירית בש"ע, הבריה האינתיפאדה מילחמה על השי-מוש בסמים. המניעים הם לאומיים ורתיים, ויש גם שיקול מעשי: סחר-הסמים יוצר קשר עם ישראלים ואפשרות של סחיטה. מי שידוע כסוחר-סמים, מקישים על דלתו בלילה ומוזהרים אותו. חור לסורו, מקישים שוב. בפעם השלישית באה חוליית הוצאה לפועל, ומרביצה לאיש. כאשר הצעקות נש מעות בשכונה, באמצע הלילה, יודעים הכל את פשר הדבר.

כך גם הטיפול במשתפי-פעולה — מונח המסמן בעיקר סוכנים של השב"כ. הם מהווים את המכשיר העיקרי של הכיבוש. בעיני האינתיפאדה הם בוגדים, המוסרים את בנר עמם למוות ולמאסר. (לא במקרה, גם אצל היהודים אין השמצה נוראה יותר מאשר "מוסר").

כאשר מתגלה סוכן, מזהירים אותו. לא שעה לאזהרה, מכים אותו. במקרים קיצוניים הוא מוצא להורג.

מי מחליט? איך יודעים? "ש. בתידי", אמר פעיל, "פועלים רק כשיש ביטחון גמור שההאשמה נכונה. אחרי כל ביצוע של פסק-דין יש על כך הורעה רשמית על הקירות."

● שפתיים לכותל

ה קירות של עזה מספרים את כל הסיפור. נדמה שאין מטר מרובע אחד ברי צוה כולה שאינו מכוסה בכתובות. יש הודעות של האירגונים השונים — החל בחזית הדמוקרטית השמאלית וכלה בג'יהאד המוסלמי. כל אחד בצבע המיוחד שלו.

יש הודעות של הנהגת האינתיפאדה. יש מידע על ימי-שבייה, הוראות לפעולות. יש כתובות החתומות עליידי "אלי-ג'ייש אל-שעי-ביה" (הצבא העממי) ועליידי "חמאס"

מרות זו נשברה עתה. כל מורה יודע כי התלמידים שלו נושאים על גבם את המל"חמה. אין הוא יכול לתת להם פקודות. אך אין הוא מסוגל לפעול ולחנך במיסגרת דמוקרטית, כי לא הורד לכך עדיין. רוב המורים מסתפקים עתה בניסיון לעזור לתלמידיהם לעבור את הבחינות, אף שראשם וזמנם לא היה נתון ללימודים. זה נעשה בר"רכים כשרות ולא-כשרות. זהו חלק מהאינתיפאדה.

● ל"ג בעומר פלסטיני

איך זה סוער? מדוע אין השילטון הישראלי מסוגל להבין מה מתרחש בשטח, ולא כל שכן לפעול נגד זה באופן יעיל?

פרשת הכרטיסים המגנטיים מעידה על השיטה. למישהו במימשל היה רעיון גאוני. לער"בים יש מישפחות גדולות. כדי להתפרנס הם צריכים לעבוד. העבודה היא בישראל. הנה מכשיר פשוט לשבירת האינתיפאדה. רישמית נאמר כי יונפקו כרטיסי-עבודה מגנטיים לערבים שלא ביצעו עבירות ביטחוניות ופליליות. הם יקבלו כרטיסים, וכך יוכלו להיכנס לישראל באופן חופשי ולעבוד בה.

אמנם היתה בכך הכרה שרצועת-עזה (ואחר-כך גם הגדה המערבית) הן חוץ-לארץ. אבל המטרה קידשה את האמצעי. למעשה מהווה הכרטיס המגנטי אמצעי של שליטה וסחיטה. הוא נשלל מכל מי שאינו מוצא חן בעיני המימשל או השב"כ, מי שאינו משתף-פעולה, מי שיש חשד לגביו או לגבי ילדיו. זהו מכשיר איריאלי לגיוס סוכנים מאונס, להפעלת לחץ על כל בני המישפחה. אם הילד זורק אבן, המישפחה תרעב.

למעשה קרה משהו אחר. השבאב הסתובב בשטח וראה מי מקבלים את הכרטיסים. בלי להקיש על דלתותיהם וביקשו את הכרטיסים. למחרת היום נערכו בכמה מקומות מדרות והכרטיסים נשרפו בטכס חגיגי, מין "ל"ג בעומר פלסטיני."

אחר-כך הכריזה הנהגת האינתיפאדה בע"זה על איסור-יצאה מן הרצועה במכוניות, במשך 10 ימים.

נקודת-המעבר בארו היתה שוממה ככל שעות הממה. השיירה האינסופית של מכוניות, שמשתרכת בדרך-כלל מעזה ועד תל-אביב, נעלמה כלא היתה. כמעט איש לא העז לצאת.

אחרים העזו. כמה מכוניות חמקו החוצה לפני עלות השחר. קבוצות של הולכי-רגל עברו את הגבול, מתוך תיקווה שקבלנים יש-ראליים יאספו אותם. השבאב עמד והסתכל. בלילה, כשחזרו העוברים, הקישו על דלתו

הילד הולך מהבית, משתתף בהפגנות. מת-עמת עם חיילים, זורק אבנים. יכול לקרות לו משהו נורא. מכיוון שהאב איננו, רק אחמד יכול להשפיע עליו.

אחמד דיבר איתו. "מה אתה רוצה?" הת-פרץ הילד, "שיגידו עלי שאני משתף-פעולה? שיגידו שאבא שלי משתף-פעולה?"

כעבור כמה ימים טילפנה אמו של צאלח בהתרגשות רבה לאחמד. "אנא, בוא מיד" התחננה. אחמד מיהר לבית אחותו. היא סיפרה לו שצאלח היה שוב בהפגנות. "מה אעשה אם ייהרג או ייעצר? מה אגיד לאבא שלי?" אחמד לקח את הילד והטיף לו. אבא איננו בארץ, אמא מודאגת: הוא הרוג אחמד, ככך המישפחה הקרוב ביותר, חש באחריות. הוא אוסר עליו להשתתף בהפגנות.

"אני לא מקבל ממך פקודות", אמר הילד. "אבל אילו היה פה אביך, הוא היה אומר לך אותו הדבר!" "בעניין הזה אני לא מקבל פקודות גם מא"בא. רק אברעמאר (יאסר ערפאת) יכול להגיד לי להפסיק."

האינתיפאדה שינתה את החברה הפלס-טינית עד ללא-הכר. נשברה הסמכות של ה"אב, זו שהיתה פעם עמוד-התווך של החברה. הבנים העומדים בחזית היוזימית, המחרפים את נפשם, מאשימים את דור ההורים בכך שמכר את המולדת.

הכל מדברים על "השבאב" בכבוד ובהע-רצה. "שבאב" פירושו נוער. כיום זהו מושג הכולל את הכל: את כוחות-האינתיפאדה, את הפעילים, המוציאים-לפועל, הכוח הטמיר, הנמצא בכל מקום, הנושא על גבו את עול המילחמה הזאת. לשום אב ואם אין השפעה על בניהם. כל אב ואם מתגאים בהם.

● היבול העיקרי: ילדים

ה שבאב נמצא בכל מקום. הוא מוכן לכל דבר.

נדמה כאילו הדבר היחיד הצומח ברצועה צחיחה ושכוחת-אל זו הוא ילדים. בכל צומח-שבילים בג'באליה, בכל רחוב עלוב בחאן יוניס, מסתובבים המוני-המוני ילדים. הם יכיר לים להתאסף בקלות, להתפזר בקלות. הם מאומנים. "לא הילדים הזורקים את האבנים הם הנכנסים לבית-הסוהר", העירה אחת הא-מהות. "הזורקים יודעים איך לברות, ומכנינים להם מראש דרכי-המלטות."

כולם, כך נדמה, מגויסים. אין להם שום דבר אחר בראש. אין עליהם מרות אלא המ-רות המיסטרית של האינתיפאדה. למורים אין מרות. המורים הפלסטינים התחנכו במערכת סמכותית. כמו כל המורים בעולם הערבי, הם פעלו עד כה בבית-הספר שהעניק להם מרות מוחלטת.

בלילה, נקישות בדלת. לא הנקישות הרועמות של החיילים. נקישת עדינה, שהכל יודעים את משמעותה.

עקרת-הבית זורקת על עצמה חלוק וממי-הדת לפתות. בחוץ עומדים שני צעירים, ה"חומקים במהירות פנימה.

"יש עוצר בג'באליה, צריכים אוכל." האשה ממחרת למטבח, לוקחת מכל הבא ליד. כל מה שיש. תה, סוכר, אבקת-חלב. הצעירים אומרים תודה ונעלמים. האשה חוזרת למיטה. היא יודעת שכל השכנים ינהגו כמוה, ושיתוך כמה שעות, עוד לפני עלות השחר, כל המזון ימצא את דרכו אל תוך השי-כונה הנצורה, למישפחות הנצרכות.

"המהפכה האמיתית היא אצל הפליטים", מספר צעיר, "יש פסיכולוגיה של פליטים. הם רוצים עוד ועוד. הם התרגלו במשך השנים לקחת את הכל ולבקש יותר. אף פעם לא היה להם רי."

עכשיו זה השתנה לגמרי. כשאתה בא אל מישפחת-פליטים בעוצר ומביא להם אוכל, אסיה-מישפחה תגיד לך: "אל תיתן לי. לנו עוד יש. אבל לפטמה, שם נפינה, אין. יש לה רק ילדים קטנים בבית. את כל הגברים לקחו אז נתנו לה."

● שדה-הקרב

ה ודי האינתיפאדה האמיתית. היא מת-חוללת בנפשו של הפלסטיני — בנפש היחיד ובנפש הציבור כולו. זהו שדה-הקרב האמיתי.

בישראל שמים לב לתקירות" — עימיר תיס בין הצבא וה"שבאב", הורגים, פצועים. לכן מתכוננים כאשר אומרים "היה יום חם" או "שרר שקט בשטחים".

אכל האבנים ובקבוקי-התבערה הם רק תוצאות-לוואי. הם מלווים את האינתיפאדה. אבל לא הם האינתיפאדה. האינתיפאדה היא דבר הרבה יותר עמוק — תהליך נדיר, מפליא מבחינות רבות.

מנהיגי ישראל ואלופיה אינם מבינים את התהליך. כליות-הקשורות אינם מודעים לו, ועל כן אינם מסוגלים למסור לציבור היש-ראלי תמונה אמיתית. עזה, השוכנת במרחק של פחות משעתי-נסיעה מתל-אביב, היא פלאנטה אחרת.

המדברים על "דיכוי האינתיפאדה", נוסח רבין או שרון, אינם יודעים מה הם שחים. אין הם רואים, ואין הם רוצים לראות, מה מתרחש באמת בשטח.

● צאלח, בן 9

ל ירידנו אחמד יש אחיו בן 9, צאלח. אביו של צאלח נסע לזמניה לחו"ל. באחד הימים ביקשה אמו של צאלח את אחמד לבוא לביתה כדי להשפיע על צאלח.

איך מאורגנת האינתיפאדה האמיתית, זו שאינה מגיעה לעיתונים?

חייל מתרגז. הוא תופס ילד וגורר אותו למעצר.
אמו הזקנה של הילד רצה אחרי החייל ומתחננת: "חואג'ה הומו, חואג'ה הומו, תן לו ללכת!"

● תיספורת כשרה

ה מביחן האמיתי של כוחהעמידה הוא החרם.

באנו לעזה ביום חם. לפני שעברנו את הגבול, קנינו בתחנת-דלק כמה פחיות של ספרייט קר. כשבאו לקראתנו מארחינו, הצענו להם את המשקה.

במכונית ישבו שניים. האחד אמר "תורה", לקח את הפחית ושם אותה בצד. השני אמר "תורה" ואמר שאינו צמא. רק כעבור כמה שעות הבנו שזהו חלק מן החרם — אין נוגעים בתוצרת ישראלית.

כל מה שניתן לייצר במקום, מיוצר במקום. על כל מה שאפשר לוותר, ויתרו.

למשל: אבטיחים, בריחה ישראלית אומרת שהאבטיח הוא סמל פלסטיני (הירוק בחוץ, (המשך בעמוד 20)

ענקיות — שלושה על שישה מטרים, ארבעה על עשרים מטרים. אין שתי יצירות הדומות זו לזו. כל אחת יצירה מקורית. סמיילי, דו-לארים, איקסים, ערבסקות, צורות מופשטות. על אחת מהן חתם, בגאוה.

כיום, כשמשוטטים בעזה במכונית, עובי-רים על פני עשרות קירות כאלה. אולי יותר ממאה.

בעיני העזתים, זוהי עוד צורה של הת-עללות, השחתת-רכוש והתגרות. הם חישבו שאדם אחר לא יכול היה לבצע זאת אלא במשך ימים ארוכים, ובלי ספק בהסכמת מפקדיו.

העזתים לא העריכו את האמנות, וזה גם לא הצחיק אותם.

אבל יש להם הומור משלהם. האינתיפאדה מצמיחה גם כדירות.

● חואג'ה הומו

ב ריחה המתהלכת בעזה, אחת מיני רבות:

השבאב מתעמת עם החיילים. הם צועקים לעברם: "יא מאניאק! יא הומו!"

ציורייקיר ענקיים ברחובות עזה הכלבה של בוש ברדיו

ענת סויסטיק, העולם הזה

(ראשייהיכות של "חרקת אל-מקאומה אל-איסלאמיה", תנועת ההתנגדות האיסלאמית). מנהיגות האינתיפאדה מפרסמת את הור-אותיה באמצעות הכרוזים הממוספרים. אלה הורפסו, תחילה, בדפוס מרכזי. משם הובאו לכל רחבי הגדה והרצועה. השב"כ הצליח לאתר את הדפוס ליד ירושלים ולחסל אותו. אחר-כך הדפיסה ההנהגה רק עותקים מעטים של כל כרוז. לכל איזור הוגנב עותק אחד, והדפוס שם באמצעים המקומיים. בהר-גה הצליח השב"כ לחשוף גם את בת-הדפוס הקטנים האלה.

עכשיו זה נעשה באמצעות הקירות. על קירות רבים בעזה יש כתובות המתחילות כריבוע שחור, ובו המילים "ביאן" (הודעה) מס' כריזכר. הטכסט המלא של הכרוזים משודר ברדיו מונטה-קארלו, שכל תושבי השטחים הכבושים מאזינים לו באריקות. קול ישראל בערבית, לעומת זאת, הוא אובייקט ללעג כללי. "אנחנו מתעוררים ב-בוקר אחרי יום של הרוגים ופצועים, וקול ישראל מספר לנו על הכלבה של הנשיא בוש".

באוזני בני-רעוה, קול-ישראל הוא קול האויב, קול הכיבוש. מבחינת ההשפעה על הערבים, חבל על כל אגורה המושקעת בו.

● צבע הגנה לישראל

א ין אמצעי נגד הקיר. הקיר מנצח תמיד. כאחר הימים נשמע הרמקול המותקן על מכונית צבאית. כל בעלי-הבתים בסביבה נקראו לצאת מיד החוצה ולנקות את הכתובות מן הקירות אחרת יוטל עליהם עונש. כמה בעלי-בתים יצאו. האחרים נשארו בכית. הם כבר חדלו לפחד, אמר לנו ידיד.

אחר-כך בא יום הצבע השחור. למישהו במימשל היה הרעיון הגאוני לכסות את כל חזיתות הבתים ברחוב הראשי בעזה בצבע שחור שמנוני ודביק — קירות, חלונות-ראי וזה, שלטים, דלתות — הכל.

הדבר התפרסם בעולם כולו, והרחוב השחור הפך מודע-ענק איריה של האינ-תיפאדה. הוחלט להסיר אותו. העירייה גייסה את כל עובדיה, הצבע השחור הוסר בעמל רב, וחזיתות הבתים ברחוב זה צובעו בצבע צהוב אופטימי. כך זה נראה עכשיו.

● חייל בשם גרישא

א בל האיש שהטביע את חותמו על העיר עזה יותר מכל אדם אחר הוא החייל גרישא.

באחד משבועות העוצר לקח החייל גרישא קומפרסור גדול, הרכיב אותו על ג'יפ ויצא לעבודה. במשך כמה ימים כיסה עשרות רבות של קירות גדולים בעזה ביצירות גראפיות

רחוב בג'יבאליה: ביזב ברחוב, שרידי דגלים על כל חוט-השמל בכל פינה: ילדים, ילדים, ילדים

בבזרסה לתכשיטים

רינה מור (33), מיס תבל לשעבר, מונתה לנציגת ציבור הלקוחות בהנהלת הבזרסה לתכשיטים. מור תקיים פגישות עם לקוחות הבזרסה ותפקידה יהיה

נציגת הלקוחות מור רעיונות והמלצות

להביא להנהלת החברה רעיונות והמלצות כמגמה לכוון ולהתאים את מוצריהחברה לרצון הלקוחות. מור נבחרה לתפקידה הודות לנסיגה הבינלאומי בעולם היופי והאופנה. נסיגה העשיר תואם את מדיניות הבזרסה לתכשיטים לפתח את נושא תכשיטיהיוקרה בארץ ובעולם.

בחיפה

שמים לב ללב

אגודת שים לב ללב (חיפה) היא עמותה ציבורית אשר נוסדה על־מנת להגביר את מודעות הציבור למחלות הלב, לדרכים למנוע אותן ובמקרההצורך לדעת להתמודד עימן. שים לב ללב יוזמת פעילות ענפה כדי להקנות לאזרחי חיפה וסביבתה את יסודות ההיחיה והידע הבסיסי בהצלת חייאדם במקרה של ארוץ לבבי. כמו כן יוזמת האגודה קורסייהדרכה מעשיים, הרצאות

יו"ר דויר ונשיא גוראל מודעות והתמודדות

וימיעיון לציבור הרחב, למסדרות, מיפעלים ובתיספר בכל נושאי מניעת מחלותהלב. האגודה, בראשה עומדת הגב' רבקה דויר ושנשיאהכבוד שלה הוא ראש העיר, מר אריה גוראל, הציבה לעצמה מטרה לעזור כמיטב יכולתה ליחידות לטיפולנמרץלב ולמכוני הלב בכתיהחולים בחיפה. כל זאת באמצעות רכישת מיכשור וציוד חיוני לטיפול בחוקיהלהב הקשים.

עזה: פלוטה אחרת

(המשך מעמוד 19)

הלבן בקליפה, האדום בפנים, הש' חור של הגרענים). אבל בעז, אבי טוח הוא מוצר ישראלי. כאשר הכיר או אבטיחים, בא השבאב, התרים את הסחורה והשחית אותה. אחריכך נמצא שאפשר להביא אבטיחים מן הגדה המערבית, וזה כשר.

יש דברים שאין גם בגדה. כמו צא אחרון, קונים מסוחרים ערביים בישראל. למשל, סוכר ותה. אשה עזתית נסעה לישראל, שם יש לה קרובימישפחה, וחזרה. שכי ניה ראו שהסתפרה. העירו לה על כך, האשה מיהרה להסביר כי ביקר רה קרובים בנצרת, וכי הסתפרה שם אצל ספר ערבי.

לילו של אלה

עזה מלאה בסיפוריוועה. בי פי כל איש ברחוב סיפורים כאלה.

מיקרה: בעת אחד העימותים המטירו החיילים גזא מרמיע. ערבי קשיש התמוטט. החיילים התחילו לבצע בו ולצוקו: "קום קום!" הי איש צעק שיש לו אסטמה, שאינו יכול לנשום. החיילים המשיכו לבי עוט ולצוות עליו לקום. אשתו רצה הביתה להביא תעורה רפואית. כשי חזרה, כבר היה האיש מת. מיקרה: בהפגנה תפס חייל איש בן 70 והיכה אותו. הוקן צעק עליו: "אין לך אבא?" החייל תפס פיתאום מה הוא עושה, והפסיק. אחריכך ניהש אל הוקן וביקש סליחה, הוקן סירב לסלוח.

מיקרה: באחד העימותים בשכר נה של עזה בשעת העוצר נפצע צעיר בירך. הפצע לא היה קטלני, אך העורק נפגע. האמבולנס, שב לקחתה, לא הורשה להיכנס לאיוורר העוצר. הצעיר מת מאיבודדם. פר שר ראס"בורקאס במהדורה עזתית. מאז התחילו התושבים להתאר גן למיקרים כאלה. בכל שכונה עבי רו כמה נשים קורסים אלמנטריים של עזרה ראשונה. השתדלו לחלק להן חומרים של עזרה ראשונה. יש מחסור משוע בחומרים כאלה. זה מסביר את המיקרה שאירע השבוע בנתב"ג, כאשר גורשו שתי נשים שהביאו ארגז של תרופות "לצורכי האינתיפאדה". הכוונה היא למנוע עזרה רפואית עצמית, ולהפוך את הדבר למכשיר נוסף למילחמה בי אינתיפאדה. הכוונה היא גם להכי ריח את הפצועים להגיע לבתי החולים, שם הם נאסרים אוטרי (מטית).

בכל פעם שנהרג אדם, נערך "ליל אל־תכביר". אחד מתחיל לקרוא בלילה "אללה אכבר" (אלוהים גדול), וכל הנשים והגברים בשי כונה מצטרפים אליו. ממאות בתים בוקעת הקריאה, בכל שעות הלילה: "אללה אכבר", "אללה אכבר" כך מביעה השכונה כולה את ההשי תתפות בצער המישפחה, שבנה הפך ל"שאהיד" (קדוש).

החיילים בנו

אם זה יוצר שינאה הדתית שלא יהיה ניתן עוד להתגבר עליה? על סדרהיום עומד העימות היומיומי. השבאב התמחה בהת גרות בחיילים. הם מקללים את אמהותיהם ואחיותיהם, צועקים: "מה אתה עושה פה? לך הביתה! אשתך מזויינת שם עם החבר שלך!" כל זה בעברית.

החיילים מגיבים בזעם. עולים על כולם הררונים, אנשימג"ב, שכל קללה מוציאה אותם מכליהם. מספרים שפעם שאל תושב מקומי את אחד הררונים מה אביו חושב על המצב, וזה הנחית עליו מייד מכות וצעק: "אל תקלל את האבא שלי!" יש יוגמות הפוכות. אשה סיפרה לנו שראתה בשלושה מיקרים נפי רדים חיילים ישראליים בוכים.

אחרי הפוגרום שערכו החיילים בראשית האינתיפאדה בכיתהחור לים אל ע'פא בעז, כאשר הרביצו מכות רצח לפצועים במיטות ומיל או את המחלקות בגזא מרמיע, ראתה האשה כמו עיניה חייל שהסי תתר מסביב לפינה ומירר בככי. אשה אחרת ראתה חייל בוכה, לק זה אותו לביתה, הגישה לו תה וניחמה אותו.

גם סיפורים כאלה מתהלכים בי עזה.

שני תהליכים

שני תהליכים מתרחשים בי עזה, מתחת לפני הקרקע. לכאורה הם סותרים זה את זה, למעשה הם משולבים זה בזה. קם עם. רצועת־עזה היא כיום מדינה פלסטינית לכל דבר, הני תונה תחת כיבוש זר, השילטון, הר שיפוט, השיטור, המשק, האירגון — כולם פלסטיניים. כוח צבאי יכול להשתלט על מקום מסוים

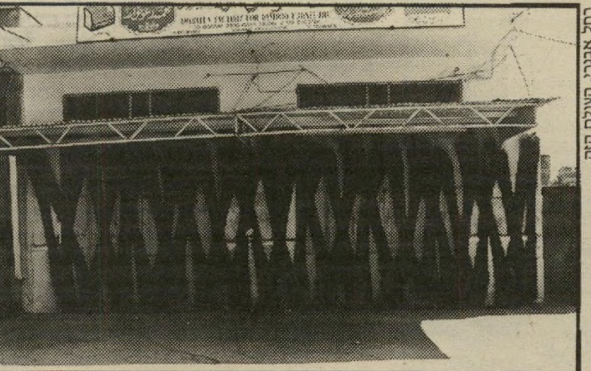
לים להתאסף במיסגרים, ואחרי התפילה היא מנהלת שם פעולת תעמולה ערה. אך לא כל המת פללים הם אנשי חמא"ס. אנשי הש' מאל טוענים שכוחה של חמא"ס ברצועה אינו עולה על 15-10 אחוזים, אם כי בשכונות מסוימות כוחה רב יותר — כפי שמעידים שם הקירות.

הרוב העצום של תושבי עזה נאמנים ליארס ערפאת ולאש"ף, ומקבלים את הקו המדיני, האמור להוביל לשלום עם ישראל. 19 חודשי האינתיפאדה, על מאורעות הרמים היומיומיים, לא שינו זאת.

הילודה עולה

ביום בישראל מאמינים שה אינתיפאדה מוכרחה להישבר, מפני ש"הם לא יוכלו להחזיק מעד מר" בלי עבודה, בלי מזון.

זוהי טעות. כל מצוקה נסבלת, כאשר היא נחלת הכלל, וכאשר היא מבאה עימה גאווה לאומית. האינתיפאדה רואגת לחלוקה צור דקת, פחות או יותר. בעליהבחים הורירו את שכרההירה, ובמיקרים רבים ויתרו עליו כליל, כאשר אבי המישפחה או בניה נמצאים בכלא, המזון המעט שישנו מתחלק מרצון. במחנהפליטים, הנתון בעוצר, שר רר מחסור חמור בחלב לתינוקות ובמזון חיוני. אבל כאשר הכל טוב לים מזה כחודש, זה נסבל. יתכן שתי

רחל אבנר, העולם הזה

עוד ציור של גרישא

קומפרסור על ג'יפ

נקות מתים מתת־זוונה. אבל זה לא יסבור את כוח האינתיפאדה, הממלאה ציבור גדול בגאווה שאין לה גבול. "חשבנו שהחוליה הכי חלשה אצלנו זה הסוחרים", אמר פעיל שמאלי. "הם היו תמיד אנוכיים. אך עכשיו הסוחרים שובתים כבר 19 חודשים, והם לא נשברים!" מאז ראשית האינתיפאדה עלתה הילודה בעזה ב־75%.

עוד קדוש

ה סיפור הטראגי ביותר ש' סופר לנו התרחש בגדה. מעשה במשתףפעולה ידוע — מודיע של השב"כ — שנחשף והור עמד לדין מחתרתי. הוא נשבע שמי עתה והלאה יחול ממעשיו. הבטיחו למחול לו — בתנאי ש' יוכיח את נאמנותו ויצעד בהפגנה הבאה בשורה הראשונה. האיש קיים את הבטחתו. הוא צעד בשורה הראשונה בהפגנה, ונר רה למוות על־ידי חיילי צה"ל. סיפור נכון? אגדה? זה לא חשוב. הפלסטינים מאי מינים שזה קרה, והוה הדבר הקובע. כי סיפורים כאלה מזינים את תהד ליד הגיבוש הלאומי, שהוא בלתי הפיך.

אילו הייתם במקומי...

ופרופיומו התפטר, היה צורך בשעיר-לעזאול. זהו המוסר הבריטי — לאצילים מותר הכל, כי הם בעלי-תרבות. המוסר דרוש כדי לרסן את בני המעמדות התחתונים, הפראיים. אבל כאשר פורץ סקנרל בצמרת, דרוש שעיר-לעזאול. וורד התאים לתפקיד זה. הוא נזרק לכלבים. הוא הואשם באישום-כזב של חיים על ריווחי זונות (כריסטין ומנדי), התאבד, הורשע לפני שנפח את נישמתו. כריסטין הורשעה בשבועת-שקר ונכלאה. רק מנדי יצאה מכל העניין כשירה על העליונה. היא מכרה את סיפורה לעיתונים בכסף רב ובאה ארצה. הסרט הוא כמעט תעודי. החידוש היחיד בו (כך נדמה לי) הוא הטענה כי וורד הביא את כריסטין קילר לנספח הסובייטי על פי בקשת האס-אי-5, השב"כ הבריטי. הכוונה היתה קלאסית: לסחוט אותו כדי להפכו לסוכן כפול.

כל זה לא יכול היה לקרות בישראל. כאשר חשפנו פרשה דומה בחייו של משה דיין — פרשת-אלישבע — זה לא הפריע לאיש. המוניטין של דיין רק עלו.

ואשר לצד העיתונאי: אחרי חשיפת הפרשה, נערך בעיתונות הבריטית חשבון-נפש. הסתבר כי עיתונים חשובים רבים ידעו על הפרשה, אך לא העזו לפרסמה, בגלל אימת חוקי-הדיכוי. החוק הבריטי — שהוא הרבה יותר ליברלי מאשר החוק הישראלי — הטיל את מוראו על עורכי-העיתונים. רק עיתון אחד העז, אחרי היסוס רב, לפרסם את הרמיזים הראשונים, שהביאו לפיצוץ. העיכוב איפשר לשר לשקר לפרלמנט, ואולי הביא למחרל ביטחוני תמור.

לאחר-מעשה טען העיתון הבריטי המכובד ביותר (או),

כריסטין קילר בימי הפרשה

ט"מ, במאמר ראשי, כי העיתונות הבריטית לא עמדה במבחן, וכי היה עליה לפרסם את הפרשה מוקדם יותר ובאומץ-לב רב יותר. [אין ספק שהעולם הזה היה מפרסם את הדברים מיד, בלי היסוס.] כיום לא דרוש אומץ-לב רב כדי להפיק סרט על הפרשה. בכל זאת זהו סרט שראוי לראותו. לא רק מתוך נוסטלגיה למנדי (היכן היא?) אלא גם כתעודה על מצבה של החברה הבריטית הגבוהה בשנות ה'60.

תרופה ומכה

מיקרים כאלה קורים באחרונה בנמלה-העופה בן-גוריון לעיתים קרובות. נשים וזות סותרות על פניהם של שוטרים ושוטרות. תמהני מדוע. השבוע זה קרה לגרמניה שהגיע ארצה, יחד עם בתה, כדי לבקר את בני-משפחתו של בעלה הפלסטיני בבית-לחם. הבת נקראת פלסטין, וזה כבר הרגיו את השוטרים. וכך כותב וזהר בלומנקרנץ, כתב הארץ: "השתיים נשאו איתן ארגו גרול, והתברר כי הכיל כמות גדולה ביותר של תרופות, שנועדו, ככל הנראה, לצורכי האינתיפאדה." האם הבין הכתב-לאנשים-חושבים מה הוא כותב? מה משמעות הגוראה של המילים האלה, "תרופות לצורכי האינתיפאדה"? האם הבין העורך? האם מובן מאליו שנפגעי האינתיפאדה אינם זכאים לתרופות? הכתב לא ציין מה קרה לתרופות. הוחרמו? הוחזרו לגרמניה?

מאז הפך סם-המישפחה של קיסר בשפות רבות לתואר של שילטון-עליון. קיזור בגרמנית, צאר ברוסית. קיסר אצלנו. אחרי הירצחו של קיסר (גם אתה, ברוטס?) נוצר הטריטוריאליזם השני, 17 שנים אחרי הראשון. יורשו של קיסר בחסר עצמו, מארכוס אנטוניוס, מאהבה של הגברת קליי אופטרה, כרת ברית עם גאיוס יוליוס קיסר אוקטאוויוס, בנו המאומץ של קיסר. גם הפעם היה צורך באדם שלישי, פחות חשוב, כדי לאון ולתווד. שמו כמעט נשכח: אמיליוס לפידוס. השלושה תפסו את השילטון ביתר, ומיד לאחר-מכן התחילו לריב ביניהם. לפידוס המיסכן הורח, מארכוס אני

טוניוס יצא למלחמה באוקטאוויוס, הובס והתאבד. נותר אוקטאוויוס, שוכח בתואר אוגוסטוס ומילא תפקיד ראשי בסדרה המוקרנת עתה בטלוויזיה הישראלית (אני קלאודיוס). המסקנה? טריטוריאליזם הוא מירשם לאסון. השלישי (יצחק מודעי) מועד תמיד להרחק, מפני שאין לו בעצם כוח של ממש. שני השליטים-כוכב, שרון ולוי, אינם יכולים לדור לאורך ימים בכפיפה אחת, מפני שכל אחד מהם שואף לשילטון העליון. חוקה עליהם שיריבו וייצאו למלחמה זה בזה. לרוע מזלם, איש מהם אינו קורא ספרי-היסטוריה. אחרת היו יודעים שכל העסק אבוד מראש.

החברים של מנדי

מנדי רייסדייוויס מצאה חן בעיני מהרגע הראשון שהיכרתי אותה.

ידעתי, כמובן, שהיא היתה וונת-צמרת בגיל 16, ששכבה עם מחצית האצולה הבריטית, שהופעתה במישפט של פרשת-פרופיומו היתה מסמרה-האירוע. היא נכנסה להיסטוריה (וגם לכמה ספרים של ציטוטין) כאשר נשאלה אם שכבה עם הלורד אסטור. היא ענתה בחיוב. אבל הוא מכחיש זאת, "הטיח בפניה הפרקליט. מבלי להניד עפעף השיבה את התשובה שהשכח קלאסית: "HE WOULD, WOULDN'T HE."

(מצטער, אינני מסוגל לתרגם. וונת-צמרת ישראלית היתה אומרת "אלא מה?" או "מה חשבת?" אבל וונת-צמרת בריטית מדברת אנגלית-צמרת). גם בסרט טנקרד, המחשך את פרשת-פרופיומו, מנדי היא כוכבת. בעוד שכריסטין קילר (בסרט: ג'ואן וולקילמר) היא צעירה מסובכת, מורכבת, מתלבטת, הרי מנדי (בסרט: ברידג'ט פונדה) היא פשוטה, פיקחית, חרת-לשון. וכעיקר: צעירה היודעת מה שהיא רוצה — לעלות ממעמד עלוב של רקנית-בחי-צעירות במעורר לילה, למעמד גבוה יותר. היא הפכה למישהי. כפי שנאמר על הבר עם סיום הסרט: "מנדי רייסדייוויס פתחה בישראל שורה של מועדוני-לילה, הנקראים על שמה, מנדיס."

רפי שאול, או רילי שאפנטי, הביא אותה ארצה. היא הפכה לליידי אנגלית מגלה את עצמה כרנצט שחיה פותחת את פיה. לפרדריקה סגל ו"ל. היא ערכה ערבי-קריאה. נשות-החברה הישראליות קינאו בה.

כמשך זמן-מה שכן מועדוני-הלילה שלה בבית הסמוך לביתו, והרביית לרדת אליה כדי ללגום כוסית בחברתה. ולשוחח איתה. היא היתה יפה, צעירה, פיקחית, מחשבת, חדת-לשון, קרירה. האנגלית שפיה היתה מצויינת. אומרים שבאנגליה אפשר להכיר כל אדם על פי שפתו.

פריחה אנגלית מגלה את עצמה כרנצט שחיה פותחת את פיה. הבעיה של מנדי היתה שהיא דיברה אנגלית נהדרת של בת המעמד העליון. שום בת אמיתית של המעמד העליון בכריסטניה אינה מדברת אנגלית כל-כך טובה ומדויקת. אנגלי אמיתי היה מבחין מיד שזוהי בחורה שהשתלבה מאוחר-מאוד ללמוד לדבר יפה. הלורד אסטור היה, כנראה, מורה טוב. הסרט מסתובב כולו סביב אישיותו של הדוקטור ההומיאופאטי סטיון וורד, האיש שגילה את כריסטין קילר, שגילתה את מנדי. וורד הוא שהציג את כריסטין לפני שר המלחמה הבריטי, ג'ון פרופיומו (שמו מעיד על מוצאו האיטלקי), פוליטיקאי שמרני עולה ומבטיח. הוא גם הציג אותה לפני יבגני איוואנוב, הנספח הימי הסובייטי. הקשר בין משולש זה — שרה-המלחמה, המרגל הסובייטי וונת-הצמרת — הוא שגרם לסקנרל העסיסי. היה בו הכל: מין, ריגול, ביטחון-המדינה, אורגיות. אחרי שהמשלה כמעט נפלה

אינני מבקר-התיאטרון. לכן (או למרות זאת) לא אכתוב ביקורת על קברט.

לא אביע דיעה על השאלה הגורלית אם הגברת מיקי קם היא סכסית או לא (היא כוודאי סימפאטית מאוד, ומרת מעולה ושחקנית ככה-ככה). השאלה היא אם המחזמר כולו, בגירסתו העברית, ממלא את יעודו.

אחרי המערכה הראשונה הייתי מוכן להשיב בשלילה. אחרי המערכה השנייה שיניתי את דעתי.

קברט איננו מחזמר רגיל. הוא מעלה על הבימה את האווירה המיוחדת של מקום מסוים בתקופה מסוימת — שעת גורל בתולדות האנושות. וזהי ברלין בפרוס 1930, הימים האחרונים של רפובליקת-ויימאר, ערב עליית הנאצים לשילטון.

הקברט הוא סמל של עולם מטורף. בחוץ מתקצצת הסערה הגדולה ביותר בתולדות העת החדשה. ברחובות משתולל האספסוף. מיליוני מובטלים וזעקים ללחם ולעבודה. ובאותה השעה הגיעה גרמניה לשיא של פריחה תרבותית, לשיגשוג הפרוורסיות מכל הסוגים והמינים, לדרקנסיות בכל השטחים. ההומור חגג במועדוני-הלילה של ברלין, ובחוץ צעדו תיומורות-הלכת של נאצים וקומוניסטים, שמרגים וסוציאליסטים, בדרך אל קרבות-הרחוב.

המחזמר בא לבטא את האווירה המיוחדת הזאת של ערב-סוף-העולם — אווירה קרחנית, מטורפת. משה בקר, מנחה הקברט, עושה זאת בכישרון רב. כך גם רויזנה קמבוס, הזוננות הוולגארית. מיקי קם מלכותית מדי לאווירה זו, אך היא עוברת קשה.

הוותיקים גונבים את ההצגה מן הצעירים. מוסקו אלקלעי וריבקה גור מביאים את הקהל לרטט של ממש — גם משום שהם מייצגים במחזה את הנקודה היהודית.

אשר לי, צפיתי ברריכות לרגע מסוים: להשמעת השיר הנאצי.

אין זה שיר נאצי אמיתי, אלא שיר חדש, המייצג את הסיגנון הנאצי בהתגלמותו — מלהיב, תוקפני, מסעיר.

במצאי-שיר הנאצי ברחובות שירים בנוסח. כאשר דם יהודי יתו מהסכינים, המצב ישתפר ויילך... ו... צעוד נצעד קדימה / כאשר הכל יתנפץ לרסיסים / כי היום גרמניה היא שלנו / ומחר העולם כולו... השיר במחזמר הוא מעין תמצית של כל השירים האלה. אהוד מנור תירגם אותו בכישרון (הוא ראו לשבח על תירגום כל השירים במחזמר, לא אחת מצא תחליף מעניין למקור הגרמני).

נאצי יחיד מתחיל לשיר. בהדרגה מצטרפים אליו כל האחרים על הבימה — זונות, מלצרים, עובדים-ושבים. השיר מהדהד באולם. האם נדבק הקהל מן ההתרגשות, או שהוא נתקף בסלידה? זאת השאלה שסיקרנה אותי. אך איני יודע את התשובה. לא הסתכלתי, מפני שעבר בי רטט של זוועה. וזהי תוכורת: זה קרה שם. זה יכול לקרות בכל מקום. גם אצלנו. אילו זה קרה אצלנו, איך היינו אנחנו מגיבים? הגרמניה הקשישה במחזמר, פרוייליין שניידר, מתנתק את יחסיה עם הארוס היהודי שלה. וכאשר מייסרים אותה על פחדנותה, היא שרה את השאלה האחת המרחפת, בעיניי, על המחזמר כולו: "מה הייתם אדם עושים אילו הייתם במקומי?" מה באמת?

שרונים ושותפיו

תמונה נהדרת. שלושה גברים, לבושים בטוגות רומיות לבנות, חותמים על הסכם להקמת טריטוריאליזם. אריאל קיסר, דויד פומפיוס ויצחק קראוסוס.

הצרה של כל טריטוריאליזם היא שאין לו כל סיכוי להחזיק מעמד. זה טמון בעצם הרכבו. טריטוריאליזם (טריזם) — שלושה, יור — איש — הוא ברית של שלושה אנשים שווים לשם תפיסת השילטון ולחלוקתו ביניהם.

הטריטוריאליזם הראשון, המפורסם ביותר, נוצר בשנת 60 לפני-הספירה. הרכבו מעיד על טיבו. שני מצביאים מהוללים.

— גאיוס יוליוס קיסר וגניאוס פומפיוס — היו בעלי כוח שווה, ולכן היו צריכים להסתדר ביניהם. הם צירפו לכריתם מרינא שלישי, ליקניוס קראוסוס, שהיה אדם פחות חשוב, אף כי גם הוא היה מצביא מצליח, ואדם עשיר מאוד. תפקידו העיקרי היה לאון ולתווד בין שני האחרים.

השלושה תפסו את השילטון. קראוסוס נהרג במלחמה במזרח. נותרו שני הגדולים, שלא יכלו להשלים איש עם רעהו. פרצה ביניהם מלחמת-אזרחים, קיסר ניצח, פומפיוס נרצח.

אוגוסטוס

שעתיים יותר מדי

הוטל טרמיוס. בימאי: מרסל אופולס

תסריט

האירוניה

והסארקזם

של אופלס

אינם לטובתו

המקורית, להאיר את קרקע הצמיחה של חיה סאריסטית זו, אשר 20 שנה מתום המלחמה הוא מסוגל להאדים מזעם, כאשר מישו מחבריו מאשים את היטלר שבגד באידיאלים של הנוער הגרמני, הרי שהוא מצליח להפיק תוצאות קלושות ביותר.

אופולס אף לא מתקרב לשאלות, אשר בראיון איתו הוא מגרירן כקריטיות: האם שירות בגסטאפו דיו כרי לעשות מכארי תליין, או די בעובדה שאדם חי וגרל בגרמניה.

אופלס לא מנסה לבחון את התפתחות הבנליות של הרשע אצל מי שהכל מעידים עליו שהיה חבר נאמן, חביב ואוהב חיות, נוסח רודולף הס — מפקד מחנה ההשמדה אוש — אופולס לא מנסה לבחון את התפתחות הבנליות של הרשע אצל מי שהכל מעידים עליו שהיה חבר נאמן, חביב ואוהב חיות, נוסח רודולף הס — מפקד מחנה ההשמדה אוש — וויץ — והיטלר, שלא יכול היה לעצור את זעמו כאשר העלו בפניו את מינהגם הכרברי של הבריטים לצאת לציד שועלים.

אופולס לא מנסה גם לעמת את בני כפרו של בארבי עם מעשי הזוועה שעשה. הוא לא מנסה לבחון איך אותו ירידנעורים, אשר אמר על בארבי שהוא היה איש טוב, כיוון שכלבים חיבבוהו היה מגיב אילו השמיע באוזניו את עדותה המזעזעת של ליו לסכר, חברת מחתרת שבארבי רחם מים לריאותיה במשך 19 ימים רצופים, או כיצד קילף את עורו של אסיר מחתרת וטבל את ראשו באמי בטיה מלאה באמוניאק.

אם אופולס אכן התכוון, כפי שהעיד על עצמו, לעמת בסרט זה את כל הזוועות של בארבי עשה, עם הדרך שבה אנשים מרחיקים עצמם מהן, מדוע לא מימש את כוונתו? אילו עשה זאת, יש להניח שהיה מוציא ממראייניו הגרמנים תגובות מעניינות וחשובות יותר מאשר ריבוייגניו על הדיפה הנקמנית אחרי „אנשים זקנים ומסכנים אלה“.

בארבי בבוליביה

עם זאת, הפרק הגרמני הוא החטאה נסלחת, בהשוואה לסטיה החריפה והאי רוכה לאין ערוך שעושה אופולס בפרק האמריקאי והבוליבי.

בראיון שמעניק אופולס American Film, הוא מספר שבית המישפט הצרפתי לא התיר לו לצלם את מהלך מישפטו של בארבי ב־1987, דבר שאילץ אותו לשנות את תפיסת הסרט, ולהעביר את הדגש על יחסם האמביולנטי של השילטונות הצרפתיים להעמדת בארבי לדין. אבל אם זאת היתה מטרתו של אופולס, קרי — לבחון את יחסם האמביולנטי של שילטונות צרפת, מצד אחד, ולהוקיע את המוסר היחסי של הבריות, מצד שני, למה הוא מקדיש שעה תמימה למעקב אחר שחותו של בארבי בבוליביה?

אופולס מראיין ארוכות את שומר ראשו של בארבי, ואת נציג לישכת המסחר הגרמנית, המספר באריכות איך בארבי הונה אותו בחצי מיליון מארק, ואיך איבד, כתוצאה מכך, את אמונו בו. בהמשך הוא מראיין פועלים בחווילתו של בארבי בלימה, והם כמובן אומרים על בארבי שהיה איש טוב ונדיב.

אם אופולס היה מבקש להראות איך סאריס וזוועה יכולים לחיות בכפיפה אחת עם חביבות ונורמליות, היה טעם בראיון טריוויאלי זה, אבל מה תורמת התרשמותם של פועלים פראוים, שאולי אף לא שמעו על מלחמת העולם השנייה, להמחשת המוסר היחסי?

אופולס לא מסתפק בכך. הוא חוקר בחריצות ובפירוט מייגע את נתיבי הברירה

פורסמים, אימצו האמריקאים את הקו של לא ראינו, לא שמענו, לא ריכנו, בכל הקשור לקופת השרצים של בארבי.

עובדה, הקצינים הצרפתים, שקיימו איתם קשר רציף, לא ביקשו מהם להסגיר לידיהם. עובדה, המישפט שהגישו הצרפתים נגד בארבי, בי, שלא בנוכחותו, לא הגיע לאזניהם. שום ידיעה על כך לא התפרסמה בעיתונים שהם נהגו לקרוא: הרלד טריבון וכוכבים ופסים. וכשהקרקע תחת רגליו של בארבי בערה ב־1951, הם עזרו לו להימלט דרך „קו העכ“ ברוש, שנוהל על ידי כומר יוגוסלבי שזכה לבירכתו האילמת של הוואטיקן.

ואמנם, קצין סיס זה, שדרגתו מקבילה בסדר הכל לסרן, קונה לעצמו אחרי המלחמה מעמד ומשקל שלא היו לו כאשר כיהן ככובש.

הצרפתים חששו שהבאת בארבי למישפט תחשוף בקיעים במחתרת הצרפתית ותפגע ברימויה ההרואי, שהתעלה אחרי המלחמה לדרגת מיתוס. האמריקאים, מצידם, שחששו בשרותיהם המודיעין הצרפתיים שהם נגועים בקומוניסטים, חששו שהצרפתים יחקרו את בארבי על עבודתו בשרות המודיעין האמריקאי, ואילו ראש החונטה הצבאית של כול

בין השנים 1942-1944 שיכן קלאוס בארבי את מטה הגסטפו שלו בליאון במלון טרמיוס. ממלון טרמיוס (בצרפתית — תחנה אחרונה) יצאו צווי המאסר והגירוש שהביאו מוות ועינויים קשים על אלפי אנשים.

על מעלליו הרצחניים זכה בארבי בכינוי הנודע לשימצה „הקצב מליאון“. אבל בארבי הוא רק עילה בידי מרסל אופולס לעשות סרט על אדישותם של בני אדם נוכח הרשע, על נטייתם להתלות בחוסר טעם ובאינדיפררנדה, כדי לתרץ את שתיקתם שבהסכמה לעול. זהו סרט על היסטגלותם של בני אדם פשוטים לשליטון כיבוש, על נבונותם של האמריקאים להעדיף שיקולים מדיניים על פני שיקולים מוסריים, ועל אדישותו המרסית של המדינות שלא היו מעורבות במי שרין במלחמה בגרמניה.

אופולס רואה במוסר היחסי — ולא את בארבי ושכמותו — את אויבו הגדול ביותר. המוסר היחסי הוא זה שמביא את העולם כעבור 40 שנה לטשטש את הייחוד המיפי לצתי של השואה, ולראות כנאצים אנשים הנרדפים בידי חבורת נוקמים ונוטרים יהודים או מהוונים, כמו בני הזוג קלרספלד, הנת

קלאוס בארבי ומישפחתו שולוו מישפחתית עם רוצח

ביה אימץ את בארבי כיועצו הצבאי, ואיפשר לו לעסוק בסחר כימיקלים, נשק וסמים.

אוהבי חיות

אבל, אם המוסר היחסי הוא עניינו העיקרי של אופולס ולא בארבי, לשם מה טורח אופולס לבקר במרבורג, כפר מולדתו של בארבי, ולראיין שם את בני המקום על הוריו, על ילדותו, ועל זיכרונותיהם ממנו? ואם בכל זאת החליט, למרות כוונתו

מכים בידי התיקשורת. אופולס יוצא גם נגד התפיסה המטושפת שכל ידיעה צריכה ליהנות מהכבוד הראוי לה, כיוון שכל הערכים ממילא סובייקטיביים.

וכך, תחת הדגל המתועב של מוסר יחסי, מפגיש אותנו אופולס עם מי ששרתו ביחידת המודיעין האמריקאי בגרמניה, כדי לשמוע את הסבריהם המגומגמים גיוסו של בארבי לשורותיהם מיד אחרי סיום המלחמה, במסגרת המאבק הגלובלי בברית המועצות ובקומוניזם בכלל. וכמו שלושת הקופים המ

של בארבי מבוליביה לפרו ובחזרה, את קשריו עם ראש החונטה הצבאית ועם סטוריהסמים בבוליביה ועוד ועוד.

לשם מה? לאיזו מטרה? מה מוסיף רקע פעולתו של בארבי בדרום-אמריקה להצגת האריות והחמלה היחסי של החברה האנושית? הלא בבוליביה איננה צרפת ולבטח לא גרמניה. בבוליביה איננה חשה שום מעורבות ושום אחריות למה שהתרחש באירופה. בארבי תה מידה אין שום ערך בראיונות שהוא מקיים עם נאצים ואוהדיהם שם, שהרי אין להניח שאופולס מחפש הוכחות למוסר יחסי בקרב הנאצים.

את כל הפרק הדרום-אמריקאי אפשר היה להשלים באפסטיכיות רבה יותר כ־10 דקות דוקומנטריות במתכונת 60 דקות של טי"ב אס.

טחנות מים

השוואה לפרק הבוליבי, חקירת יוצאי שרות היגיון הנגרי האמריקאי קרובה יותר לתיזה של אופולס. אמריקה היא לא בוליביה ולא פרו. האמריקאים היו מודעים היטב למעשי האכזריות של הנאצים, ולכן התמקדותו של אופולס בתמרוני-ההתחמקות שלהם בכל הקשור לבארבי היא במקום. אך גם כאן מאריך אופולס שלא לצורך.

שוב ושוב הוא שואל אותם למעשיהם, חושף סתירות ברדיהם, ומוקיע את אותו מוסר יחסי, המוכן להכשיר את השרץ על מנת לשר את אינטרסים מדיניים.

אולם, קרה-חקירה האירוני שנוקט אופולס כורך את הגרמנים, את הצרפתים, את הברי-ליים ואת האמריקאים בחבילה אחת. ככה לוח הכל, קופת-השרצים האמריקאית לא מכילה חשד של שיתוף-פעולה עם הגרמנים, כמו במקרה של הצרפתים, ובודאי לא השי-מרת עם — כאצל הגרמנים.

את האמריקאים אפשר להאשים לכל ה-יותר באטימות-לב, ואת הנקודה הזאת אפשר היה למצות כ־10 דקות. ביתרת הזמן יכול היה אופולס לנסות לעמוד על קונפליקט שצץ במהלך הראיונות עם סוכניה-מודיעין לשעבר.

תשובותיהם המיידיות משקפות את עמ'דתם מתקופת שרותם: מילחמה בקומוניזם. אבל בהשפעת שאלותיו של אופולס הם נעשים מודעים לרושם הרע שעושה התי-עלמותם מהנקודה המוסרית על צופי הסרט, ולכן הם נעצרים לפתע באמצע דיבורם ותופסים בראשם, כאשר אופולס תמה על התרשמותם מבארבי כאיש הגון ואידיאליסט. הקונפליקט בין הזיכרון האוטנטי והרימו-העצמי העכשווי פתח לפני אופולס הזדמנות נדירה לעמוד על התהליך הנפשי המפותל של העברת העבר דרך המסננת של ההווה. אולם אופולס היה שבו מדי כהיבט היותר-טריטוריאלי של הוקעת האריות המוסרית של שילטונות הכיבוש האמריקאים.

נראה אפוא, שהפרק הבוליבי — ברובו המכריע, והפרק האמריקאי — בחלקו הגדול, הם טחינת מים הצורכת כמעט שעות מתוך 4.5 השעות של הסרט. אופולס, ועימו צופי הסרט, היו יוצאים נשכרים אם היה מקצץ את סירטו בשעתיים. כמו לנצמן, טועה אופולס לחשוב שסרט בעל אורך מרתוני הוא טוב יותר, איכותי יותר, משכנע ואוטנטי יותר מסרט בן שעות וחצי.

הפרק הצרפתי

א מהסרקים הדנים בגרמניה, בבוליביה ובמודיעין האמריקאי הם מיותרים מעיקרם, הפרק הצרפתי, העוסק במחתרת ובשיתוף-הפעולה של הצרפתים עם הכובש הגרמני, הוא לבליבו של הסרט. הבעיה היא שחומריי של פרק זה עמדו גם ביסוד סירטו הקודם של אופולס: הצער והחמלה, שזיכה אותו, ובצדק, בתהילה. ומכיוון שאופולס רוצה להימנע מהפיכת סלון טרמינוס המשך לצער וחמלה, הוא מטפל בפרק הצרפתי בריפרוף ובלב תצוי.

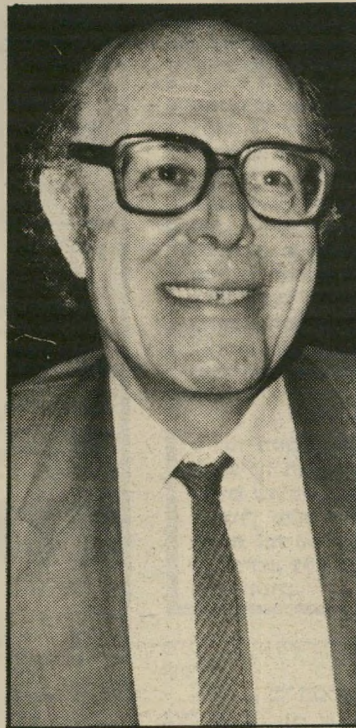
לא רק מיתוס המחתרת מרדיג את

הצרפתים. הם חוששים פן מישפט בארבי יחשוף את עומק שיתוף-הפעולה של בני העם הצרפתי עם הכובש הגרמני. רבים יורעים שהחלוקה לצרפתים רעים, שתמכו בממשלת היא פשטנית ורחוקה מלשקף את המציאות. התביעה נמנעת לזמן את ז'אן פבה לדוכן העדים. פבה, תושב הכפר איזויה, היה עד למאסרם של ילדים יהודים שהסתתרו במוסד בכפר. הוא זיהה את בארבי, אבל גם את בורדון — איש המיליציה הצרפתית. עדותו של פבה עלולה לתת בידי הסניגור המי-ליטנטי ורג'ס הזדמנות להראות שבארבי לא פעל לבד.

ואמנם, ורג'ס הוא טיפוס שיש להזהר ממנו. הוא עושה לצרפתים מה ששמואל תמיר המנוח עשה למפא"י במישפט קסטנר: כתביאשום נגד ההנהגה כולה וגזירת גזירה שווה בין מעשיו של בארבי לבין מעשי הצר-פתים באלג'יר.

אופולס לא משאיר מקום לספק. העם הצרפתי רוצה לשכוח את העבר, ואין לך דוגמה סימלית יותר מאשר הזמנתו של ראש הכפר איזויה, שכתה מטעם שילטונות וישי, להסיר את הלוט מהמזבה ליוכרם של ילדי המוסד שגורשו לאושוויץ.

אם כן, צרפת היא הקרקע הטיבעית לסירטו של אופולס, אבל זוהי גם הקרקע שהצמיחה את הצער והחמלה, ועל כן אופולס מנוע מלהעמיק את חזירתו לקרקע זו, פן יימצא חוזר על עצמו. על כך יש להצטער, כי אופולס מחמיץ הזדמנות-פז לברר איך קרה שכעבור 40 שנה הפכו הנאצים בעיני רבים

בימאי אופולס
חבל קצר מדי

ל"אנדרדוג" הראויים לרחמים, ולמה אנשים כמו שמעון יונטל ובני הוג קלרספלד נתפסים אצל רבים וטובים כאחוויריבוק, ולמה סוהרו של בארבי, הממשש באותו בית-סוהר נודע לשימצה, אשר במרתפיו עינה בארבי אנשים למוות, אומר לאופולס, כי 40 שנה הם פרק זמן ארוך לאסור אדם. אולי הסיבה היא שקשה לאנשים לקשור את בארבי של 1987, איש זקן וחולה, עם דמות הסאדיסט מ־1942. אפשר שדבר דומה קרה לנו במישפט דמיאניוק.

חבל קצר מדי

אין זאת שהאילוצים שכפה אופולס על עצמו, מחשש לחזור על עצמו, מביאים אותו לנקוט שיטת ראיון תוקפנית, אירונית ומעורבת מאוד, שהיא לא לטובתו. אופולס

טוען, שהוא לא רוצה להיות אובייקטיבי, שהוא חש תסכול, מרירות ותיעוב נוכח המוסר היחסי של הבריות. ולכן הוא לא מנסה להסתיר את יחסו למרואיינים המתחבאים מאחורי שיקולים מדיניים. הוא רוצה לגנות את התופעה, ולפיקך הוא מרשה לעצמו להיות אירוני, סארקסטי ואף מוקיון.

כך, כאשר הוא מביים שיחת-טלפון רימ-יונית עם נציג ממשלת בוואריה, או כאשר הוא מחש מתחת לכיסוייה-הזכוכית של ערר-גת-שתילים את עוזרו לשעבר של בארבי. מצד שני, אופולס מעיד על עצמו שמיכנה הסרט הושפע מהסדרה הבלשית קולומבו.

הצער והחמלה

מרסל אופולס נולד בפרנקפורט, עבר עם משפחתו לפאריס ונמלט מצרפת מפני הנאצים בשנת '41. קשה להנדיר אותו כיהודי פליט. אביו, מקס אופולס, היה בימאי סרטים ידוע, ולכן התקבל בחלווד בזרועות פתוחות, כמו רבים אחרים. מקס אופולס היטיב להתאקלס בסביבתו החדשה ויצר שם סרטים מעוצבים, מדויקים ובהשתתפות גדולי הכוכבים של הזמן, כמו מיתכב מאשה אלמונית, בהשתתפות ג'ון פונטיין, המוקרן עכשיו בארץ, מאדס דה... ואחרים. עד היום יש המונים את הצער והחמלה, סירטו של אופולס, כדבר הגדול ביותר שקרה לקולנוע הדקומנטרי. אלמלא הצער והחמלה לא היו נוצרים שואה והוטל טרמינוס כפי שנוצרו. הצער והחמלה, גם הוא סרט ארוך מאוד, בן ארבע וחצי שעות, התווה למעשה את דרכו של הקולנוע הדקומנטרי מאז. הוא מטפל בנושא השואה בדרך הפוכה מזו שבחר בה אלן רנה בסירטו לילה וערפל. הוא מציג עימותים נוקבים, האשמות קשות, חקירה כמו-משפטית והתמודדות אמיתית ללא הריכוך של שירה, ללא הבריחה שמאפשר המדיום הקולנועי.

בצער והחמלה המציא אופולס את הסרט התעודי האמני, שבו הבימאי מעורב, ואף רשאי להעביר ביקורת. לא פלא שהצער והחמלה עורר סקנדל בצרפת. עלידי בחינה מדוקדקת של ההתנהגות הצרפתית בעיירה קלמונט-פרנד זיעזעו אופולס את מיתוס ההתנגדות הצרפתית לכיבוש בזמן המלחמה. עד כדי כך השאיר הסרט את חותמו, שכל סרט שנעשה בנושא השואה מאז, כולל הוטל טרמינוס כמובן, מושווה אליו. אופולס עצמו מספר שכאשר סיכר לידיו לנצמן על כוונתו להסיר את הוטל טרמינוס אמר לו לנצמן: "אהה! אז עכשיו תעשה לליון מה שעשית לקלמונט-פרנד".

על הצער והחמלה, הוא יודע, לא יסלחו לו לעולם. "האנשים קיבלו את המסר של הסרט, כי לא היתה להם ברירה, אבל איש לא יכול לחייב אותם לקבל אותי. משום כך נדמה לי לפעמים שאני מבין אותם, אבל הם אינם מבינים אותי."

אורנה לנדא

דהיינו, בחמש הדקות הראשונות יודע הצופה מי האשם. כשאר הזמן הוא צופה כיצר קולומבו חושף את שקריהם של המעורבים בפשע. הבעיה היא שאופולס חסר את אורך-הרוח של קולומבו, הנותן בידי המרואיינים חבל לתלות את עצמם.

התוצאה היא שברוב המיקרים נשאר אופולס עם חבל קצר מדי בידו. הקול המספר האובייקטיבי, המלווה בדרך-כלל סרטים תיעודיים, שאופולס מסרב להשתמש בו, נר-טה להעצים את השקר, האימה והצביעות של המרואיינים, הרבה יותר מאשר האירוניה והי-סרקאזם המשמשים את אופולס. אולם כדי להשיג תוצאה זו צריך להשקיע מאמץ גדול יותר מכפי שהשקיע אופולס, ואולי גם כיי-שרון גדול יותר.

העוצמה הזאת, הנובעת מעמדתו הנייט-רלית לכאורה של הבימאי, באה לביטוי בקי-טע המרגש ביותר בסרט, שבו מלווה אופולס את סימון (קרוש) לגראנז' לבית הוריה. בשעה שסימון מתארת באוזני אופולס את קורות היום שבו נאסרו היא והוריה בעיקבות הלי-שנתו של שוער הבית, מציצה אליהם אחת מדיירות הבית מחלון דירתה. סימון מזהה את עצמה לפנייה כבת הקטנה של מישפחת קרוש, והדיירת הוקנה מנירה ראשה ברחמים לזכר אותו יום מר. לאחר שהיא נעלמת מאחורי תריסי החלון, מגלה סימון, שכאשר נגזרו היא והוריה במסדרון על-ידי הגסטאפו, ניס-תה אחת מדיירות הבית למשוך אותה לדי-רתה מאחורי גבם של הגרמנים, בעור הוקנה הרחמנית שדיברה איתם קודם לכן, הגיפה את רלת דירתה לפנייה.

ביטוי קטן וסימלי זה של חוסר-מעורבות ושל קהות מוסרית, הוא הוא הפואנטה של אותו מוסר יחסי שאופולס חיפש והחמיץ בשלוש מתוך ארבע השעות של סירטו.

סימון לגראנז' — ביטוי קטן וסימלי של קהות מוסרית

תדרוך

חובה לראות:

דרך בתולדות הקולנוע. ואיפה תמצאו עוד מישור שידמה לוויזואל לי ולקלארק גיבלי?

***** אשתו השמינית של כחול הזקן (דיונוף, ארצות הברית) —** נישואין לצורך גירושין לצורך נישואין — הכל התחיל כחצי פיזמה וייגמר כניראה בלי. ריאליזם שנונים ומגוון הקסם של ארנסט לוביטש.

***** עבריינית צעירה (דיונוף, צרפת) —** תסריט של פרנסואה טריפו הובא לבד עלידי מי שהיה פעם עוזרו, קלוד מילר. גירסה נשית ל-400 המלקות, על נערה סרבנית ועקשנית, המבקשת לקבוע את גורלה בחיים. שארלוט גנסבורג נולדה לתפקיד הראשי.

***** יומן (מוטיאון חל' אביב, ישראל) —** מסע קולנועי אישי וחשיפה מתועדת סלקטיבית ומתפתת לצופה המוכן להתמסר לדור פרלוב, יוצר שאינו מתבייש לחזר אחרי הקולנוע. תמצית של 15 שנות מסירות.

***** אשה אחרת (טילח, ארצות הברית, מוצג גם בחיפה ובירושלים) —** גירסתו של וודי אלן לתוחי בר של אינגמר ברגמן. מרצה באוניברסיטה עושה חשבון נפש בגיל 50. ג'נה ראולנדר, מיה

תל-אביב: מיכתב מאשה אל מוניה, בוגל המילחמה ההיא מי הפליל את רונר רבישף אשה תחת השפעה, הרפתקות הברון מיכנה אוזן, אשה אחרת, יוסףדיד פרלוב. **חיפה:** מי הפליל את רונר רבישף מיכתב מאשה אלמונית, פלה הכובש, הרפתקות הברון מיכנהאוזן, אשה אחרת.

ירושלים: אשה אחרת, מיכ תב מאשה אלמונית, מי הפליל את רונר רבישף

תל-אביב:

***** מיכתב מאשה אלמונית (תכלח, ארצות הברית, מוצג גם בחיפה ובירושלים) —** סרט שחור-לבן של מאכס אופולס. משנת 1938, שיכול להביס בקלות את הסרטים שנעשו 50 שנה אחריו. סיפור אהבה טר סאלי על נערה שהתאהבה בפסני תרן פוחה, ולמרות שבילתה עמו כלילה אחד של אהבה וילדה את ילדו בכוחות עצמה, שמרה לו אמונים במסירות והקריבה את חייה למענו. לואי זורדן וג'ון

בארבי (במרכז) וחברים (1970)

בה מוסר העולם הוא בדיחה עצובה. אומולס, שנאלץ רוב הזמן לסחוט עדויות מאנשים שמקצועם להסתיר את האמת — סוכנים חשאיים, פרקליטים, פקידים ממשלה — מכלה בלי בושא את זעמו כלפי התמונה הנחשפת לפניו וכלפי האנשים שמאחוריה. הוא סאר-קסטי, ובעיקר מריר, אבל נחוש בהחלטותיו ללכת עד הסוף, ואכן מעטים הם אלה היוצאים בשן ועין מן הסרט הזה. לא להחמיץ.

המצפון האנושי

מלון טרמינוס (סינמ' טק, תל-אביב, ארצות הברית) — סרט חובה.

תעודה הנמשכת ארבע וחצי שעות ומחווה את אחד הלקחים המוסריים המופלאים שמספק הקולנוע. נושא הסרט, פרשת קלאוס בארבי, הנאצי שהיה מפקד הגסטאפו בליון ואחראי למותם של עשרות אלפי אנשים. אחרי המילחמה, הוא נעלם כביכול, אך למעשה חי באמריקה הלאטינית, ברוחחה ובנחת, במשך שנים רבות, בחשיתו של רודן בוליבה, הוגו באצאר, שדחה את כל בקשות ההסגרה שהופנו אליו. רק אחרי שסולק באצאר מן השלטון, הצליחו הצרפתים להביא את פושע-המלחמה לדין.

מארסל אופולס, האיש שהעניק לסרט את עודי מימדים חדשים בסרטים כמו הצער והחמלה וזיכרונות הצדק, מורש יריעה רחבה שבה בארבי עצמו הוא רק פרט אחד. בסידרה של פגישות, שהוא עורך בגרמניה, בצרפת, בצפון-אמריקה ובדרומה, מתקבלת תמונה ש-

שואת תאצ'ר

תיקוות גדולות (לב, תל-אביב, בריטניה) — תל-אביב, זו סאטירה אני

סיימיסדית. למעשה, זו תמונה עגומה של חברה הבריטית בת-זמננו, עשויה בהומור, אבל גם בכעס גדול. ואם נשאר פתח קטן לתיקווה בסצינה האחרונה, נדמה שזה רק כדי לא להזמין את הצופים להתאבדות קולקטיבית. העלילה בנויה סביב שלושה זוגות ועוד נספ' חים. זוג אחד, הוא נער שליח, היא נגנית, שניהם צאצאים של עידן הכיפויס. הם שמספקים את המימד האנושי לסרט.

אחותו של הגבר מן הזוג הראשון, שנשואה לסוחר-מכוניות, היא קאריקטורה אכזרית של פרלטריון מתעורר, נדיחה אומללה על אשה שהגיעה למנוחה ולנחלה, ומשהגיעה לשם, אינה יודעת מה לעשות עם עצמה. לאח ואחות יש אם, הגרה עדיין בשכונה שבה נולדו, אשר הפכה מפרבר עוני למישכן מבוקש ומשופץ למתעשרים. ושכניה של האם הם זוג כזה.

שין, דיוויס ודורה — ייאוש תאצ'ר

ומלבדם, יורם אחד, שאינו מוצא את ידיו ורגליו בכרך הגדול, ומעילה פוליטית ניצחית. הבימאי מייק לי מארגן מופגשים ועימותים בין כל הדמויות הללו, שבהם הוא מיטיב לחשוף את האידיאלים הנבובים של עידן מרגרט תאצ'ר, ואת חוסר-הישע המשוע של המתנגדים להם. בעזרת צוות-שחקנים מעולה ומצלמה מופלאה, הוא מגיש את הטוב בסרטים הבריטיים של 1988.

סרטי קולנוע בטלוויזיה

***** בלש בגרוש (יום רביעי, 5 ביולי, 22:05) —** מחווה סאטירית של המחזאי ניל סיימון לעידן הבלש הפרטי בקולנוע האמריקאי. מיטר פולק הוא מעין האמפרי בוגארט ואסופה של כוכבים מפורסמים מגלמת תפקידי-אורה, בעלילה המחקה את דאשיאל האמט, ריימונד צ'אנדלר וכל הקלאסיקנים האחרים של הספרות הבלשית. בימאי: רוברט מור.

***** צ'ארלי ואריק (יום ששי, 7 ביולי, 22:30) —** סרט משעשע ומבריק של הבימאי דון (הארי המזוהם) סיגל, על עבריו בעל תושיה, המצליח לסדר את אנשי-החוק ואת לינינות המאפיה גם יחד. מעין תרועת אשכבה סארקסטית ליוזמה הפרטית האמריקאית, ההולכת ונבלעת בתוך מימסדים מגושמים ומחניקים. ואלתר מתאיו יוצא מן הכלל.

***** לה מארסאייז (יום רביעי, 12 ביולי, 22:05) —** סירטו הקלאסי של ז'אן רנואר מוצג לכבוד יובל ה-200 להמפיכה הצרפתית ומשחזר במישורים שונים את האי-רועים שהובילו אליה. זהו סרט יוצא-דופן שבו העם הוא הגיבור, מלא תנופה ואהבת-אדם, אפוס נדיר המשרת באמת את המטרה למענה הופק, האדרת האידיאלים של המהפיכה, בלא התחשבות בצווים מסחריים וכניעה לתכ-תיבי השוק.

פארו, ג'ון הקמן ויאן הולם מעולים בתפקידים המרכזיים.

חיפה

***** פלה הכובש (סין) —** מה קפה מוריה, דנסרק) — כילי אוגוסט מספר על סנקדינביה שאיש לא מכיר, פועלים גורווגים באים למצוא לחם בשוודיה בת-חילת המאה, וגלצלים לסכול הש-פלות ומרורים, כדי להתקיים כל-חץ. סיפור פשוט, מוגש באסתטיקה קולנועית מדהימה ומשחק מעולה של מאכס פורסידוב.

ירושלים

***** נישואים פיקטיביים (חי'סטרון ירושלים, ישראל) —** סרט הישראלי היותר-מעניין שיצא לאור אשתקד. הירושלמי המצוי מול בעיית היחסים עם הערבים, הפיתוי לרדת מן הארץ ועוד כמה בעיות אקטואליות, צוחקים וחור-קים שיניים. שלמה בראבא בתפי-קיד הראשי.

עדנה פיינרז העולם הזה 2705

ספר דניאל ב'

אהבה במלכות (כר' יהודה, תל-אביב, ארצות הברית) — השם העברי

הסתמי עשוי לבלבל, שכן מדובר כאן בניסיון לבדוק את דברי הנביא עמוס על "אבות אכלו בוסר ושניי בנים תקהנה", במושגים של סוף המאה ה-20.

ארתור ואני פופ הם שני ראדיקלים מן העידן הגועש של שנות ה-60, שגרמו בשגה לעיוורונו של שומר, ומאז הם נרדפים על-ידי החוק. לזוג פופ יש שני בנים, אחד בן 17, השני בן 10, ואם ההורים יכולים להסתגל לחיי מנוסה ניצחיים, לילדים קשה יותר. בעיקר למבוגר יותר. אולם מי שחי כמו מישפחת פופ אינו יכול להרשות לעצמו השלכות בשום מערכת מימ-סדית, כל עוד הם ברשימות המבוקשים. והשאלה נשאלת, איזו זכות יש להורים לכפות על צאצאיהם גורל כזה.

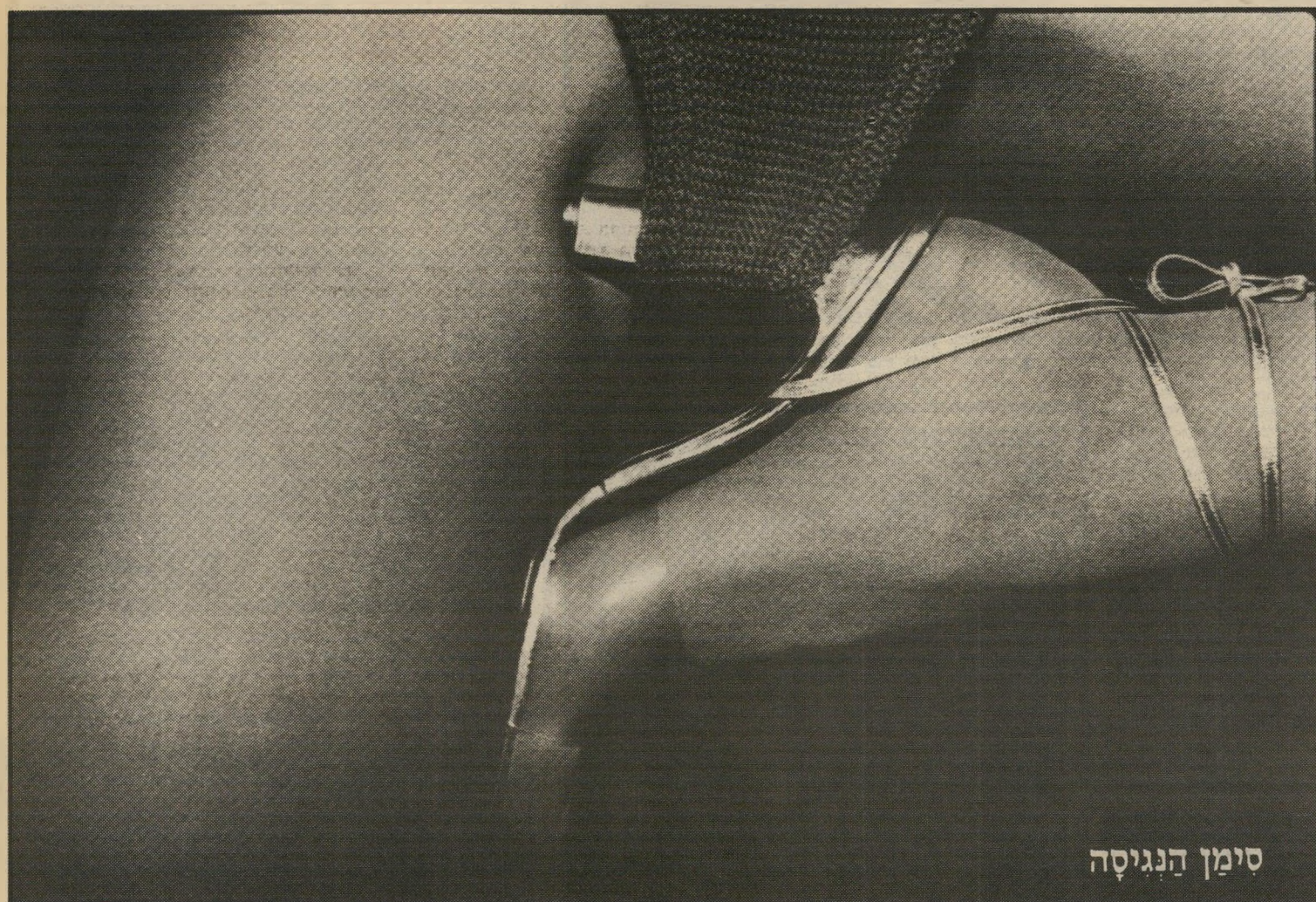
הצלחתו העיקרית של הבימאי סידיני לומט היא דווקא בסימול שהוא נותן לדמויות בנפרד,

פליפמטון ופנייקס — צאצאי ההיפס

בעיקר לאם (כריסטין לאהטי) ולבן הבכור (ריורד פניכס). לעומת זאת, התסריט שבידיו מחליק על פני הרקע האידיאולוגי, שהוא חיוני כאן, ומציג את החיים מחוץ לחוק כמעט כאידיליה. חוץ מזה, למוט נכנע שוב לנטייתו וגולש מן הדרמה אל המלודרמה, המובילה למיתרון השרירותי שהוא ממציא בסוף. יש כאן דימיון לסרטו על פרשת רוזנברג, אבל שם היה רקע משכנע יותר.

מדי שבוע מציע „העולם הזה” עמוד אורח. המילה, התמונה, הגרפיקה – כולן על אחריותו, בימיו למה שהוא רוצה להעביר לקורא
השבוע: רוני סומק, מנשור־ר

סימן הנגיסה

בבקר שאחרי הקונצרט הגדול של תהו ובהו התרוקנו הפנים
 בבקבוק בירה.
 מי שהפנה ראש ראה שבשפתי הנשים רועד תפוח
 ובתפוח – את סימן הנגיסה.
 והאִהְבָּה? האִהְבָּה השחלה כמו גומי לתחתונים:
 מה שמחזיק אותה הוא
 מה שלוחץ אותה.

המילחמה ביניהן עשתה כותרות. היום לאחר ה' פיוס, הן שומרות על יחסים קורקטיים. יפה הרוש (משמאל) הרוח החיה בכל המסיבות.

חצי מיליון דולר או מיליון דולר? זאת השאלה שהטרידה רבים מהחוגים שהגיעו לפתיחה של מועדון הביליארד סופר נייס.

מועדון ענק, שיש, שולחנות-ביליארד ותפאורה נכונה, וכמוכן, כמו בכל הפתיחות גם חברי חוג הבליינים התלאביבי, כמו רדני מאנה וחברתו ניקול הלפרין, אשת-החברה אנט סלאטור שרן, הזמרים חוסני כהן ואחיו יזהר כהן, הזמרת אילנה אביזר, מל ובעלה הטרי שי טובמאייר, השחקן צחי נוי, ששיחק ביליארד עם הדוגמנית אניטה סלאלי. למעט כמה הפסקות-חשמל היה משעשע למדי.

סרט של פליני מדהימה בהופעתה במסיבה ה' יתה השחקנית-זמרת מיכל נוי, ה' נשואה לזמר דודו זר. נוי משכה תשומת-לב בהופעתה הפשוטה.

בלי הפתעה

לאירוע חברתי. ברק עשה אחד ועוד אחד, והגיע למסקנה הפשוטה שזאת אמורה להיות המסיבה שלו עצמו.

אבל גם בלי ההפתעה היתה זאת מסיבה מרגשת. בנייה-משפחה והידידים הקרובים התאספו במר-ערוך-הבאולינג סטרייק של השחקן נתן דטנר, כדי להינות מתוכנית קצרה בנוסח חיים שכאלה.

על כולם ניצחה שרי ברק, אשתו של יוסי. החקיקה, שחגג את יום-הולדתו ה-38, הצהיר בפומבי על אהבתו הרבה לאשתו, הצהרה שריגשה את הנוכחים, בעיקר לאור העובדה שבימים אלה כולם עסוקים רק בכסף, סכס ופוליטיקה.

סינדרלה מקומית בנהריה ★ עוד מועדון ביליארד ★ והפתעה שלא הצליחה וגם הפסקות-חשמל

המוציא לאור אסף רובין, העסוק בימים אלה בע' ריכת שני ספרים חדשים, זוכה לחי' בוק אוהב מהזמרת המצליחה מרגלית צנעני. רובין משמש כמו-כן, כאיש-סודם של שמואל פלאטור-שרון ואיש-הביטוח יוסי חכמי.

אדם חדש? חיים סינוביץ הזמר, שמנבאים לו עתיד מבטיח כאיל-נוער למחות בדרגתו של אדם, בחברת חברתו החמודה יעל גזית, סולנית להקת פרפר. היא הופיעה בהופעת-בכורה עם הזמרת רומי הלחמי בקדם-אירוויזיון.

חבק את אשתו איילת, תימניה גזעית מהקריית. אמה של איילת ידועה בפעילותה ההתנדבותית, ואף זכתה בפרס על פעילותה המסורה.

הנסיך והסינדרלה יורשיהעצר לאימפריה הנהריינית המצליחה "זוגלובק", רוני משכית, מ-

טסה פלאלי דוגמנית-העירום הסכסית, באה לאירוע המהודר בלבוש מינימלי, שכלל בגד-גוף ומעליו חזיית עור. פלאלי אימצה לעצמה גור-כלבים חמוד של אחד החוגגים, וכשנמאס מנו ניסתה את כוחה במישחק, כשהשחקן צחי נוי משמש לה כפרטנר.

שמח בנהריה

זאת היתה ללא ספק אחת החתורות היותר שמחות של השנה. רוני משכית (26), יורשיהעצר לאימפריה הבשר והנקניקים זוגלובק, נשא לאשה את חברתו איילת ערן בחתונה רבת משתתפים בחצר בית הוריו בנהריה. 1000 אורחים מהארץ ומחו"ל, תזמורת גדולה וכמויות בלתי-נגמרות של מאכילים ומשקאות.

דים הפופולרי "ספיראל" באילת, מחבק את ה- זמרת פטרישיה האריס. מעצבת-האופנה מיכל יסינזון בשימלה שחורה וסכסית פרי עיצובה. של נהריה ג'קי סבג (ב' מרכז) בחברת ידידים. מבעלי מועדון הריקור משה דיין (בצילום מימין).

הבט אחורה

בגאווה

שרית רום

בעיתונים דווחו אירועי השבוע כקוריוז משעשע. גם הנשיא היה בסדר העניין. הוא התבקש לתת, בצורה זהירה כמובן, את ברכתו לפעילות האגודה לשמירת זכויות הפרט. חברי האגודה דווקא השתדלו לעורר יחסי-ציבור לאירועים. הם ראו לחזור ולזכור את הכנס האחרון שנערך בצוותא בתל-אביב בהשתתפות פוליטיקאים. הכנס נרשם בתולדות ההומורסכסואלים בישראל כאחת ההצלחות הגדולות ביותר. ולוא בגלל נוכחות אנשי הליכוד באירוע. אולם למרות יחסי-הציבור המאומצים נסגרו כל האירועים של הקהילה לתיקשורת. עדי,

לא בישראל, לא עכשיו

אילן שיינפלד, משורר, סופר ועיתונאי, מנוולוג:

אני מתייחס אל ההומורסכסואליות כאל תבנית מחשבה חברתית. זוהי תווית נוחה, שבאמצעותה החברה מתיינקת אנשים שאורח-חייהם ודרך אהבתם שונים מן הנורמה המקובלת. כל התוויות האלה הן חסרות-ערך. תפיסות אלה נובעות מתוך נוחות, שנועדה לשמור על המירקם החברתי הקיים, ולא מתוך אמת. כל אדם יכול להימשך לכל בני-האדם. אלא שיש בידינו את יכולת הבחירה לממש נטיה מסוימת. זוהי בחירה הנעשית על ידי האדם במודע או שלא במודע.

לכן, יש הבדל בין נטייה הומו-סכסואלית לבין אורח-חיים הומו-סכסואלי. יכול להיות אדם, הנמשך בשלב מסוים בחייו לבני שני המינים, אך מטעמים שונים כגון חינוך, פחדים

מפעילי האגודה לשמירה על זכויות הפרט, ערכה התייעצות טלפונית רבת-משתתפים עם הקולגות לפני שאישרה את השתתפותי רק תנאים מוקדמים, של צופה בלבד, ללא אפשרות לראיין את המשתתפים, איפשרו, בסופו של דבר, את ההשתתפות.

"מה יש לי להתגאות?"

ותי, לסבית מוצהרת זה שנים, אומרת: "אני לא יודעת מה האינסטרס של פעיליה-האגודה, בכסיסם של הרעיונות,

וגות-זוגות הם יושבים באולם הריקרים של מועדון סטרו התל-אביבי. יום השישי — כמעט שיאן של חגיגות שבוע הגאווה ההומורסכסואלי והלסבי בארץ. זוגות של גברים, זוגות של נשים יושבים להם בחושך וצופים בדממה בסרטים בעלי זיקה הומורסכסואלית. על המסך קטעים מסדרה בריטית העוסקת בנושא העליונים. מימין לוחש מישהו: "את, תראה איזה חתיך שהוא, אולי נסדר לו כרטיס שיכנא קצת אלינו, לארץ הקודש?" צחוק משותף. "אני מוכן גם לממן לשחקן כרטיס במחלקה ראשונה, שרק יבוא."

לונדון, פאריס, ניו-יורק וסן-פרנסיסקו חגגו השבוע. לרחובות יצאו תהלוכות רבות-משתתפים. הטלוויזיה צילמה. העיתונים פירסמו, ובתל-אביב אין ויקוסים, גם תהלוכה אין. רבים מבין החברה — המינוח הנפוץ בין חברי הקהילה ההומורסכסואלית להגדרת עצמם — לא שמעו על קיום החגיגות ועל שבוע הגאווה.

יוסי ואלדר ניסו לברר עובדי במשך כמה שעות את השעה והמיקום המדויק של חלק מהאירועים. יוסי ואלדר הם מהחברה. כבר הרבה שנים הם הומורסכסואלים מוצהרים. "על איזה אירועים את מדברת?" שאל יוסי, מופתע. "מי מארגן את זה. בכלל, ומי את חושבת שתתת? אנחנו, החברה בארץ, לא חוגגים. אין לנו שום סיבה לחגוג." גם אלדר, עסקן למחצה, שכתב כמה

בלי שהרגשתם נגמר לו שבוע הגאווה ההומורסכסואלי. החברה היו כל-יך גאים עד שאף אחד לא הסכים להצטלם. גם לא להתראיין בגלוי. נתראה בשנה הבאה

מאמרים בעיתון-ההומורסכסואלים סנועים לא יודע על מה אני מדברת. כן, שמעתי במעורפל על משהו שהולך להתרחש. לא קיבלתי הזמנה. לא הוריעו לי דבר. אולי כי יודעים שאני כבר התעייפתי מלנסות ולארגן את החברה לפעילות משותפת."

התחושה שהם מעבירים היא שאין סיבה לחגיגות. כיום השבת האחרון הגיעו 50 חברה לכינוס על חוף הים, צפונית לחוף הילסון. מיפגש חברים והאזנה למוסיקה קלאסית. יוסי ואלדר לא היו שם. לא שמעו על הקונצרט. צלם העולם הזה, שהגיע לצלם, גורש בועם. אין גאווה ולא רוצים תמונות. מה יגידו במשפחה?

הכל נכון וצודק, אבל מאחורי הקלעים עוסקים פעילי האגודה, שמספרם אינו עולה על כמה עשרות, באינטריוגות ובתכנים. ובכלל, לא כל כך מתחשק לחבר'ה שיראגנו אתם וישכנעו אתם לנפנף בדגלים. אני אישית, אומר ש... לא טובל את פעילי האגודה. תעיסונות שלהם להרים דגלים ולשודר מצידים ולעשות יחסי ציבור לא נראים לי. אני מחפש את הפיתרונות שלי, את בניהוג שלי. כל השאר אינו מעניין אותי, ובכלל, מה יש לי להתגאות בו? שאני הוסיף.

בשנים האחרונות, החל מתחילת שנות ה-80, חלה הטבה ניכרת בהתייחסותה של החברה הישראלית אל הקהילה ההומרסקסואלית. ככל שהדרג לטוילים בחו"ל נעשה קלה ומקבלת יותר, ככל שראה הישראלי יותר ויותר עולם, כך הבינו תעשייתם כי מה שטוב לחו"ל טוב גם לנו. ואם להמרסקסואלים וללסביות יש מועדונים משלהם ברחבי העולם, ואם כל כך חשוב לנו להיות בעניינים, הרי שתלאיבי הפכה להיות המרכז הארצי למקומות צילוי לחבר'ה.

החבר'ה צלמים למקום משלהם. מקום שבו יוכלו להיות עם עצמם, בלי לחוש מאוי אומו ואם המנהל את מועדון מטרות התל-אביבי. כיום הספרו הוא כמעט מקום היבילוי היחיד אחרי שסועדון החיפאטון חור להיות מקום מסיבות סטרייט. אגו, כמוערו, מגשים לענות לצרכים של קהליהע. יש ערכים

רים מסוגננים, מטופחים וריחניים. רק להחזיק בשתי הידיים. לא יעזור שום דבר, אני כמעט כמו אוויר בעיניהם. הבחור שיושב מימיני על הבר מספר בחופ- שיות רבה — ובעילום שם, כמובן — כי זה ברור שהומרסקסואלים עוסקים כל כך בחופ- עתם החיצונית.

סיגנון מיוחד

אנחנו נחנו בעצם כמו בחורות. אנחנו מדברים בשפת הגוף. האסתטיקה חשובה לנו. עובדה שרוב מעצבי האופנה הגדולים בעולם הם הומואים. מאחר וחשוב לנו להיות מחוורים, והמיפגש הראשון בינינו הוא על בסיס של חושניות, הרי שאנחנו מקפידים יותר על הופעתנו החיצונית.

יש אפונות המיוחדות רק לחבר'ה. לפני כמה שנים זה היה שפם דק. יש לנו סיגנון די מיוחד בתכשטים. אני חושב שברגע שהומו יוצא מהארון, חשוב לו להראות חיצונית כמו חבריו. וכמו בחברה הרגילה, יש גם מי שמקפידים פחות על הופעתם החיצונית, אבל כולם תמימים עד כי האסתטיקה חשובה מאוד.

המועדון ממשיכים לגן, הרי הוא גן העצמאות. כאים במטרה ברורה לתפוס יוון. כולם מקוים שבעיקבות המגע המיני תתפתח

ידענו איך לאכול את זה. בתחילה שמענו רק על מיקרים בחו"ל, והתייחסנו למחלה כאל מחלה של גויים. היה זה עידן גפן, אמן הכובות, הקורבן הראשון, שהבהיר לאנשים בארץ כי האיידס פוגע גם בצינונים, גם בכאלה ששרתו שרות קרבי בצה"ל. אני מרגיש שרווקא היום, אם אצא לרחובות ואקרא בקול גדול — אני הומו, אתפס כאיום. האיידס גרם לי גם לשנות את דפוסי ההתנהגות המיניים שלי. גמרתי להשתולל. בלי קונדום אני לא עושה את זה יותר. ועד שגאיע לאקס, אבקש תולדות חיים מפורטות. חברים שלי אפילו מבקשים אישור רפואי של בריאות. היום נראה לי מסוכן לצעוק על זהות המינית, למרות שהאיידס כבר מומן נחלת כולם.

אין סובלנות למיעוטים

לומי פטייה, מנהל הוועד למלחמה באיידס בארץ, חושב אחרת: אנשים שלא אהבו הומואים לא היו צריכים את האיידס, אך רווקא אנשים נאורים ופתוחים גילו את ההומרסקסואלים בעיקבות האיידס. הקהילה עלתה לתודעה הציבורית, וגרמה להרבה אנשים לשנות את דעתם מן הקצה לקצה. קבוצת ההתייחסות המשמעותית ביותר לאדם היא מישפתתו הקרובה. לכן, בורדים

בתל-אביב. מאחר וחיייהמין שלהם אינם חופשיים גם עם בחורות, הם בעצם כאים לגן להתפרק. לרבים מהם קשה לקשור קשרים עם בחורה יהודיה, אם היא לא זונה, אז איתנו זה קל להם ונות.

לא כל הערכים הבאים לגנים הם הומואים, אבל להומואים אין חיים קלים. אם הדבר נודע למישפתת הם מנודים, לא לפני שיקבלו מכות הגונות. לגן הגיעה פעם חמולה שלמה מאיה כפר ופשוט כיסחה את הבחור ממכות. הומו ערבי לא נרצח על חילול כבוד המישפתת, אבל הוא חוטף מכות, ולאחריהן הוא מנודה לגמרי.

רגישותם של הומורסקסואלים לקבוצות מיניות אחרות היא גבוהה במיוחד, בעיקר בגלל היותם קבוצת-מיעוט חריגה ודי מנודה עדיין. אפשר להבחין בהשתייכות פוליטית די שמאלית. אצל רבים מהחבר'ה.

לא מוכנים להצטלם

תנועת ר"ץ תרמה לכך לא במעט. אנחנו הרבה יותר רגישים לזכויות הפרט, לגישה משוחררת ומתקדמת למיעוטים, ולכל המוגדר כ"חוסר שמרנות". חשובה לנו מאוד הפתיחות וכיבוד האדם באשר הוא אדם, לכן אנחנו מזדהים יותר מקבוצות

לשרות צבאי, ובד היא מסמנת אותם.

מכל אשר נאמר עד כה, ברור מדוע מתקבל הרושם כי ההומרסקסואלים בישראל חיים בהסתר. לך צעד ברחוב ותאמר שאתה גא על חיותך הומו-סקסואל, בחברה המסמנת אותך כסו-טה, כחולה או כמיסטר ביטחוני. ולכן, בסופו של דבר, אני שמח על קיומו של שבוע הגאווה, וחושב שבסיבות הקיימות הוא חשוב מאוד.

עד כמה שזה ישמע מפתיע, אני שונא את הציון. ההומרסקסואל מוצהר. בימים כתיקונם, בחברה מסודרת ופ-תוחה באמת, אין צורך להצהיר על חייך הרגשיים לכאן או לכאן. אתה פשוט חי אותם. אבל, בנסיבות הקיימות, לפע-מים אתה חש צורך עז לקום ולהכריז על חייך. כדי שידעו פעם אחת ולהתמיד ושיעזבו אותך במנוחה. למרבה הא-רוינה לעיתים זה משיג את התוצאה ההפוכה.

למרות זאת טוב להיות גלוי. נכון לחיות גלוי. ברגע שאתה חי גלוי, אתה נפטר מהכאב הפנימי שלך. חלה מגלה הרבה אנשים כמוך. אתה זוכה רק בכאבים חיצוניים, השונים מהכאב הנורא מכל — הסתרת המהות שלך. אני מצטער עבור כל אדם המסתיר את זהותו האמיתית. הוא עושה עוול לעצמו ולסובביו. במקביל אני מאשר עם כל אדם שעבר כבר את צעד הגילוי והשלים עם מהותו, עד כדי כך שהוא יכול להיות פתוח עם כל העולם כולו.

הם המוכנים ללכת עם זהות המינית. עד הסוף. ולוא רק כדי לא לפגוע במישפתת. כולם תמימי דעים — הכל כן. להתלבש כמו, לבלות כמו, אפילו לגור עם החבר הנבחר. אבל לצעור במיצעד של הומו-סקסואלים ולסביות ברחוב ריונגו, זה לא עד כאן.

הקהילה בארץ מהווה תבנית נוף מולדת של החברה שבה היא חיה. ואם החברה הישראלית אינה סובלנית למיעוטים, היא תוקפנית ומאצ'איסטית וחסרת-מודעות עז-מית ולזכויות הפרט של אנשיה, הרי שלא ניתן לצפות מהקהילה ההומרסקסואלית ודי לסבית לצאת ולתגו. אין מה לחגוג.

בבת-אחת, והוא מאיים למוטט את כל ההישגים שאליהם הגיעה הקהילה עד כה.

מעצם היות האיידס מגפה, הרי הוא מופץ דרך קשרים חברתיים. ככל של-אדם יש יותר קשרים חברתיים, כך הוא מסכן יותר את זולתו. על כן, טיבה של מגפה למוטט קהילות שלמות, לפעמים אף עמים שלמים. ביהדות מושרשת מאוד התפיסה, שבזמן מגפה צריך להפריד בין החולים לבריאים, וייעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגיפה. ולפיכך, למרות שהאיידס הוא מגיפה כלל-אנושית, הקהילה ההומרסקסואלית לית היא הנפגעת העיקרית ממנו, חבר-תית. זו קהילה חריגה במילא, שקל לחברה להתייחס אליה כאל שיעור לעזאזל.

דוגמאות להפלייה? בבקשה. במדינת ישראל הצבא הוא המידע האנושי המייצג את החברה הישראלית. כיוון שבחברה הישראלית כ-10 אחוזים הם הומו-סקסואלים, הרי שגם כ-10 אחוזים מחילוי צבא ההגנה לישראל, בדרגים הנמוכים ביותר וגם בדרגים הגבוהים, הם הומו-סקסואלים. זה טיבעי. אין לר-דוף אף חייל על היותו הומו-סקסואל. למרות זאת, הצבא מוריד סיווג ביטחוני על סעף הומו-סקסואל, לא די בכך, אלא שהצבא מעביר מידע זה לכל הגופים הקשורים למערכת הביטחון, לרבות חברת התעופה אל על. אם כן, מערכת הביטחון נוהגת בצביעות רבה כאשר היא משתמשת בחומו-סקסואלים

אחרות עם מאבק הפלסטינים. אמר לי מרצה באוניברסיטה בפקולטה למישפתים.

אם יש זהות פוליטית ויש מקומות צילוי, ואפילו עסקים המארגנים אירועים, להיכן נעלמה הגאווה? מדוע איש אינו מוכן להצטלם? מדוע איש אינו מוכן להתראיין בשמו האמיתי? אין גאווה. יש פחד, תיסכול עמוק ורצון עז להימלט ממתוות ההומרסקסואלית. כל אחד מוותר על החשיפה. מוותר על ההתייגות. ומועל הכל מרחף לו האיום האחרון — האיידס.

האיידס תקף אותנו בבטן הרכה, מספר הומו תל-אביבי. לא היינו מוכנים לכך, לא

אילון שיינבולד לא להסחיר

של הקולקטיב עדיין חזק מאוד, ועל כן יש המפחדים לממש את הווייתם הפר-טית, אם היא נוגדת את הקונסנוס הציבורי. עבור אלה, חברי וידידי, שבוע הגאווה חשוב מאוד.

מתחילת שנות ה-80 חל שיפור ניכר בהתייחסותה של החברה הישראלית להומו-סקסואלים. מתאם צנו מוע-דוני רבים, נעשו סרטים ישראליים סביב הנושא. החלה להתהוות תחושה של תרבות הומו-סקסואלית. התחושה נקטעה ב-1985, כאשר הגיע האיידס לארץ. האיידס סתם גולל על הפעילויות

וכדומה לא יממש צד מסויים של נסיותיו. יכול להיות אדם אחר, המגלה נטייה רבת-פנים זו, ונסיבות-חיותיו ונסיבות ריגשיות אחרות גורמות לו להתנסות. לפי השקפת-עולמי, כל אדם, שמחך בתוך עצמו מחצית מהאנושות, נשים או גברים, הוא אדם המחמיץ חלק חשוב בהווה האנושית.

הקיום העילאי, בעיני, מבחינה מסורתית ואנושית הוא הקיום הפתוח לחלוטין, שבעטיו מממש האדם את המירב. כתוצאה מהשקפה זו, שבוע הגאווה ההומרסקסואלי והלסבי הוא, דבר מיותר, כביכול. האירוע הופך את הקהילה ההומרסקסואלית והלסבית לקהילה נפרדת, הנאלצת להסתגר בתוך גטו תרבותי, בעוד שלמעשה, מבקשת הקהילה שיויך-זכויות והתערות בחב-רה הרגילה.

אבל לא תמיד מה שנכון ברמה הפילוסופית נכון גם מבחינה המעשית. הבעיה המעשית מתחילה במימקם החברתי בישראל, המפלה הומו-סקסו-אליים ולסביות. נוצר מצב שבו נאלצת הקהילה לבנות לעצמה מערכת-ערכים ייחודית לה וסס שלם של נורמות, כדי לשמור על מיבנה הקהילה ועל הכוח שיש לה, כנגד השומר ומגן על הפרטים החברתיים בו.

עבורנו, התאגדותה של הקהילה מאפשרת את קבלת הכוח לחיות. הח-ברה הישראלית היא חברה שקשה מאוד לחיות בה, למרות זרמי הפרטניות שבעברנו בארץ מאז קום המדינה. כוחו

נפרדים לגשים, וערכים נפרדים לגברים. אנו מארגנים מופעים המתאמים לקהל המגיע באותו ערב. בערכים של גברים נהא לחשפן מחו"ל ולהופעות על סהרת המיניות הגברית. בערכי נשים, לעומת זאת, נקפיד שההופעות יהיו של נשים בלבד. ערבי נשים אנו מגייסים מלציות מיוחדות.

המגיסיון למדתי שנשים, הבאות לבלות כאן, אינן מוכנות לקבל כל שרות שהוא מידיו של גבר. לפחות כאן, כמוערו, חשוב לי שהחבר'ה ירגישו שלמים עם זהות המינית, ולא נחותים, כפי שהם מרגישים בחברה רגילה. ערב ים השישי במטרו. ערב מעורב. הגב-

פרידה מרוסיה

אפילון

18 יום, יותר מ-6,000 קילומטרים. מוט קוזה של אביב חדש, רחוב ארבע, הצגת באלט נפלאה באולם התרבות של הקרמלין, קונגרס ציריחה, ריסינגים ליטאים וציירים ררסיים, בנתיים ובאטליה השלם, ודקה ובל-ליקה, סטורנסים ומשוררים פלסטינים עם עסקנים ואישי ציבור רוסיים וסובייטיים, רשימות, שיחות, שיחות אל תוך הלילה, אל תוך השחר.

ובין זה לזה ארץ שמעולם לא הייתה בה ומעטים הסיכויים שתחזור אליה ארץ אדירה המשנה שמות: תורכמני, אורבסיסאן, תג'יקיסטאן, קאזחסטאן, קירגיזים. ערכות ומידבריות גדולות ורבה משיט זה של כל מדינת ישראל. ערים שצמחו מתאנים ופונקציות רבות ונאות מידבר. מהן שנות רועל תילן עד היום, מהן שבלען המידבר. או ג'ינג'יס חאן או טרמלין או הקלג'קים והא חמנידים. דרכי משי שמחן נותר היום רק השם הרומנטי שהיה בשכר הימים מציאות כלכלית — וחורבות, חורבות, חורבות מתוך חולות מידבר איך-כן.

ארץ ברירות והיסטוריה, היסטוריה וברירות — והשניים כמו משלימים כאן זה את זה. וטרט שנעשה על ברירותו הקשה, חסרת התיקוה של מהגרים רסיי ששלח בימי סטאלין, ואולי היה זה בימי ברז'נייב, לעבור במידבריות נוכריים אלה — נגזו ולא הותר מעולם להצגה.

עכשיו יותר, מן הסתם, ונראה אותו, כמו שראינו כאן בטלויזיה את חרמה הגרוזיני על ימי סטאלין — אחד הסרסים המפלאים שבהם צפיתי בימי חי. ונתפלא. כיצד באמת יכול ברתרבות להחזיק מעמד במקומות נידחים כאלה, במרחק 1000 קילומטר מכל בארץ מורדני, מתעוררת ציור, מודרניזם או פוסט-מודרניזם, ממכונת איחודית, מפותחת קופסת חשמלי, ממפס אוטומטי, ממזגן יעיל, מסבך דחצה ריחני, מקצידיקלח, מי סרט צרפתי.

הבקבוק והאיש

לעומת זאת, הושיט יד וגע בה בבקבוק הוורדי. אולי בגלל זה פתח גורבאצ'וב במלחמה נחרצת כל-כך על המשקה המוחל. פתח — ואחר כך נשח. האם נבצע ושמה מעיד הדבר על אופיו של האיש: מאבק בלתי מתפשר עד לסף הניצחון האחרון נטישת העמדה טובת אחרת, יותר בעדת. ואמנם כדן טען בפניו, בשמך ליגלוג וברוך של ביקורת, אחר הציירים בקונגרס הזה, שלא יישכח עוד לעולם מליבה של הארץ האדירה הזאת: מה קרה למערכה שלך נגר הודקה, מיכאיל סרגייביץ? האם כך אתה מתכוון לעשות לנו, בעלי בריתך, גם במערכות העתידות?

ימים יגידו ויגיד, כמובן, גם מיכאיל סרגייביץ עצמו. ואחר כך יבוא ההיסטוריונים ויגידו, והמשוררים והסופרים יגידו, ובעיקר בותיהם יגידו בימאי הקולנוע והמחזאים, ואולי גם העיתונאים שכאן אינם תלויים, למי להפליא ובלתי-רמתחמכים, הצבעים ווליים ורעננים. ורק כך ניתן, כנראה, להסביר את הציביוניות הנפלאה של שבועון בקרוקוור. כשאמרת לרוסים שהקרקטורחות הציביוניות של קרוקוורל מוכיחות לי את המאות ה-18 וה-19, המאות של האמנות והאמנות השימושית, שבהן עוד השתמשו בלידת גראפיות (הרפסריאבן), בתחריטים ובחיתוכי עץ מלוחות (בלוקים) מקשירים — וראה

הנראה לפעמים חכם ולפעמים טיפש עד בלי גבול: אוהב, אוהב, אוהב...

סוד הכוח

מה אומר ומה ארבר לך ארץ שהערת בי לפתע שפע תמונות כאלה כעבור שבועיים, כשאני יושב אצל שולחן הכתיבה שלי ליד חלונני הנשקף אל מפרץ ולילה וים בחיפה? מי ייתן ולא יהיה לטובך קץ לעולם. ולכל השאר: קיץ-קצים, ועוד ברודנו. כבר סבלת ריחות במהלך ההיסטוריה העקובה-מדם שלך, כבר נרמסת והודברת והחורבת יותר משרמסת והידברת והחורבת.

ויש כך אירופה ויש כך אסיה והוויזוג הוא החשוב מכל. ויש כך 100 עממים, שהיום או מחר הם מתקוטטים והורגים וקוטלים זה את זה, אבל מחרתיים יבינו אולי את סוד כוחם. כוח שאין לא באנגליה ולא בצרפת ולא בגרמניה ולא בספרד ולא בפורטוגל ולא באטליה ולא בהולנד: כולן ארצות שכבר

פרידה ממוסקוה — רחוב ארבע ושוטרים, כרגיל

אמרו את דברן בהיסטוריה — דבר גדול ונשגב, גדול ונשגב כמידת האדם — ועכשיו הגיעה השעה שיפנו את המקום בקידמת הכמה התרבותית וידאגו לסאונד, לזוליום, למכונות זולות וטובות, לתאורה ולאש"ל. כי רק רוסיה, או, ועכשיו במרויך: ברית המועצות, מסוגלת להצמיח גם את סטאלין אבל גם את הבימאי, בן ארצו, שיצר את חרטה.

ואתה זוכר את רוסיה שלך, כמובן: מופשט קין ולרמונטוב וגוגול ועד לסקוב וגונצ'אוב וצ'כוב — וכולגאקוב ומנדלשטאם. והי טרויכה היא שמתיד רתומה לסוסים ומוכנה לצאת לדרך.

ועם שחר, עם תום הבקבוק, משמיע כי אוניי יורי דראדוב, פיתח ומפוכח כשרת של כנסייה, שורות שהוא זוכר בעל-פה מבלוגא קוב, רבהאמן וסרג'יטה. והספר אינו לנגד עיני גם עכשיו ואפילו איני בטוח שאני מצטט מתוך הרומאן הנכון, והציטוט הוא

פאראפרזה על פי הויכרון: "השמש שקעה ובתוך נגוהות הדם האחרונים טבעה ירושלים בצעיף החשיכה." או משהו כזה.

והוא אומר לי, יורי דראדוב זה: האם שמע את פעם שורות כאלה בחיך, אדרבה, תאמר לי, אפילו שאינך שומע רוסית! ומתערב בשיחה בורים מאקארנקו, הממונה על מחלקת המיירות התיכון בוועד השלום הבינלאומי, הוא מנסה למכור לי את אהבתו שלו: דורניצב.

ואני קראתי מכל דורניצב רק את לא ענן הלחם לבדו, בתרגום עברי. ואני מספר לו על כך, כלומר, שיש תרגום עברי, והוא מופתע. והשיחה מתגלגלת אינשהו לסאשקונט עיר הלחם. ובמקום שאנו מדברים בו על הספר אנו מצויים במרחק שעת טיסה מטאשקנט עיר הלחם. וכאשר אנחנו נושאים את עינינו, בחום המתיש, ניצבת מולן חומת ההרים האיתמנית המפרידה בין ארץ זו לבין איראן.

פרידה ותורה

ולא פגשתי אנשים, אוהבי ספרות כאלה מימי. בוודאי לא בין פקדי-מימל, אדמיר ניסטרטורים ואנשי ביצוע. אוהבי ספרות כי אמת. לא כאלה שאהבתם מכוונת לעדשת מצלמת-הטלויזיה.

ואני יודע, והספיקו לי 18 ימים לדעת זאת, שכאשר תחזור ארץ אדירה זו לחוג הד חירות, מתוך חוג הסרטן שבו שהתה כבר יותר מדי דורות — מעטות בעולם תרמינה ותשוויה לה.

חוק ואמץ איפוא, מיכאיל סרגייביץ! הרי כבר אמרתי שאני את כספי שלי שם עליך ועל קרניך. ואפילו אם יתגלה שטעיתי, והי ימים יגידו זאת, ומשוררים טועים תמיד — הם הרבה יותר מדי אופטימיסטים — גם אז אני מקבל עלי את הדיו. כי במה אני טוב מייבטושנקו שתלה את כל חייו, פשוטו כמי שמעו בהצלחתו של האיש בעל הצלקת? רק בלי סנטימנטים, רק בריאליזם מפוכח וצונן. גם המילחמה הקרה היתה קרה. אולי רק איש קר יכול להפסיד את הקרה שהקפא את ליבה הארץ הזאת דורות רבים כל כך. וכשייחם לה סוף-סוף, יבואו אחרים.

וכינתיים אני מאחל לה ג'ינס ונעליים טובות יותר וקצי-גילוח ומכונות-כביסה ומני-גז ותפוחים ולימונים (אין במוסקוה). בקיצור: כל מה שהלב חפץ.

ורק שלא ישכחו את ירושלים הטובעת באפילה של בולגאקוב.

ואני נפרד ממנה באירצון. כי שם — תיקוה. ובארצי שלי, בכל אשר תפנה העין, רק רכב וחידלון וייאוש. שם — ראשית חדשה, וכאן — גסות שוק וזוהמת בית המיטבחים וצחנת ביבים וטימטום מוחין של עקורים ובעלי שררה — וחוכמת השוטים ובערותם. ורק תיקוה אין.

ולפרידה, תודה: ליוריי ולבורים וליריה המתרגם ולליאון והבי הטוב ולעימאר — תמיד חכם, תמיד ערני, תמיד מצוי כשנוקטים לו, ולאמיל על הסכלנות והסכלנות — ול-גלינה המתרגמת, רוסיה בת רוסים, שאיתרע מזלה והיא תחיה את כל חיה הרחק מארצה, בארצם של התורכמנים שאת שפתם אינה מבינה, והיא נדונה להתגעגע למוסקוה כאר תן שלוש אחיות של צ'כוב, ואני כבר מגויס ואני יודע שאני מגויס, ולכן גם כרכה למארד ראי ופוסטור חברה באזרחות, ראש-ממשלתה של הארץ הדרומית הנידחת, האשה בעלת העיניים העצובות, תחזק ותאמץ גם היא.

תודה על הכנסת-האזרחים, ארץ גדולה וגדירה. ועל חלב הגמלים והלבן והזיכרה והפיתות המשובות. מי ייתן ועליך צופן לך גדולות ונצורות. את הגולאגים ואת ה-השואה העצמית" (ביטוי של ייבטושנקו) ואת "ה מילחמה הגדולה" ואת זו האחרת, הקטנה והטיפשית והמתענת, כבר בערת. הגיעה עת שלום. האם מצאת סוף-סוף את המנהיגים שיניחו אותך לארץ המובטחת.

ושלום לך בולגאקוב, אחיר-לאחיה בגלות

תורכמניה: השמש שלחה את קרניה האחרונות, וירושלים טבעה בים של זהב שהלך והקריר, הלך והחשיר. הנה אני כבר משנה את מילותיך, אבל בעברית. וגם פונטיס פילאטוס מופיע באותו מישפט שאינני זוכר במדויק, אבל זוכר.

הקשת" הוא שם הפרק שהוא מוכה אותנו בו באפיריון? — מדוע, מדוע, "מדוע הגענו?" באמת צחק אתה עושה לנו בשאלותיך הנאיביות. — מטעמים מדעים טהורים, כמוכן. ועל אובייקטיביות צרופה ועל טלית שכולה

פרידה מאשחאבד: אמיל חביבי צופה ברוקדים

והנה גם הטרויקה מוכנה ויוצאת לדרך ורק שמה שונה במקצת Austrian Airlines.

חיפה, יוני 1989

מנגד

למצטיינים בלבד

דבר מוזר קרה באפיריון האחרון. מוזר, אבל לא לגמרי בלתי-צפוי. בתנאים היסתייגוניים שלנו, כמוכן. נראה כי מידוענו אילן שיינפלד או שרהנאה בלשון עבר, שופרא וסופרא ואקדמיקון אפויילמחצה כבר, כתב מה שמתקרא עבורת-גמר בחוג לספרות עבר רית באוניברסיטת תל-אביב, בהנחיית הפרופסור נורית גוברין, אקדמיקונית אפוייל לכל דבר. עכשיו אף הכותב להודיענו כי חיבורו זכה במה שמתקרא "הצטיינות יתירה", ואף הוכתר במה שמתקרא פרס מטעם קרן רב סוף.

עד כאן הכל סביר ומסתבר — וגם הרי תרועה מובנת. מכל מקום, למי שמכיר שופרא וסופרא ממין זה, האם שכחנו כבר, בעוונותינו הרבים, את סירטי טרוץ? אבל מכאן ואילך מסתבכים הרברים. מתברר שהחיבור דנו עוסק בכתביהעת יובני שאותו מכנה המחבר, ברוב תושיה ורוב מו"ר מה, "במתאריע מעוררת ומצליפה בין כית" ביהעת הספרותיים של שנות ה-60. אבל כשהוא מפרסם פרק מתוך הני מחקרצ'ק"ק שופרא הוא מפרסם דווקא... ריאיון שערך עם אהרון אמיר, עורך קשוח. אף היא מנוחתה עדו.

כל כך למה? מכיוון שבמרוצת מחקרו (מרוצה היא מלה מתאימה בהקשרים ממין זה) על יובני גילה הבר-אוריין המצטיין שלנו, לדר בריו, כי "כתביהעת המרכזי באותן שנים לא היה יובני, אלא כתביהעת קשוח".

הגיגני, לא כן, ווטסון קשישא? מתבקשת רק השאלה, אם גילה מה שגילה שגילה, מדוע זה לא הניח לאותה בימת ארעי מעוררת ומצליפה והלך אצל בימתהקבע המרכזית שאליה הוא חש געגוע כה עז (הגעגעוע אל

איזה זרזיר ואיזה עורב. מחשכים, ידידי, מחשכים.

ש. שופרא ■

ספרים

ילדי ארבע

ילדי ארבע
אנאטולי ריבנקוב
מרוסית: צבי ארד
הוצאת זמורה, ביתן

מי שהתבגר בארץ בשנות מלחמת-העולם השנייה ומעט אחריה, גדל על "תפריט" של ספרים רוסיים כמו הנוודיה הצעירה, כיצד נחשלה הפלדה וכמובן אנשי פאנפילוב: — אלה היו ספרים לא-טובים מבחינה ספרדית, אבל מצויינים לנוער מתבגר שחור-הרפתקות ואידיאליים. במבט לאחור, הם אפילו לא היו שקרניים — כמוכן של אידיאליזציה של תנאים שבהם התרחשו כאמת דברים איומים. הם פשוט הראו רק חלק מהמציאות. וזה היה החלק שעליו היה "קונסנזוס" לאומי, ואפילו בינלאומי. הפלת מיסטר עריץ ורקוב. ניסיון להציעד אומה מפגרת קדימה למאה ה-20 (חשמל-חשמל-חשמל), וכמוכן המילחמה בנאצים. סטאלינגרד היתה יותר מקוניסוס. היא היתה מיתוס.

ואכן, בשנת 1944, בחזית מינסק, מסתיים הספר ילדי ארבע באחוות לוחמים של צעירים שטיהורי סטאלין הפרידו ביניהם. האחד הפך להיות אפאראטצ'ק (איש מנגנון) פעיל ב"צ'קא הירוע לשימצה (קודמו של הקג"ב). ואילו השני, האידאליסט-הקומוניסט התימים, הוגלה לסיביר בגלל מעשה שטות ותכ"כים שהתנהלו הרחק מעל לראשו ובלי ידיעתו.

הוא — "סיביר-א-פלאות". אפילו אחרי הימים האפלים, אפילו אחרי כל המידע על הגולאגים והמחנות, אין ריבנקוב מסוגל לתאר את מסע האסיר — עימו הוא מודהה — לסיביר, אלא כמסע אל ארץ קסומה. הנוף, האנשים, הגולשים-המתישבים, כל זה מחזיר אותנו לסיפרי הילדות על ארץ הצ'וקצ'ים. אל מיפרש בודד מלבין באופק של קאסאייב. אפילו נוכח הטיהור, אפילו מתוך הייאוש וחור"ס-היכולת להבין כיצד עשוי אדם, ומסוגלת אומה שלמה להיקלע לזוועה כזאת — אין הסופר הרוסי יכול שלא לתאר באהבה רבה את נופיה הפראיים והמפחידים של מולדתו, כמו היו הרבר היפה ביותר בעולם. זה אינו ספר טוב. הפרקים על סטאלין, שנראה כי הם שהפכו אותו לרבי-מכר בברית"ה המועצות אחרי 30 שנות איסור על הרפסותם, הם הגרועים בספר ונראים כשתולים באופן מלאכותי בעלילה. ילדי ארבע הוא גם ספר נאיבי מאוד. ספק אם היה נוכח להדים כאלה בישראל וכרחבי העולם לולא סימל בעיני רבים את רוח הגלאסנוסט. אבל מי שרוצה לחזור, ולוא לרגע, ולוא במחיר קריאת ספר בינוני, לחוויות גיל-נעור רים נשכח ונבגד, בוודאי ייהנה ממנו. כמוני. ר.ה. ■

ספר לימות החרף

אהרון אפלפלד
קאטרינה
הוצאת כתר

אהרון אפלפלד סוגר מעגל. הוא חוזר לנופים של ספריו הראשונים, הניא הפורה. עננים שגראו אז בעיניו של ילד יהודי נדרף — "הסתיו כאן ממצה את הכליה האיסית המחלחלת כדלף במרובים —" קאטרינה מתרחש באותו נוף עצמו. איכרה רותנת חוזרת אל כפרה אחרי 60 שנה. "עכ"שיו אני יודעת, האור הוא שמשך אותי חזרה. איוז צחות, אלוהים". אותה איכרה פשוטה עשתה דרך מקבילה

לדרכם של גיבורי אפלפלד היהודים. היא עזבה את כפרה לפני המלחמה, עברה אצל יהודים, התקשרה אליהם, נקרתה תדיר בין השכירות והפראות הרותנית, לבין המשיכה לרכות ולשקט שמצאה בקרב מישפחות יהודים. היא נוכחת בפוגרומים ה"לא-מתוכננים", היא יולדת בן לגבר יהודי ומלה אותו. הילד נרצח בידי סיכור מבני עמה והיא רוצה חת את הגבר.

מלחמת-העולם עוברת עליה בבית-הכ"ל. 40 שנה ככלא וביתניים נוסעות הרכבות בלילה סמוך לכילה, והיהודים נעלמים מן העולם. כשהיא חוזרת לכפרה, אישה זקנה ותימהונית, רק הנוף שאסף את אפלפלד הילד באדים אפלים שעלו מן הכיחות, מנחם אותה.

האם נשט אפלפלד את מיכיות האור ואף את ההתפייסות המסויימת עם עברו שבסיפרו תור הפלאות ובספריו האחרונים, והוא חוזר עם קאטרינה אל מחוות לידותיו? האם הוא מנסה לפייס בין עולם הקסם הבורגני שממנו נקרע בתור ילד לבין הכפר הרותני שהוציא מתור הפלאות אל חיי חיה נדרפת ביערות? ככל ספריו של אפלפלד, זהו ספר קשה ומריר. אפילו מעט הנחמה שמוצאת קאטרינה בדת ובטבע אינה שלמה. זה אינו ספר לחור"שי הקייץ החמים ליר בריכות-השחיה. שימ"רו אותו לימות הסתיו והחורף. אפילו האור שקאטרינה נוגעת בו הוא אור כואב. מיכיות אור.

רעיה הרניק ■

ערכים בתל-אביב

אות אזהרה

ארוך

היכן היו המשוררים התל-אביביים, כולם יחדיו וכל אחד לחוד, בערב-הקריאה שנערך השבוע לכבוד ובנוכחות אלריו מאגנלי, המ"שורר האיסלקי הצעיר, המבקר כאן בימים אלה.

אפשר לומר בביטחה, שאחת הסיבות ש"הניעוהו לבקר בישראל קשורה בהשתתפותו בערב-הקריאה שנערך לכבודו — ולכבודו — ביוזמתו ובסיועו של מכוון-התרבות הא"י שלקי בתל-אביב. והנה מתברר כי אין עניין ואין נוכחות, ולוא ייצוגית בלבד, מצד האינטליגנציה המ"קומית ואין גם אחד ממשורריו, ששירת אטליה אינה משה מדל שפתיים או משפ"תותיהם הדלות כל היום...

ניתן להעלות ניחושים שונים בקשר להיעדרות זו. האננם עסוקים משורריו, לפחות אלה מהם בני גילו של האורח, כנבירה ברחבי הביצות שיצרו לעצמם? האם אין משורר בסדר גודל של מאגנלי הולם את שיעור-קומתם או השיגידים שלהם? ואולי לא הגיע שימעו ושימעה לתרבות אטליה לאוונם האנינה והסלקטיבית?

כך או כך, ההיעדרות המאסיבית הותירה מישקעים קשים. אני אישית חשתי בכושה ביישיכתי שם אל מול פניו של אחד מנציגי המיטב שבשירת אטליה הצעירה. מסכיב לא הבחנתי אלא בפניהם הקשוחות למחצה של בני ה-50 פלוס שאיכלסו את האולם הריק למרי.

תופעות ממין אלה מעוררות בי שוב ושוב את השאלה: היכן בעצם אני חיה? מהו המקום הזה שבו אני מעבירה את מיטב שנותי, ומיהם אנשים אלה סביבי?

אם כך ימשיך דור צעירי המשוררים. לש"כון לברד" בכנופיותיו ובמריבותיו הטרד"ניות, כיצד יעלה בידיהם. לצרוף את דמות ריוקני השבט? שהרי משוררים אמורים לצ"ייר את פניה של ההוויה שבה הם חיים. כפולחן ציפורניים הוורודות או אחוריהם האדמדרים הפרטיים — אין די.

נעמי הרירוק ■

אם אתה לא שם, איך תדע

מה קורה

שם?

מזגן מקולקל בחדר מחשב!

תקלה במקרר המרכזי!

דליפת גז בתנור!

מכונת המילוי נתקעה!

לרבות

להיות בכל מקום, בלי לזוז מהמקום...

הגז דולף? פרצה שריפה? המקרר התקלקל? הפסקת חשמל? תקלה בייצור? ... כשיש לך "איתורית" אתה יודע מיד ובדיוק מה קורה, כל הזמן, בכל מקום כי עם החידוש הטכנולוגי האחרון של "איתורית" – ה"בקרית", יש לך ביד מערכת דיווח ואזעקה – 24 שעות ביממה – בנוסף לשירותי ההודעות הרגילים.

"בקרית" – דיווח ישיר ומיידי אל

ה"איתורית" שלך –

למניעת נזקים לחסכון רב בהוצאות ולשיפור הייצור והשרות.

* בקרה ממוחשבת ואטומטית, ללא תיווך אנושי, מדווחת ומתריעה על כל אירוע חריג, ישירות אל ה"איתורית" שלך.

* אפשרות לחיבור מספר "בקריות" מאתרים שונים אל "איתורית" אחת או אל מספר "איתוריות" – ההודעות מופיעות בכתב!

"איתורית חוגגת עשור

במבצע מיוחד לחודש בלבד!

חינם, ללא הגרלה

סופשבוע זוגי במלון הילטון ירושלים

בקרית של איתורית

עכשיו אתה יודע!

קבוצת איתורית

איתורית בע"מ

שרותי תקשורת שרות כל
ארצי לאיתור אלחוטי,
מערכות רדיו-טלפון למכונית.

רוטקום בע"מ

שיווק ושירות
קשר אלחוטי

רב תדר JOHNSON

אשדוד – 08-561061
באר-שבע – 057-79765
נתניה – 053-344615

רמת-גן – 03-7549177
ירושלים – 02-224341
חיפה – 04-380541

מיסענדה

התפריט

שכולם

אוהבים®

סלטים

ריבם

בשרים על האש

דגים

מנות אחרונות

בירה ומצבידוח

תל-אביב,

יהודה המכבי 4

(ככר מילנו)

טלפון: 5460435

חשוד יהל והסניגורית שלו
האם זה היה קורה לחשוד אחר?

החוקרים להאריך את מעצרו של יהל עד היום הרביעי השבוע. ביום הרביעי היה העציר אמור להשתחרר על פי התנאים שנקבעו כבר ביום השישי. יהל גם הסכים, על פי עצת הסניגורית, להסרת החסיון מעל המיסמכים המישפטיים אצל עורכי דינו.

במפתיע, שלוש שעות אחרי סיום הדיון במעצרו, כבר היה יהל בביתו. עורכת הדין קפלו, שניסתה לטלפן לחוקריהמיטרה וחוקריהמכס עוד ביום השישי אחר הצהריים, לא מצאה איש מהם במישרו בשעה מאוחרת זו. יהל נותר בביתו עד היום הראשון בבוקר.

מחול שדים

כאשר נודע למיטרה ביום הראשון בבוקר שיהל אינו במעצר, החל מחול שדים. יהל, שהתכוון ללכת לעבודה, מצא את עצמו בחזרה בבית המעצר.

המיטרה התחילה מיד בחקירה כיצד קרתה התקלה. חוקריהמיטרה, שנשאלו על ידי העולם הזה אם שיחרורו של יהל במשך 48 שעות לא סיכל את החקירה, אמרו שהחקירה לא נפגעה. אך אם אמנם לא נפגעה החקירה — לשם מה היה דרוש מעצרו של יהל מלכתחילה? הרי אפשר היה לשחררו ביום השישי בלי כל ההצגה הגדולה בבית המישפט.

מאחר שחקירת החשבוניות הפיקטיביות בליכוד נולדה במול חששות, ברור שגם כאן חוששים הכל לקחת את האחריות על עצמם. בינתיים אין חוקרים מי נתן ליהל הוראות להקים את החברות ולגייס כספים לליכוד באמצעות חברות הקש. קשה להאמין כי יהל עשה את הכל באופן עצמאי, ללא הוראות מגבוה וללא ידיעת "מפקדיו" במצודה. אם רצה יהל לתאם עמדות וגירסות עם אחרים, הרי שהיה לו רי זמן בסוף השבוע הארוך והמשוחרר לעשות זאת. מה גם שהוא כבר נחקר במיטרה וידע את כיוון החקירה ואת המידע שנמצא בידי המיטרה והמכס.

מתחילת החקירה היו טענות כי אברהם צרפתי, המיטרה לנציב מסיכהנסה, ניסה לעכב את החקירה. צרפתי הכחיש זאת עוד לפני חודש באוונז העולם הזה, אלא שנראה כי מאז נתקלת החקירה בתקלה אחרי תקלה. לדברי רובות משרד המישפטים, שוחרר יהל בתוס'לב, והתקלה נגרמה על ידי לחץ העבודה.

אחרי שיחרורו. בתום לב של יהל, קשה להניח שאפשר יהיה עוד לתפוס את "מפקדיו" בדרג המילגתי, או שיעשה ככלל ניי סיון לתפוס אותם. השמועות אומרות כי יש גישושים לסגור את כל הפרשה בתשלום של כופר למדינה.

הן חברות קש, שהוקמו אך ורק לגיוס תרומות מתאגידים לליכוד. היה גם חשד שמא, במהלך מעבר הכספים השחורים לליכוד, היו מי שראו לקחת מעשר לעצמם. הסכום של 160 אלף דולר, שנמצא בכספת הפרטית של יהל, נחשב על ידי החוקרים כחלק מכסף זה.

שיחה במיזנון

בקשת המעצר ל-10 ימים נוספים היתה אמורה לתת לחוקרים אפשרות להתחקות אחרי חשבוניות בנקים ואחרי הרי שום אצל רשמי החברות, כדי לבדוק אם היו חברות נוספות ששקפו בעסקים הללו. לשם כך ביקשו החוקרים גם את הסרת החסיון על החומר הנמצא אצל עורכי הדין של יהל.

ביום השישי היה תור ארוך של מעצרים, בגלל מעצרים של החשודים בגניבות מהשגירות האמריקניות. על כן היה לחוקרים זמן לנהל משאומתן עם הסניגורית במיזנון של בית המישפט. גם ברוריה יהל ירשה ושתתה קפה במיזנון, והאזינה לזיוכחים ולדיונים. כסניגורית מנוסה ראתה עורכת הדין קפ' לן שכאשר כל זרועות החוק התאחדו נגד הלקוח, קשה יהיה לשכנע את שופטת המעצרים לשחרר את יהל. "על אתר". לכן, אחרי שיקול דעת מרובה, הגיעה לידי הסכמה עם

חוכשי "בטעות"

העומד במרכזה של פרשה פוליטית שזרועותיה עלולות לחבוק פוליטיקאים מהדרגה הגבוהה ביותר, יש לטעות משחררת כזו משמעות עמוקה ומסוכנת.

לרמות

את החוק

הל נעצר בסוף שבוע שעבר ובבוקר היום השישי התאחדו כל זרועות החוק כדי להביא להמשך מעצרו של יהל לעשרה ימים נוספים. היה שם נציג המיטרה, שצוות מטעמה, בראשות נורית פרנקל, חוקר בפרשה זו יותר משבועיים. היו שם נציגי מסיכהנסה ומע"מ, שהיו הראשונים שהתחילו בחקירה. כל זרוע חקרה את הנוגע אליה, ויחד ביקשו את המשך המעצר, כדי שיוכלו להמשיך בחקירה המסוכנת והעדינה, ללא הפרעה.

בבקשת המעצר טענו חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה במיטרה שיש לעצור את החשוד עקב חשדות לשימוש בחשבוניות פיקטיביות והוצאת כספים במדימה מקופת הליכוד, בכחירות העירונות האחרונות.

החקירות העלו כי לפני הבחירות הקים יהל, יחד עם אשתו ברוריה, שתי חברות: הילת המפרסם במי" שחר תיקשורת" (במי" הם ראשידותיבות של ברוריה מרדכי יהל). החברות הללו נתנו לכאורה ייעוץ לפירי סום סמוי למיספר תאגידים, קיבלו כספים עבור שירותים אלה, ונתנו לחברות חשבוניות רישומיות. מאחר שלמעשה לא ניתן כל ייעוץ לפירסום או פירסום סמוי, היה בעצם כל העניין פיקטיבי מתחילתו, וכל כוונתו היתה להתגבר על המחסום שמעמיד חוק מיסון המיפלגות לקבל תרומות מתאגידים. מטרת החוק היתה למנוע מתאגידים לשלם שוחד סמוי לפני הבחירות, ולקבל תמורה מהשילטון אחרי הבחירות. חשדם של החוקרים היה כי החברות הללו

ני ממהרת לראות את אני קלאר ריוס בטלוויזיה, אמרה עורכת הדין עדנה קפלן ביום השישי שעבר, ומיהרה לביי תה. היא יצאה מאולם המעצרים בבית המישפט בתליאביב, אחרי שהסכימה למעצרו של לקוחה, מרדכי יהל, גיזבר וחשביהליכוד, עד ליום הרביעי השבוע.

עוד בטרם הסתיים הפרק של קלאודיוס בטלוויזיה, צילצל הטלפון בביתה. "אני מטל-פן מהבית", הודיע לה יהל.

הסניגורית הוותיקה לא זכרה מיקרה, שבו הסכימה למעצרו של חשוד, והוא שוחרר מיד באותו היום. יהל סיפר לה כי השוטרים אמרו לו: "מה, אתה לא רוצה ללכת הביתה לשבת?" ושיחררו אותו ממעצרו.

לשיחרור זה היו יכולים להיות כמה הסברים. ניתן היה לחשוב כי המיטרה שיחררה את החשוד כדי לעקוב אחרי תנועותיו בבית, וללכוד אותו כאשר יעשה צעדים בלתי

אילנה אלון

זהירים. אלא שזהו תיחום בלתי רגיל למישטרה.

אפשרות אחרת היתה שקרתה טעות בתום לב, ומישהו התבלבל בין פקודת מעצר לבין צו שיחרור. דברים כאלה קורים, אמנם, אבל לעיתים כליכך רחוקות, עד שגם עורכי דיין ותיקים לא הצליחו השבוע לזכור את המיקרה האחרון.

יתכן, כמובן, שהשיחרור נעשה בזדון. שמישהו רצה לחבל בחקירה, "טעה" בין פקודת מעצר לצו שיחרור, וגרם לשליחתו של העציר הביתה. בגלל אפשרות אחרונה זו נפתחה חקירה בעניין.

אילו היה מדובר בגנב, או בעברייני פלילי רגיל אחר, היו מחפשים את מי ששיחרר פקיד או שוטר. אבל כאשר מדובר בגיזבר הליכוד,

ברוריה יהל
לסיפלה, ואולי גם לא

**מרים
בנימיני**

מזל החודש:

סרטן

מזל הירח

הירח הוא השולט במזל סרטן. הירח קשור לעולם הרגשות, עולם המתייחס למה שהאדם קיבל מאמו ומילדותו המוקדמת והמאוחרת. הירח קשור לעב"ר המוקדם של האדם ולעבר של מיש"פחתו.

אנשים נושאים עימם את העבר, לעיתים אף מבלי להיות מודעים לכך. זה מתבטא לעיתים במזעקה, בעומס, בחר"דות או בכל רגש אחר, המלווה את ה"מישפחה מזה דורות. לא מדובר רק ב"חינוך, אלא גם במורשת המישפחה, העוברת כאילו בדם.

מה שהאדם קיבל או לא קיבל מאמו בילדותו ישפיע על חייו ועל יחסיו עם שותפו לחיים. מדובר ביכולת להיות בהרמוניה ריגשית עם הזולת או להיפך. אי-היכולת לחלק את החיים עם עוד מישהו בצורה בריאה, בגלל ילדות אומ"ללה, שבה האדם לא קיבל מבחינה ריג"שית את החיים.

שית את החוס המינימלי הדרוש לכל אחד. מיקום הירח, כלומר המזל שבו נמצא הירח ביום הלידה מלמד על עולמו הפנימי ועל נטיותיו, צרכיו וצפייותיו מקשר ריגשי.

מי שלא קיבל חוס בילדותו יתקשה מאוד לבנות חיים בריאים ולהעניק ל"מישפחתו יחס נכון. מי שגדל בבית טוב, שבו שררה הרמוניה ימצא לו את בן-הזוג המתאים ויבנה את חייו ועולמו הפנימי בצורה שקולה ונכונה.

מיקומו של הירח חשוב, אך לא פחות מכך חשובים ההיבטים שהוא יוצר עם כוכבים אחרים. ירח במזל זה או אחר יכול להיות חיובי או שלילי לפי מצבו, כלומר, לפי ההיבטים שיווצרו. מכאן ש"האהבה היא הדבר החשוב ביותר בדרך לאושר.

מי שיועד היכן היה הירח ביום הולדתו, כדאי שיבדוק מהיו וממה דרישיו תיו מבן-הזוג ומחיים בכלל, כדי להגיע לאושר יומיומי. לא מדובר על חוויות יוצאות-דופן, שכן הירח מתייחס לחיי היומיום.

אם כן מה אומר הירח כשהוא נמצא בכל מזל ומזל. מה היחס של כל אחד מאיתנו לאהבה?

ירח במזל סרטן

מי שהירח נמצא במפת-הלידה שלו במזל סרטן, הוא חס, לבבי, טוב-לב ונאמן. הוא מאוד מישפחתי וריגשי. הוא דאגן ונוטה לפתח חרדות, שלא תמיד מוכיחות את עצמן במציאות. יש לו דיי

מיון מפותח, שמתנתב לעיתים בצורה לא-בריאה וזאת, כשהירח נמצא בהיב"טים קשים לכוכבים אחרים. אז תופיע הדאגה לרכוש לכסף. האדם יפחד לאב"דס או ידאג שמה יקרה משהו למיש"פחתו, ולא יהיה די לקיומם. זה מכניס אותו ללחץ.

ירח במזל סרטן מצביע על אדם בעל רגשות עמוקים והזדהות עם סבל הז"ר. אדם כזה תמיד יגיש עזרה לכל ס"ר

בל. לעיתים הרגישות שלו מוגזמת. הוא אוכל את עצמו אם עשה או אמר משהו לא נכון. מישוה אחר עובר על כך לסדר היום, אך לא בעל הירח בסרטן. הוא ישאל את עצמו למה עשה מה שעשה ולא יוכל לתפקד, אלא אם כן יתקן את הש"גיאה.

הוא מאוד זקוק לביטחון ריגשי. אם בן-הזוג לא יתן לו את הביטחון ותשרי מת-הלב, שלהם הוא זקוק, הוא יהיה אומלל, מדוכא ויכול להגיע למצב-יאוש

ולמעשים קיצוניים. הוא ידאג ויפנק את כל מי שבה עימו במגע – בן-זוג, ילדים, הורים, חברים ועמיתים לעבודה. בקי"צור, כדאי להיות עימו בקשר.

ירח במזל אריה

נדיבות, חמימות והרבה קסם. מעמדו בחברה חשוב לו מאוד, אך הוא לא יד"גיש את הדבר, אלא ידאג לכבודו ויתנ"הג באיפוק ובצניעות, למרות שכל-כך חשוב לו להיות מקובל.

הקאריירה חשובה לו, הוא מעדיף תפקידים שבהם הוא יוכל להתבלט, לעבוד במקום שבו ישמעו עליו ועל עבודתו.

את עבודתו יעשה היטב ובשלמות. הוא אחראי, מארגן טוב ואוהב לפעול בגדול. הוא מפנק את קרוביו וידידיו במתנות, וכשצריך עזרה אפשר לפנות אליו. הוא אינו סובל שמגבילים אותו. הוא זקוק לחופש ולשנינוים. אוהב אמונות, וחשוב לו לצאת לבלויים ולנצל את כל מה שהחיים מציעים.

ירח במזל בתולה

דייקן, פרפקציוניסט, אחראי וחרוץ. אפשר לסמוך עליו. עבודה הוא יקפיד על קלה כחמורה, ידאג לכל פרטי-המ"רים שים עד שלאחרים הוא יצטייר לעיתים כמנדרד. מי שהירח שלו נמצא בבתולה לא מכיר דרך אמצעית. הוא שונא רשל"נות. מגלה מיד את מי שמנסה להתעלס מלמלא את חובתו. הוא מכיר בני-אדם ודורש מאחרים מה שהוא דורש מעצמו.

(המשך בעמוד 48)

נשיה להיפגע באמונת בולטת השבוע, בע"קר בין הד' ל' בחודש. כדאי להימנע מסי"עות שאינן הכרחיות. ס"צפה לכם שינוי במקום העבודה. גם אם זה לא נראה לכם כרגע חשבו, אל תסרבו. כרגע אינכם יכולים לראות את היתרונות בהצעות שס"ציעים לכם. הסו ודו"צצבעים על חיכוך או אף על מריבה עם ידי"דס. נסו למנוע את הד"בד. ענייני כספים מציקים ומדאגים. המחיו"כמה שבועות. סמככם הכלכלי ישחפר.

אתם מאוד עייפים ועובדים קשה. יתכן שאתם ממלאים מקום או נאלצים לתת שרות של אינכם יכו"לים לסרב. התוצאה היא חוסר-זמן ומעט אפשרות למנוחה. כדי להתרגל לאינכם מ"גזע השתדלו לנחל בכל רגע שבו אינכם עס"קים. אתם ממחרים להתרגל ואינכם מוכ"גים לשתוק על אי"צדק שנעשה בסבי"בתכם. בני הזוג באים בתביעות מעצב"נות. הסבירו להם מבלי לצעוק ולריב.

בעיות בריאות עלולות להציק לכם בין הד' ל' בחודש. כדאי לפצל בנעצכם. פנישה סרנשת תפתח או 5 א"שעשים היה לכם קשר חזק בעבר. אבל זה לא נכון. חזק קשרים. חזק זמן קצר תתאכזבו. קשרים חדשים יכולים להתחיל בסו או ב'ו. זה קשור בנשיה או במישוה שס"ינע מרחוק. עבודה עלול לפרוץ טיפסוך על רקע של סמכות ואחריות. שימו לב ואל תספרו לתת אמן ב"י שמעמידים פני ידידים.

הידידים שלכם עומדים השבוע במיב"חן. עכשיו הם צריכים להוכיח את עצ"מם. יהיה להם מאד לא נוח והם יצטרכו לבצע שינוי בתכניתו כדי להתפתח אליכם, אבל הפעם תדעו מי הם אלה שלא מאכ"זים. בעבודה תוכלו עכשיו לבצע תזוירות מהלך איטי, שמאוד יקדם אתכם בהמשך. לאחר משברים, מב"כס מתחיל להיות טוב יותר. היכירות חדשה תביא להגשמת שאיפות ישנות.

ענייני קאריירה הופכים להיות חשובים סת"סיד. אם לא תעמדו על זכותכם לשינוי לא יקרה דבר. פשוט מנצ"לים את רגש האחרות שולכם ומחזיקים אתכם על אש קטנה. אם תהיו תקיפים ותאיימו בענייה חוכלו לנרום לשינוי ב"התייחסות ולחיוך סט"סדכם. הד' עד ה' חודש מאד מעייפים וס"דכאים. יש פיתרון לבע"ייה המדכאת אתכם. חשבו על נשיה לחול"ל. זה לא בלתי אפשרי. קצת יחסה והנחה, ובקרב תיטעו.

אתם חשים קצת כלואים. לפתע נאלצים להתעכב, בגלל בעיות של בני-מישפחה. בכל זאת לא נראה ש"תותויר על נשיה ל"חול"ל. חלק עדיין לא יודע על כך, אבל זה יבוא פתאום, ותהנו מנשיה מרעננת. נ"הא שאין מהיכן כלשהו לס, אבל מקור כלשהו יאפשר לכם לבצע נשיה לחול"ל. הבעיות חספיות ממשיות להציק גם השבוע. ידיעה עצובה תגיע, אך תתגברו על כך ב"12 בחודש.

אתם סתלכמים בין שחי אפשרויות, וקשה מאוד להחליט. יתכן שמדובר בנשיה לחול"ל. בתחום הרומנטי אתם חשים קצת סמוכים. חוסר הנחה והחלטות מופשטות גרמו לשינוי בק"שרים שנוצרו. תצטרכו לקבוע זמן לשיחה ולב"דר בצורה גלילה מהו ה"מצב. אינכם בוויים לסצ"בים לאברורים. כספים עומדים להגיע ולחלקם ס"עליכם את הלחץ. נכון שגם ההוצאות גדלות, אך מתנות וסכומים-כסף מפצים על כך. ישויעו עד ראשון מרחאים.

הורים או קרובים עלולים לא להרגיש טוב. יתכן שתצטרכו לשנות את התכנ"יות ברגע האחרון. אל תתעלמו מבקשת עז"רה. התענה משמחת 5" או 6" בחודש. יתכן שעוד השבוע תוצע לכם הצעה מו"שכת לקבל על עצמכם תפקיד או עבודה ש"יש בה אתגר לכם ול"כישוריהם. אל תסר"בו. גם אם מבחינה גיאוגרפית זה נראה קשה לביצוע. עכשיו חשוב שתקדמו את עצמכם וזה אפשרי.

אינכם בריאים. בכל פעם אתם סובלים מבע"ייה בריאותית אחרת. יתכן שתצטרכו לנשח"לבדיקות יו"תרטיסוריות. חלק מכם אף יצטרך ל"עבור ניתוח או סיפול סכאב. אבל לא נשקפת סכנה. וככל שתקדיסו כך תסבלו פחות. מאד צע חודש יולי ישחפר סבכם הבריאותי ללא הכר. ילדים גורמים לכם לצרות. כדאי שתהיו קצת יותר תקיפים והח"לפיים. ענייני כספים מדאגים אתכם. אל תבצעו עיסקות דרך עיתוני סוף-השבוע.

ה'5 וה'6 בחודש ידרשו מכם להשקיע המון זמן ומחשבה, כדי להתגבר על מה שלקחתם על עצמכם. יתכן שמדובר על תא"ר שבו התחייבתם לסיים עבודה או ש"אתם חייבים להוכיח את כישוריהם, לא קל להתרכז ויש נטייה, שאינה אופיינית לכם, להתעכב על פרטים לא-חשובים. נסו לפ"עול לפי ההרגשה, ולא להסתמך על שיטות של אחרים. הפנויים שביניכם יוכלו ליהנות מרומאן חדש.

ענייני מו"רים ממשיכים להעסיק אתכם. עלי"כם להתארגן בצורה יותר נכונה, ולהתיישן עם ידידים המסוגלים לעזור. הבריאות עלולה להציק שוב בין הד' ל' בחודש. הסו יפנישו אתכם מחדש עם מי שר"אלצתם להיפרד מהם לנסות. הרגשות היו חזקים והיחסים יעמיקו, יתחזקו ויסיפו ביטחון. ענייני כספים מחייבים התייחסות יותר רצינית.

בתקופה זו תהנו ממימפגשים חברתיים. לא תשארו לבד. גם בתוך הבית תופתעו מאורחים שיגיעו פת"אום. למרות שה'ד"רש עבודה, תהנו מ"פגישות מחודשות, ו"בעיקר מהיכרות ב"אמצעות ידידים מ"שותפים. נשיה צמו"יות השבוע, בעיקר ב"7 וב"8 בחודש. מופעי בידור וספורט יגרמו לכם להנאה רבה. בעבודה אתם משיגים שליטה. תכננו בהחלטות את עתידכם המיקצועי.

העולם הזה

כל שבוע עם רץ אישי לביתך או למשרדך!

מהיום "העולם הזה" יגיע אליך עם רץ אישי לביתך או למשרדך!
חדש, טרי, לוחט, עסיסי, ישר מהדפוס לביתך או למשרדך!

ובנוסף

החותם על מנוי שנתי
יקבל ארוחה זוגית

ח'נים!

ללא הגרלה.

מחיר מבצע

מחיר מנוי שנתי 290 ש"ח
ב-5 תשלומים שווים
ללא ריבית וללא הצמדה.
התשלום באמצעות כל
כרטיסי האשראי.

° מוגבל ל-1000 מנויים באזורי ההפצה עד ליום 31.8.89 °° המסעדה לפי בחירתך מתוך רשימת המסעדות במחלקת המנויים.

ח'ג 03-232262 ועשה מנוי!

מיבצע מנויים טעים עם העולם הזה

חתימה טעימה

(ג) ארוחה זוגית ח'ינם עד 60 ש"ח באחת מהמסעדות המובחרות המשתתפות במיבצע

חייג 03-232262 מחלקת המנויים

* באזורי ההפצה בלבד

חתום על מנוי שנתי ותקבל:

(א) השבועון יגיע לביתך/מישררך ביום הופעתו ע"י שליח מיוחד.
(ב) סדר המיבצע: 290 ש"ח כולל מע"מ אשר ישולמו כ-5 תשלומים שווים ללא הצמדה. באמצעות כל אחד מכרטיסי האשראי.

סיפור של
אורי ה

מסעדת המוזיאון
רח' האוניברסיטה 2
רמת אביב
טלפון: 54141356

אל גאוצ'ו - לונדון מיניסטור

אירועים עד 80 איש
קייטרינג עד 1000 איש
פתוח: 12.00-24.00

שאל המלך 4, טל' 03-250079

קפה - פאב - מסעדה

שירה וריקודים
יום ד': ערב סמבה ברזילאי
ימים ה', ו', שבת: ארץ ישראל
פתוח רצוף יום-יום משעה 9.00 בבוקר
הזמנות לאירועים
רח' הירקון 109, טל' 5237426

מעל הים בת"א

הסינית צ'דינג-ג'ו סווי
מסעדה סינית טובה ולא יקרה

רחוב דיזנגוף 100 (מול קפה רוול) תל-אביב
טלפון: 03-247066

דולפין שטרו

מסעדת דגים מובחרת

פתוח 7 ימים בשבוע: 12.00-24.00
מומלצת לישראלים ולאורחים מחו"ל

דיזנגוף 189 ת"א, טל' 232425

ביקור
ב"המירפסת"

לא מדויק לקרוא להמירפסת
פסת" ברחוב הירקון מסעדה.
נכון יותר לקרוא לה "מקום".
המקום היחיד בתל-אביב העומד
על גבעה קטנה מול הים וכל אחד
מבין מה זה לתפוס גבעה מול
הים בחודשי הקיץ - זה אומר
רוח מלטפת כל הזמן, ופחות חם
וכאילו פחות לח, למרות שזה לא
יכול להיות מבחינה מדעית.

או התישבנו ב"המירפסת"
ולפני שהזמנו אוכל הרגנו עשר
דקות במבט אל האופק הכחול,
בהתלטות עם הרוח ובשינוע
הדדי שהחיים זה בכל זאת דבר
לגמרי לא רע. אחר-כך הביאו לנו
צלחת של סלטים וגם פיתות
חמות ומרוחות בזעתר ושום.
לקחנו חתיכת פיתה, קצת סלט-
חצילים טעים, טיפה מסלט-
הכרובית החמצמצץ ומבט ארוך
אל הים. ככה עשינו עד שהצלחת
היתה ריקה והפיתות נעלמו.

בתפריט יש כל מיני דברים
רגילים, כמו שיפודים וסטיקים
וקבאבים ושינועלים, אבל מול
הים התחשק לנו משהו מאוד
מיוחד ושאלנו אם יש משהו
מיוחד. אמרו שהמיוחד שלהם
זה דג פורל עטוף ברוטב-שום
וצלוי על חבלים. אמרו גם שהאי-
נטריקוט שלהם מעולה. הסכמנו.
מי יש לו כוח להתווכח בשעת
הסתלבטות של צהריים מול
הים.

הפורל היה באמת מעולה, רך
ועסיסי בפנים ופריך ועושה רעש
בשיניים מבחוץ. בן-זוגי אכל את
האנטריקוט ברוטב פילפל חריף
ומלוח. לאנטריקוט היה טעים
כאילו עישנו אותו קודם, אבל
נאמר לנו שזה לא עישון אלא
צליה על גחלים ממש, בלי רשת.
מהירקות הרבים שקישטו כל
צלחת עשינו סלט טעים על-ידי
הוספת שמן-זית וחומץ, ובתנו-
עות עייפות ושבועות אפילו אכלנו
כמה צ'פסים, אבל צ'פס
לדעתנו הוא לא מאכל הראוי
לתגובה.

בן-זוגי ביקש בווריה, קיבל
ואכל ואמר שזה טוב. אני ביק-
שתי קפה, כי רק קפה חריף יכול
להעיר אותך מהמונחה הזאת על
גבעה מול הים.
אפשר לומר ש"המירפסת",
תוך כדי אכילה, אתה רואה
ארץ-ישראל יפה.

מפגש אביב

תברם
בנלאות

כל מה שלא ציפית
מפונדק דרכים

דרך חיפה 301 תחנת דלק סונוול (לפני צומת תל ברוך)
טל. 413480, פתוח יום יום עד 24.00

ומעתה גם ארוחה בתפריט קבוע:

מנה ראשונה: מרק או סלט חסה, או פטריות טריות עם חמאה ושוש

מנה עיקרית: פירושקי לסוניו

או שניצל עוף עם רוטב פטריות

מנה אחרונה: מרפה לימון

או מרקוי שוקולד

או שטרודל עם גלידה וקצפת

כוס יין לבן

לחמניות תוצרת הבית וחמאה

26.75 ש"ח

ירמיהו 30 (פינת דיזנגוף)

פתוח מ-12.00 עד 01.00 טל' 457599

פירושקי

חדש בתל-אביב!

עוד סניף של

"מסעדת יונס"
מאכלים מזרחיים

רח' בן יהודה 163, טל' 03-227813

התימניה הכי חמה בעיר

רח' אלנבי 12 ת"א (פינת הירקון 50), טל' 03-5101634

cafe pub

הבית הלבן

הבירה הכי זולה בעיר

WHITE HOUSE

רח' הירקון 108, תל-אביב
טלפון: 230577

מאיפה אתה יודע? קראתי
העולם הזה
השבועון של ישראל

דחל מרחלת על כל העולם

סיגנון ורמה

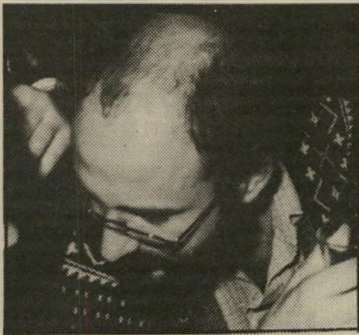
שתי עיתונאיות נחמדות וחרוצות נפגשו באחד הבקרים בבית קפה אופנתי, ושוחחו על בעיות החיים והמקצוע.

פיתאום סיפרה האחת שהיא קיבלה מיכתב מעיתונאי ירושלמי ידוע, ובמיכתב הזה הוא משבח אותה על רמת הכתיבה שלה על הסיגנון, ועוד ועוד.

העיתונאית האחרת סיפרה שגם היא קיבלה מיכתב דומה מעיתונאי ירושלמי, שכמוכן הודה בשמו המלא. במיכתב שכתב לה.

השתיים ערכו השוואות בין המיכתבים, וגילו ששתייהן קיבלו מיכתב כמעט זהה מהעיתונאי הירושלמי הנשוי, גרעון עשת, המשמש ככתב ידיעות אחרונות בבירה.

נרעשות מהתגלית המשיכו השתיים לשוחח, וגילו זו לזו שמעבר למיכתב היתה גם פגישה יוזמה של העיתונאי עימן. מוכן שכל אחת מהן נפגשה עימן, ובפגישה גילה

גרעון עשת
עניין אישי

עשת התעניינות רבה לא רק בסיגנון הכתיבה והנושאים שהן מסקרות, אלא גם בהן באופן אישי.

אני יודעת רק על השתיים שהן חברות שלי. אולי יש יותר. אבל התפעלתי מהפשיטות של השיטה. מי אמר שהרומנטיקה נעלמה מן העולם?

אילנה רובינא ויהודה אלבוים
הבדלי גילים

בחייהם, החל בתקופת הצבא וכלה בחברים העכשוויים שלהם.

אך את ההצגה גנבה הזמרת אילנה רובינא, בתה של חנה רובינא, שרקדה צמוד-צמוד ונראתה מאוד מאוהבת בבן-זוגה, איש-העסקים יהודה אלבוים. השניים נראו מאוהבים, כאילו העולם שייך להם. להזכירם: אלבוים היה החבר של שדרנית-הטלוויזיה אורלי ניב, והם חיו יחד כזוג נשוי במשך תשע שנים. ואילו רובינא היתה החברה של המפיק איציק קול.

מובן שהם משכו את כל האש אליהם גם בגלל הבדלי הגילים וגם קצת בגלל החידוש שבעניין.

צמוד צמוד

הלוואי על כולנו סבא וסבתא כאלה – זאת היתה המסקנה של החוגגים שבאו למסיבת הולדת איתמר, הנכד של איש-חיל-האוויר-לשעבר יאלו שביט ואשתו חסיה.

אמנם, הנכד – בנה של בתם טלי, נולד כבר לפני כמה חודשים, אך רק כעת הם התפנו לעריכת המסיבה הגדולה בכפר-האמנים בעין-הוד.

יאלו, איש-עסקים בהווה, ואשתו הנמרצת והסכסית, אוהבים לבלות ולעשות חיים, ואכן, במסיבת-הענק שלהם נכחו מאות רבות של חברים וידידים מתקופות שונות

חסיה ויאלו שביט
מסיבה גדולה, באיחור

בת אחרי שני בנים

זוג יפה, אירינה ורמי שלמור. היא יחצנית, הנראית שיגעון. חטובה ודקה למדי, גם בימים אלה, כשהיא בחורש השישי להריון. הוא פירסומאי, שנראה לא פחות טוב ממנה. נראה טוב עד כדי כך שמדי פעם, כאשר חסר דוגמן אלגנטי, גוררים אותו לעמוד מול המצלמה. גם היא, פעם אחת לפחות, נכנעה להפצרות והסכימה להצטלם לפירסומה של חברת-תמרוקים. השלמורים מבסוטים מהתניוק השלישי שיוולד בקרוב, בתוספת לשני הבנים, בני 6 ו-4, והם נעשו עוד יותר מבסוטים כאשר התבשרו שהשלישית תהיה בת. אפילו שם כבר יש לה, שלושה חודשים לפני רונה.

אירינה ורמי שלמור
מבסוטים מהתוספת

הרוס מאהבה

הדברים לא באים לו בקלות, לרמי ברזל, זמר בתחילת הדרך, בעל קול בלווי חזק –

רמי ברזל והדרה
ספירת-הלחי לא באה

לא בקאריירה ולא באהבה. הוא הקליט שירים שכתב, והתאכזב כאשר אנשי-הרדיו לא נתנו להם די תשומת-לב.

אז ככה זה בעולם-הבידור – לא שומעים אותך ברדיו, לא רואים אותך בטלוויזיה, אין לך הופעות, וצריך לחפש פרנסה. אז רמי עובר כצבעי, או מנקה-בתים – העיקר שיהיה ממה לחיות. קרה לו כבר שבעלת-בית אמרה לו באמצע הספוגנה: היי, מגננים אותך עכשיו ברדיו.

לפחות בשטח האהבה הלך לו יותר, אם כי גם שם הוא היה צריך להתאמץ חזק-חזק. ברזל (26) שחי אחרי השרות הצבאי שלו בקיבוץ עמידר, במסגרת גרעינ"ח, היה מאוהב נואשות בבת-המשק הדר, שהיתה אז חיילת. היא, מצידה בקושי ידעה שהוא קיים, אבל זה לא הפריע לו לחלום עליה בלילות, ולעשות לה מארכים בשבילי המשק. אחת לכמה זמן הוא היה מנסה ליצור איתה קשר, אבל זה לא הלך.

עבר זמן, והבחור היה ממש הרוס מאהבה. הוא החליט ללכת על כל הקופה: בליל-שבת אחד הוא נכנס לפאב של המשק, ראה אותה יושבת ליד הבר, סובב את ראשה אליו, אמר לה: "אני אוהב אותך", והדביק לה נשיקה על השפתיים. היא היתה המומה, והוא חיכה לספירת-לחי, שלא באה.

אני לא חושבת שהשיטה הזאת מומלצת לכל אחד עם כל אחת (או להיפך). אבל אצל ברזל זה עבר. מאז הם ביחד, ועכשיו הם בתל-אביב. הדר לומדת הפרעות-בתיקשות באוניברסיטה, ורמי מחכה שהתיקשות תתחיל לפרגן למוסיקה שלו.

דסנה ודן כנר

„אני לא יודע איזה עיתונים את קוראת...”

כנר (ממחר לסיים את השיחה המרגיזה ולברוח ממנה): „אני לא יודע
איהו עיתונים את קוראת. אני לא קראתי!”

אין לו צרות

מי שלא קרא בחודש האחרון בעיתונים על המריבות האלימות בין דן כנר ואשתו דסנה, ידים יד, אה, אני לא רואה אף יד אחת. כולם קראו על השימושים החדשים שהמציאו בני-הזוג כנר ודיאודורנט.

השבוע טיילתי לי בשקם באבן-גבירול, ואת מי אני רואה, מתבונן בקל-טות-ילדים, אם לא את דן, מחיך, כמו תמיד, את חיובו המתוק. אמרתי שאני שמחה לראות אותו מחיך, למרות הצרות.

„על מה את מדברת?” הוא שאל אותי בתימהון אדיר, „למה תמיד, כשאני פוגשת אותי, את שואלת אותי על צרות? איזה צרות? יש לך צרות?” כאן התחילה השיחה להידרדר, באשמת, ואיתכם הסליחה. החיך המתוק הזה בילבל אותי לגמרי. „לי אין צרות, לך יש...” עניתי.

דן: „לי אין צרות!” „טוב לשמוע”, אמרתי, „אבל זה לא מה שכתוב בעיתונים.”

חבל על הסיפור

זה היה אחד הסיפורים הכי חמים בעולם האופנה הישראלי.

יבואן-האופנה מישל אלרד בן ה-40 פלום, נשוי לשירה ואב לילדים, עוב את הבית לטובת בחורה סביריית בשם אורלי, שעברה במישר של.

הסיפור הזה היה עצוב, כי מישל ושרה הקימו כמו ידיהם אימפריה ענקית של אופנה בשם מישל פיאנז, והכל קינאו בהם, כי הם היו מודל לאהבה ולהצלחה, עד שפתאום באה ההפתעה הגדולה ומישל הודיע לאשתו שיש משהי אחרת בחייו.

הם נפרדו, ומישל עבר להתגורר עם אורלי. אך לפקידה הזאת יש — או היה — גם בעל, ופתאום, ביום בהיר אחר, קרה צירוף מיקרומדרמי: הבעל של אורלי קיבל שיחת טלפון מצד ידידה משותפת, וקבע איתה פגישה מבלי לדעת שזאת גרושתו של החבר של אשתו. מובן שהם נפגשו כמה פעמים, והיה להם הרבה חוויות להחליף ביניהם. אבל יותר מזה לא קרה שם, והם נותרו ידידים בלבד. חבל.

איזה סיפור טוב זה יכול היה להיות!

אלמוני בטלפון

„אילנה אביטל, הזמרת, אינה מתחתנת עם שני טובי-המין, ואני מבקש מכם לפרסם הכחשה בנושא!”

מי את? שאלתי אותה. והיא הזדהתה ככת דודתה של הזמרת המפורסמת.

מובן שעשיתי כמה דרינגדרינג לזמרת, ושאלתי אותה לפרש העניין.

אילנה, שלום, זאת המרחלת. מישלי, הטוענת שהיא בת-דודתך, התקשרה איתי

„כן, אבל אני מעדיפה שלא לדבר על כך?” „או בכל אופן, שיהיה לך במזל טוב, ונתראה במסיבה שלכם בשבוע הבא!”

כן, להתראות, ותודה על האינפורמציה. מובן שלא הרפתי מהעניין, ואו הגעתי

לצלם סמל טהרני, ידידה של הזמרת, שסיפר לי ששותפו לשעבר בעסקים מנסה להתנכל לו כבר זמן רב, וכל הזמן מחבל

בעבודה שלו. לפני חודש, כשהוא אירגן פתיחה למועדון חדש בפרו, התקשר השותף

לשעבר עם כל העיתונאים והודיע להם על ביטול האירוע, דבר שלא היה ולא נברא. ורק

בגלל חשדו של אחד העיתונאים התגלה העניין בעור מועד. ועכשיו הוא עושה זאת

העניין בעור מועד. ועכשיו הוא עושה זאת

אילנה אביטל ושני טובי-המין

ביטול אירועים בקמה

שוב עלי-ידי זה שהוא מנסה למנוע פירסום לזמרת אביטל, בגלל קשריה עם הצלם.

הזוג נישא, השניים מאושרים ביחד. ואשר לצלם ולשותפו-לעסקים-לשעבר — אני

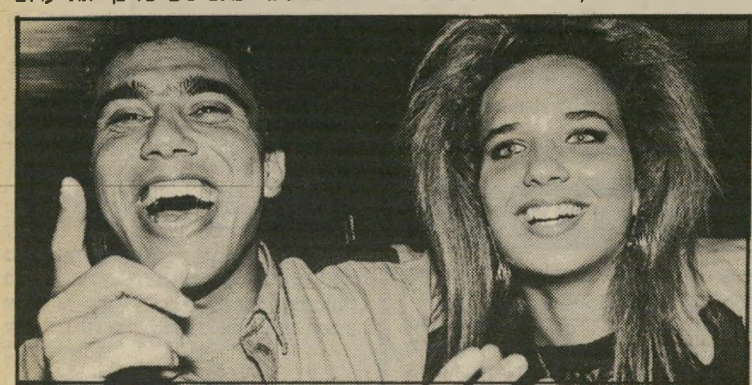
מקווה שהם ימצאו דרכים יותר הוגנות למילחמה ביניהם.

אך במחשבה שניה, מה איכפת לי? הם מספקים לי סיפורים טובים במלחמות כיי-גיהם!

גיהם!

מונולוג של מילה אחת

המקסימות ביותר שהיו לנו, שקטה, עדינה, אחת שכולם אוהבים, לא נכנסת למריבות ולליכוכים המאפיינים כל-כך את עולם-

שירלי בן-מרדכי ויהודה אליאם

התרגשות ביום-ההולדת

האופנה וחוגי-הבליינים התל-אביבי. מפרגנים לה ורוצים לדעת מי החבר שלה, אך שירלי היא לא רק מלכת-היופי, אלא גם מלכת הדיסקרטיות. אז כשהיא התחילה להיראות כפומבי עם הזמר יהודה אליאם, כולם חשבו שזאת ידידות, עד ששירלי הוכיחה להם שמדובר כאן בסיפור-אהבה.

במשך תקופה ארוכה היא ניסתה להתחמק מתשובה ישירה על שאלותי בעניין זה. היא רק הגיבה בחיך, אך אני לא ויתרתי.

ואכן, היום הגדול הגיע כששירלי ערכה מסיבת-הפתעה ליום הולדתו ה-24 של בן-זוגה. הייתם צריכים לראות איך שהיא

התרגשה, וכשהוא נכנס, המום מההפתעה, הם התנפלו זה על זה בחיבוקים ובנשיקות, ואז

ידעתי: זהו זה, הם ביחד.

את שירלי גילה לפני שלוש שנים הרוגמן תמיר הקן, שזינר אותה לגשת לתחרות

ואף שימש לה כבן-לווייה במשך כל התקופה הארוכה הזאת. במשך כמעט שלוש שנים לא

נקשרה לשום דבר, למעט אולי התקופה שבה היא שימשה כבת-לווייה לרדני מאנה

מהסינרמה.

אז, שאלתי אותה כמוכח: „נו, אז אתם חברים?”

„כן.”

נשמתי לרווחה. כי זאת היתה הפעם הראשונה שהמלכה-לשעבר מאשרת דבר

כזה.

ובשבילה, להגיד כן במיקרה הזה זה כמו לאדם אחר לשאת מונולוג בן שתיים, אז שיהיה בהצלחה.

בלי שכנים בבקשה

שמואל שמואלי הוא הבעלים וה-עורך של העיתון הישראלי ישראל שלנו היוצא-לאור בני-יורק. הוא נשוי, כמור בן, ויש לו אשה ומעמד וכל מה שמשתמע מכך.

לפני שלושה חודשים הוא תפס את אשתו עם השכן, ומובן שהיה סקנדל גדול מאוד. האשה ארזה את המטל-טלים ונסעה לבני-ברק עד יעבור זעם. בעלה נסע בעיקבותיה מפני שכל רכוש-המישפחה רשום על שמה.

הכל אמרו לו שיקח את אשתו ויילך איתה לרב שיפסוק. הרב שוחח עם הש-

ניים, ופסק להחזיר שלום-בית. אך הוא אמר להם שחובה עליהם לעבור לעיר

אחרת.

ואכן בני-מישפחה שמואלי ארזו שוב את המיזוודות ועברו ללוס-אנג'לס, שם

הם הקימו את הסניף המקומי של ישראל שלנו.

בגנתיים מונה אחיו כעורך-אחראי של העיתון בני-יורק, ושמואל שמואלי

עבר להתגורר בבית בלי שכנים, כדי שחס וחלילה לא תבוא אשתו לדבר-עבירה, רחמנא ליצלן.

מוקד

חצי"שר, חצי שגריר

אריאלה רבדל

כשתקראו את את הכתבה הזו תהיה כבר הדרמה במרכז חירות בעיצומה. ואף שלא למחנה המתנבאים אני שייכת, לא אטעה אם אומר כבר עכשיו, שמחנה שמיר-ארנס ינצח, ובגדול. אבל במוקד האחרון, כי השתתפות יצחק מודעי ואהוד אולמרט, לא היו מנצחים, אף לא בנקודות. הדבר הכי טוב שאפשר לומר עליו הוא שאין מה לומר, וחבל שהיה.

בשבוע שבו למדנו על רצח הפרופ' מנחם שטרן, התכנסות הקונגרס הציוני בצל האיום של גלי עלייה צפויים מברית המועצות ועיר עזר על זכותם של יהודים לטייל חופשי במולדתם, בחרו חרשני הטלוויזיה להעלות לפנינו את ההצגה הכי קבועה בעיר. שמיר הפקין ומילחמתו בסרססים, ולא על מהות הנושא למדנו במוקד, אלא על יכולת משתתפיו בכיפוף ידיים.

ליכי יצא אל יורם רונן, אביר האריכות, שבמהלך התוכנית כולה נראה כמי שמרץ את תאיו האפורים בחיפוש אחרי דרך לצאת ממנה שלם.

ולצילי הסיום של התוכנית, שניסו, ולא בהצלחה, להתחרות בחילופי הלשון שבין הידידים, נשמתי לרווחה. מכות לא היו שם, וגם זה משהו בימים אלה.

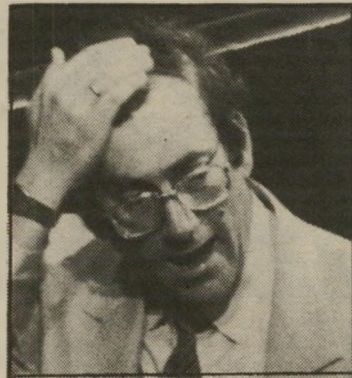
אני לא מבין לאן חותרים אלה, שהפקרו על ידנו להנהיג אותנו, כשהם נותנים יד לי מלאכת השיסוי של יהודי ברעהו, המתנהלת כמלוא המרץ בימים אלה ברחובותינו. אך אנחנו צריכים להגיב, לדעתם, כשהם מופי עים לפנינו, כמי שמחפשים את הגרון הקרוב ביותר לשספו.

הופעתם בוויכוח לגיטימי, היתה המשך לתופעות ההשלכות ההמוניות הפורצות ש"הגיעה לשיאה בהלווייתו של פרידריך רוני" פלד ז"ל באריאל, כשהיא יכולה להיות סוף פסוק לה. סוף פסוק, שהיה מחזיר את החברה שלנו לשפיות, על ידי כך שיוכיח שהמשתתפים בינינו רב מהמפריד, שהערות, וז שכתרנו לה כתרם כה רבים, יכולה להתקיים גם בעת ויכוח פנימי, ולא רק תחת איום חיצוני.

זהו עצם העניין. בתקופה שבה מנהיג אחד הורמים הקיינים מעו לכנות את יריביו הפוליטיים "פלוגות מוות" ומנהיגה מאות הורם משהו את שררהביתסון לכניסו מוס וליני ואותו לפאשיסטים האיטלקים, ומנהיג אחר, כשם קרובת המאבק, מבזה את ביתה מיטש ישראל ומתיר הרג בערבים, הנהגה מקיר אל קיר, כוז שיש לנו, יכולה וצריכה לסגור את הבקע שנוצר. אך היא, מסתבר לי מראה מוקד, בחרה להרחיבו.

שני השרים, זה בלי התיק, על תקן של מגורש קבוע, וזה עם שני התיקים, של שר ושגריר בטרנסציה, העדיפו למצוא מיסתר מאחורי מטה העלבויות האישיים שהשייך איש ברעהו, מאשר להתמודד בכנות ובאומץ עם הנושא הסבוך כל כך שעליו נקרא להכ"רע מרכז חרות, סליחה, מרכז הליכוד.

השר אהוד אולמרט האשים את יצחק מר דעי כי יציאתו נגד היוזמה המדינית של ראש הממשלה אינה לגופו של עניין אלא לעניינו של הגוף. כי שלמות הארץ וביטחונה מהווים עבור מודעי וחבריו עילה למסרתם האמיתית — החלפת ההנהגה בליכוד, מזו הקיימת לזו שלהם. הכשחותיו הנוצמות של מודעי רק חיזקו את האשמה ולא היזמו אותה.

אולמרט לא תיגוק

והוא, כאדם שאינו משולל אומץ לב אישי וציבורי, יכול היה לנהוג אחרת.

יכול היה להודות כי הוא שואף להחליף הנהגה, שלטענתו, יצקה תוכנית, המעלה את ישראל על הדרך החלקקה של משאזמתן מדיני, שמעידה בה עלולה לדרדר את המדינה לתהום. ואז גם טיעוניו האחרים היו מקבלים מיסנה תוקף, אך הוא בחר להתחמק. והשר אולמרט, תחת לנסות ולצוק בתוכנית

אמיתות שאין בה, יכול היה להתמודד עם ההשגות עליה, על ידי שהיה מאשר אותן, ולא מכחישן. וכך היה חולק כבוד גם לחברי מרכז הליכוד, גם ליוזמה וגם לעצמו. כי אנשים מבוגרים, כבואם להכריע בשאלות מדיניות סבוכות, כמו אלה שבהן אנו נתונים, יודעים, ברובם, שאין תשובות בשחור ולבן. ולפיכך, אין הם זקוקים לסוכריות הרגעה ודרדרות, משוללות כל אחיזה במציאות, אלא להנהגה, שתוכיח מפוכחות מדינית, בשילוב של העזה ודימויו, שיוציאו את המדינה מהבורח החיצוני והפנימי שאליו נקלעה.

ואם כריברי אולמרט, ההנהגה הזו באמת ובתמים מאמינה כי היוזמה המדינית שבה נקט ראש הממשלה מבטיחה, ללא כל פיק פוק, את השארת יש"ע בידי מדינת ישראל, את אי הקמת מדינה פלסטינית ממזרח לירושלם ואת ביטחון המדינה, הרי היא הנהגה מסוכנת. זוהי הנהגה שאינה רואה מה שאפילו הילד בסיפורי הגם כריסטיאן אנדרסן היה רואה.

לעומת זאת, אם היה מוכיח לנו כי ההנהגה מכירה בסכנות, אך יש בה את האומץ לקחת אותן ואת הכוח לרוחות אותן, טיעוניו של אולמרט לטובת היוזמה, היו מקבלים אמינות, שהוא לא יצק במהלך מוקד.

וכן, גם במוקד זה, נשארו אייאהמון וד פחד מנהיגי הרחוב היחידים.

העיקרון החשוב בחיים

הקריאה.

אדם עובד לא רואה סרטים בצהריים. לפיתרון בעיות שכאלה הומצא מכשיר הווידאו; הקולנוע ומקליט את הסרט לפי תוכנית מוקדם. תוכנית הווידאו הוא דבר קל. לראות את החומר המוקלט, עניין מעייף יותר. עד כאן לא אמרנו דבר על רייווד קופרפילד. לא על הספר, לא על הסרט ולא על הבקראם. והכל נראה בסדר. זה בדיוק המצב: בסדר. כך לפחות היה עד שרייווד קופרפילד התחיל לרוץ בטלוויזיה. קיבלתי הלא. מי היה מחזיק בככה נראה הסרט?

כולו עצבות של קריעה. סרט רצוף בפרידות. כולם נפרדים מכולם. כל פרידה יותר קורעת בני מעיים מזו שלפניה: האחת שוברת לב, והשנייה מנתצת את השברים לרסיסים. כמה שאני מנסה אני לא מצליח לזכור (אולי עדיף) שבילדותי אהבתי את הסרט הזה. הספר נשאר בזיכרון משהדמשה. ליד זיכרון הילדות נראה הסרט מסכן לגמרי. ואולי בכלל לא ראיתי את הסרט. ללכת לסינימה פעם בחודש היה לוקסוס גדול. ואחרי טרזן, המערבונים וסירסי השוודיים, אפה היה זמן לראות טייטלמופ? (זה השם של הסרטים האיומים האלה) ששני שוב טועה)

לראות בילדות את הסרט הזה זה דבר אחר. לראות אותו עכשיו זה סיפור אחר לגמרי. עניין קשה ומעייף ביותר. מתקדם באיטיות מייאשת. העסק פשוט לא רץ בקלילות, כמו שצריך. עצב אף פעם לא עובר כמהירות. רק השמחות עפות בשיא הספיד. כמצב מצוקה שכזה קורץ כתור ההרצה בווידיאו. מה

ברדונו

לא מזמן נפגשתי אצל חברים. ביום שישי אחריצהריים. זוג אשכנזים, בלי כתם שחור קטן. טהורים בלי רכב. יושבים תקועים מול מכשיר הטלוויזיה, רואים סרט בערבית. שנים התרחקתי מאוהבים וירידים המכורים לתענוג המפוקפק. הפעם ישבתי, בניסיון להשתלב. (תפסיק להתנפח... רד אל העם) פתאום הבנתי את כל העניין. מה מוצא עם ישראל בסרטים האלה.

הסרט הערבי בנוי על העיקרון שהכל ברור ומיד. התרגום העברי כמעט מיותר. כאשר נכנסת דמות אל מרכז הבימה, ישר קולטים במי המדובר. עוד לפני שפלט מילה, רואים מי הבקראם. מי משחק בתפקיד האיש הרע, מיד רואים עליו שהוא רע לגמרי. העיניים שלו רצות לצדדים. הוא הולך כולו כפוף. מציץ באלכסון, מלמטה, עם מי הוא מדבר. חוכך ידיים בשיא הערמומיות. ענין ברור ביותר, האיש רע.

השבוע עלה בראש הרעיון שבימאי הקולנוע במצרים (משם מגיעים הסרטים בערבית, לא) גדול כולם על רייווד קופרפילד, שהוא סרט ברור לגמרי. אפשר לאמר שאין יותר ברור מסרט זה.

הרע — רע לא פחות מזה של הסרט בערבית: ואולי יותר. הנאמן — נאמן לצמיחות. האהבת — אוהבת ומחכה לשפוך את סצינתהאבה, שלה היא מחכה מתחילת הסרט. והטוב כל כך טוב, שנשפך ממנו ים טוב שמטביע את כל הבימה.

מרי יום שלישי בשעה 2 (2.30 מאכסימום) אחריצהריים, נותנת הטלוויזיה הצגה יחדית מית (ועניי מאטינה). סרטיקולנוע של אחריצהריים. השבוע שידרה הטלוויזיה את רייווד קופרפילד. כנראה שנותר בי איזה עיוות עמוק מילדות (או לפחות צלקת נפ' שית) אם הסכמתי לכתוב רווקא על הסרט הזה. כדי לכתוב הייתי חייב לצפות בסרט. מי שראה את הסרט מבין הכל ומשחרר מהמשך

טלוויזיה: אולי עבר שבוע אבל אריאלה רבדל וברדונו עדיין נסערים מההצגה של אולמרט ומודעי. שידור חוזר במוקד הליכוד

דייוויד קופרפילד

שמאפשר חיטכון בזמן, פשוט על ידי הקצפת כל הקטעים של הבכיות והעצבות. הפעם הכפתור לא מועיל. לא מתאים לסרט הזה. תוך הקצפה אחת אפשר להפסיד פרידה אחת או שתיים. והנה ברח לך כל הסרט.

חוצ מהפרידות העצובות יש כסרט הגיון של חיטול שחקנים. כל אחד שגמר את תפקידו בסרט, משוחרר. אחת אחת נמחקות הרמויות ומתות, לאחר שגמרו את תפקידן על המסך. נשארים רק אלה שלקחו על עצמם להביא את הסרט להפראג. למשל, אנגס, חברתו מילדות של קופרפילד, הממתנה פרפילד להיות מאוהב בה עד מעל לאוזניו. הנוכל אוריה היפ. אנגס, המאוהבת ברייווד קופרפילד, סוערת אותו לאחר מותה של רעייתו הירקנית. מה שלא מפריע לקר פרפילד להיות סוערת בה עד מעל לאוזניו. (רק בגלל שהוא לא יהודי הבקראם, ולא שמע את המישפט "שקר החן והבל היופי"). עתה היא מוכנה לתפוס את מקום רעייתו המנוחה. רק לאחר שו, ברגע גוויעתה מבקשת ממנה לתפוס את מקומה: ואכן זו קופצת אל תוך נעליה של הנפטרת.

הבעל המיועד, רייווד קופרפילד, נופל בורעותיה של אוהבתו החרשה-ישנה. אך לא לפני שהוא דורס את הנוכל הרעמכלדע, אוריה היפ. זה שמתחילת הסרט, חיכה לסופו המר, כשהוא מתחבך ידיים בערמומיות ושולח מבטים מקמקנים לכל הכיוונים. רק לאחר שגורש הנוכל וכספי אביה של אנגס ניצלו, יש אפשרות להפראג. לאנגס יש מה להביא כנרניה, לא?

הסרט נותן לילדים הצעירים להבין כי מי שטוב, יהיה לו טוב. ומי שרע, סופו רע ומר. (ראה אוריה היפ), כי בינתיים שכחו את כל הטובים שגמרו את תפקידם ומתו ברדל. וזה בעצם כל הסיפור של החיים. אחרת איך יחנכו את הצעירים לעשות רק טוב?

ידידים וסכינים

אולמרט-מודעי
יום ד

ברדוגו

בעור שיניו, תוך נשפלות נחרצת. אולמרט, הנמנה על צעירי שמיר, שיחק אותה שופר של ראשהממשלה. מידע בשם ובמקומו של זה. קטע: (מודעי) "מערער על אמינותו של ראשהממשלה. הוא לא מסוגל לראשהממשלה ורוצה שכל הציבור ידע שהוא לא מאמין לו".

מודעי נחרד כולו ופורץ לתוך רסרי אולמרט: "לא לא! אהוד... אבל עד לגמל... אני לא רק שלא מערער על אמינותו, גם לא על כוונותיו הכנות. אבל אני, רק יש לי, בעניין זה, ספק אם יוכל לעמוד בסדנת שלו. לא יתור".

מודעי יודע את העבודה. כפי שהא גם יודע שההגנה הטובה ביותר היא התקפה. הוא ניסה לתקוף את אולמרט בגילו הצעיר. "אהוד, אתה כבר ילד גדול... אתה לא צריך להסתתר תחת סיגורו של ראשהממשלה, שהוא כן יכול לעמוד... שהוא לא יסל לעמוד... אתה צריך לתת את הערסן...". אולמרט לא התגונן. הוא פשוט פתח בסדנת חרש.

יורם רונן בתכונתו כי רבה, כמעט שלא התערב בדיון. במילים ספורות שיטה את השניים זה בזה. כמו זוג וורמנים עצבניים כאשר ראה, לרוגמה, את אולמרט מאשים את מודעי בניסיון הרחוק מתחכם, מידע לחוק חכה בתיקוה לדוג במים העכורים ואכן שללו עלה בידו.

רונן: "אולי באמת, יצחק מודעי, אתה תהיה מרוצה מהמצב שבו ייאלץ ראש הממשלה להתפטר. ואז אולי תתפנה הדרך למנהיג אחר, כמו אריק שרון. להתמודד על ראשות הממשלה".

מודעי, המכווה מהאשמה שהטעה בו, מתגונן בלי כישרון, כשהוא מטיל האשמה בדבר פטוריו הוא, ותכריו מהממשלה, ובעט על מקורבי ראשהממשלה, וכולם יודעים למח.

הטלויזיה חייבת תודה לשניים, על הבידור הנחרד שסיפקו לצופיה. (אולי סדא) לתת להם פינה שבועית. אין פד מועקה שתקום, כאילו אין איוון פליסי, כיוון שפוליטיקה לא היתה בתוכנית הזאת. שני דברים ברורים עלו מבין ענברידיס שהתעופף לאורך כל התוכנית. הראשון, וקרי הליכוד של היום אינם וקרי מפא"י של פעם. השני, מודעי ורונן שרון-לוימודעי אינו רוצה כלל לזקני מפא"י, אשכול-ספיר-טלזה (שהיו מתחזקים גם על ידי ולמן ארז, וגם צעירי הליכוד אינם צעירי מפא"י. עם כל הכבוד לאולמרט, מרידור ומילוא הם חוקים שמיים וארץ ממש ריין ויטאל ארז. האחרונים באו לשליטון כמזבצאים מווללית אנשים שפירסומם היה נולחם עוד לפני שנכנסו לעולם הפוליטי. ואילו צעירי הליכוד לא רכשו לעצמם מוניטין, אלא במסדרונות השליטון.

הדבר השני, שהיה יותר מדי ברור, לאחד סוקד הוא, כי אין מי שחושב שהתוכנית של שמיר נוגעת באיוון רדך שהיא בשלום תוך מהתואר המפוצץ, "יומת השלום" שחזיק לה. איש אינו מתיימר לחשוב כי התוכנית עשויה להביא את השלום. אולמרט שינה את יחסיהציוני עשתה התוכנית למינית שיראל בעולם. מודעי הגדיר אותה כסדרות עיניים למען העולם. ואף לא אחד הנסיד את התוכנית כמיבצע, העשוי לקרב את השלום. חשוב שיזכור זאת כל מי שתוקפים את שמיר. הוא מתיימר להיחלשות בסנטם בגין, במיבצעשלום פרטי משלו. חושב שיזכור כולם: שמיר אינו בגין.

מודעי
לא חסם

כח לשמיר שאסור לו לשחרר אותו לור שינגסון, מחמת נחיצותו. כמספיק מומחה, במילחמות הפנימיות בליכוד. רוני מילוא ורן מרידור לא סחורה במילחמות האלה. לאורך כל הקרב נראה מודעי נואש. אולמרט דיגרג את עצביו, שעליהם פירסומו, כשהוא דוחק אותו שוב ושוב לפינות. כמו החורה על הטענה כי מודעי מוביל לעימות עם ראשהממשלה. מודעי, שכבר גורש מ ממשה אחת, בראשותו של פרס, נאבק ככל כוחו. אך זה לא הספיק יותר מאשר החלציות

יודע זאת. או לפחות מתנהג כאילו אינו יודע. כך נוצר מצב שתחילת מישור סוקד השבוע, שבו התמודדו השרים מודעי ואהוד אולמרט, היתה מצחיקה עד דמעות.

הפוחת בקומריה היה אולמרט כשאמר: "... עם כל הכבוד: חברי יצחק מודעי הוא באמת ידידי... אני קצת מצטער שאי אפשר לשבת באולפן קצת יותר קרוב... מישוהו עלול לסעות ולחשוב שהרחיקו אותנו במתכוון...". הדברים האלה רימוזו על שחיטה קרובה. כיוון שהיה ברור שאולמרט לא בא לפאר ולרום את מודעי, אלא דווקא לקבור אותו. נראה שמודעי לא הבין (ואולי לא קרא מעולם את שייקספיר). כך נמצא קופץ מיד אל המלכודת בפרץ רגשני: "אהוד יקרי, לא האמנתי שאי פעם אשב בעימות מדיני עם חבר שלי מאותה מיפלגה...".

אולמרט קלט את צוואר הכבש, המונח מוכן לשחיטה, ולא היסס לשלוח ידו אל המאכלת. "אני באמת מצטער יצחק, שאתה יצרת את המצב הזה, של עימות ציבורי. לא רק איתי, אלא בעצם גם עם ראשהממשלה...". מכאן ואילך לא החמיצו השניים הזדמנויות לשלוח חרב איש ברעהו. המנצח בנקודות היה אולמרט. זה נתגלה כאיש וריז במלאכת החיתוך, בעל לשון חרה, שרק חרותה מסתירה את התפצלותה המחשירה. מודעי ניסה להתגונן, אך אולמרט חזר ודרש שוב ושוב. ולא סתם. אולמרט היה חייב להר

אורי זקנו הנואשת של יוליוס קיסר: "אשר ברוסיה", כשראה את ברוטוס תוקע ב את הסכין, ברור שאין חברים בפליטיקה מעולם לא היו, ולעולם לא יהיו. מה שמצויק שדווקא השר יצחק מודעי אינו

רונן
לא מחגר

אריאלה רבדל

נהג ולהראות ילדותית וחסרת-מגן, חפה מכל יצר מבעד למחשופים נדיבים, ובר כבר בעלת תעצומות-נפש המאפשרות לה להשאר שקטה בכל משבר, מנחמת, עמידה לכל תלאות המי סע שמטיל עליה ברוגזה לחיים, בעלת כישרון ליצור לו קן חמים, המתפקד בעיילות ובסדר של מחנה צבאי. האוכל מוגש תמיד בזמן, הבית נקי ומאורר, החיץ על שפתיה וההשכלה נר לרגליה. וגם במצבים המופרכים ביותר היא נשארת נאמנה ואוהבת. ואם העזה מי מהן לא לשנן את המסר ולהישאר רק ילדותית או רק אוהבת או רק יעילה, היא יודונה למוות או לגורל אכזרי ממנו (יש כזה, יש כזה) של כבר מחולל או ינידו חברתי. למרות הכל, סלזניק אינו עושה סרט על סיפורו של דיקנס. זוהי יצירה המספרת על גבר שראה תיבה יפהפיה שחמד בה, ובשעה שהוא מרים את המיטנה לגלות את התוכן הוא מבין, ובמאחר, שתיבת-פנורה פתה. תיבה המפריחה לאוריר את כל העולות והה חסאים שמעו בני מינו ל-עור כנגדם, והה למסדהקולנוע. גילויים שהיו הופכים אותו כרה כי לא רק הנשים יוצאות מכך נפסדות, אלא גם הם, שגולדו בצלם ולא מצלע. ושלא כמו באגדה, הצליח המפיק לסגור את המיכס סה עוד בסרם הצליחו הגילויים לחדור מבדד למנורה כדורתו של קופרפילד, או חלילה, חשוב כמת, כאמו.

כך יצר סלזניק סרט שלא גמר בדעתו אם הוא קומדיה או טרגדיה, סאטירה חברתית או שירהלל לסדר החברתי הקיים. ואנחנו, הצר פים בו ממרחק של 65 שנה, נשארים בסיומו רטובים מרמעות, אך יבשים מרגש. ואולי, כפיצוי או כניסיון לכפר על חסא הברירה מהתמודדות עם שאלת מעמד האשה, יצר סלזניק שלוש שנים אחר-כך את רמתה הגדולה מהזמן של סקילט א'הרה בחוף עם הרוח הבלתי-ינשבת. ועל כך אני שבויה בידו לנצח.

לברוח מצרות של אחרים

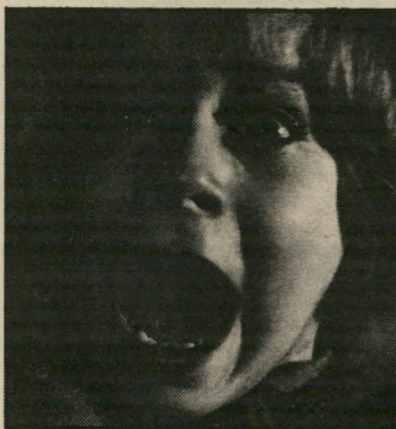
איה תענוג.

אולי התכוון סלזניק בגירסתו של צ'ארלס קופרפילד או דיוויד ריקנס לחסל את הצר פים שהעז להישאר בחיים לאחר שנות השפל הכלכלי הגדול שעברו על ארצו. כי באמת מה מתאים יותר מלתאר את 1935 את סיכלו של נער המתבגר, תוך כרי הקאתו מחיקה החמים של אומנת אמו הילדותית אל מציאות חדשה של עבודת פועלית.

בתקופה שבה מיליונים בארצות-הברית ניסו לשקם מחדש את מעמדם הכלכלי והחברתי ובאירופה, בין האינפלציה לרעב, מגיע ראש הפתן הרצחני של הלאומנות, מר אה לנו הוליווד נער, שנאלץ לעבוד במפעל לייצור משקאות חריפים והוא מצליח, גם אחרי 14 167 שעות עבודה ביום, לשמור על הופעה מצוחצחת של דגרי אמריקאי ממוצע בצילינדר, חליפת-מישבצות נקיה מרובב, צווארון מעומלן, עניבת תחרה ושפה צחה. כל זה בא כרי להוכיח לנו חזון והוכר שהסכל אינו נובע מהעובדה שיש ילדים המבלים את ילדותם משעת בוקר מוקדמת ועד שעת לילה מאוחרת במרתפים עבשים, אלא אליל מה נורא, את הסטרגיה של מי שגולד לכפית וחב ונאלץ לטעום כף מרווים. הסרט, החס על שלומם של הצופים הצ צירים והלא כל-כך, משאיר אותם משוללים כל היכרות קרובה עם ניצול אמיתי, ומותיר אותם עם הטעם הנחרד של כבי מזכך.

הספר הזה, אולי יותר מכל ספריו האחרים של דיקנס, מתאר מבעד לחוויות האישית של ילד, את המסרים הסותרים שמעבירה ה חברה המערבית לאשה. היא מתבקשת להת

לימודית יום ג'

בלימודית מפחידים ילדים וגם את האשה

ה מלחוייה הלימודית, שהפכה את שנת-הלימוד בין 2 ל-4 מרי יום שלישי, לשנת סדור כנייני, התעלתה על עצמה השטע. בין בליל הסטים על הנער הגדים, שחקר לאלוף בקפיצה לגובה, הנערה חשוכת-הפרס, שממאנק עם הכאב וכתה בכטר ה פרסה מלרע, והנער, שנעת המשבר הכל-כלי הנהל בארצות-הברית, הציל את חיי הסבי של בעד אמו גוועת ברעב, הביאה השטע גיטה הליחודית מוקדמת לסיפור של צ'ארלס ריקנס דיוויד קופרפילד. ואי אפשר שלא להכניח את הגירסה הזו בתואר הלהלום שכתב.

המיתקפה שצורך הסרט על כיסיהדמעות שלם סטורה רק עם היכולת המופלאה הזו, של נער בשנת העשרה המוקדמת של חייו, לבסות במשך 130 דקות, כשצריך וכשלא.

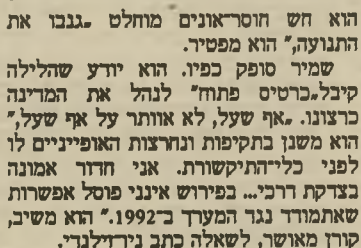
לו הייתי דג
או לפחות חבר מרכז

ונניח לרגע שהשלישיה הבכירה היא

דן מרידור ובני בגין הם בכלל
חברים מוכבז אחר. כל־כך ישרים, עד
שלפעמים זה פשוט מצחיק. הם היו
החץ בראש המחנה, הם אלה שעשו
קציצות ממפלגת העבודה, פרס, רבין
ותוכנית הבחירות, כשכיבז ערב־ערב

צהר"ם ה-5 ביולי 1989:

במיסדרונות אולמי הקונגרסים נעים כעצ-
בנות כמה אנשי-ביטחון. מיספר פעילים
מיוזעים מאנשי שמיר-ארנס מחליפים הור-

צ'הר"ם ה"ס ביולי:

מטוסו של שרהחוז האמריקאי נוחת
בנמל-התעופה בדרגוריה. בייסד מדלג

יצחק מודעי נשען לאחר, כשהוא חס את גודל התבוסה, דויד לוי שומר על רצינות וממסר לעזוב את הבימה מבלי להגיב. הפעם

אז אם הייתי דג או רוטשילד קרוב
לנודאי שבעיות אחרות היו טורדות את
מוחי. אך אם הייתי חבר-מרכז הייתי
מרים היום את היד להצבעת-מתאה
על תוכנית ראש-הממשלה. כמובן, רק
בתנאי שיראו מעל הבימה בצורה
מפורשת איך בקצה הזרוע מונפת
האצבע המושלשת.

בקלילות לתוך החמסין הישראלי ומתקרב למיקרופונים. בדרכו הוא מסגן בחניצות לאגילברגר: "שים לב, תוך 24 שעות אני סוגר את הדיל הזה." הישרדות הישראלית מאחר להגיע והפרקליט האמריקאי מתחיל לנאום בלעדי: "הנשיא ארצות הברית הטיל עלי שלילת היסטוריה... בתוך כמה חודשים יתחיל תהליך הבחירות בגדה המערבית ובוועד... ואזף מיתן את עמדותי באורח ניכר, והוא מוכן לתמוך בבחירות כנתינים מסויימים... אין לי ספק שעם הריב צדן טוב ומעט גמישות מכל הצדדים וכול לקדם את השלום כאחוז. הבאנו כמה הצעות, שאנו משוכנעים שהן כשירות וההגות".

לבייקר נכווו יומיים מתישים, שבמהלכם הוא עתיד להיפגש עם ראש־הממשלה וממלא־מקומו. בבאמץ לקדם את הבחירות. ב־18:00 יוצא שר־החוצוץ למאריקאי את מִישֵׁ דר ראש־הממשלה ואומר לעיתונאים: "השגנו תהליך מוסיוּת. אנו שוכחים את ראש־הממשלה ואת אופרטבנותו ליישום תוכניותיו, ואנו מצפים לאישורן במשך הערב." איש אינו יוצא מלישבת שמיה. שיירת בייקר דוהרת להלא־בֵּי למיפגש עם ממלא־מקומו ארשת־הממשלה. פרס מצייד עיתונאים באופן מאולץ, המסגיר את חשש מהפגישתו. מה היה לו רע עם מסמך לונדון? היה לוחש (המשורר הנבואה 44)

מרכז הליכוד ●● מרכז הליכוד ●● מרכז הליכוד ●● מרכז הליכוד ●● מרכז הליכוד ●● מרכז הליכוד

"קואליציה של אמביציה"

לכן אותם מחבריי המרכז, שהעניקו לשמיר את הרוב הזעום של 55 אחוז להקמת ממשלתו, באותו לילה סוער ובה טראומטי לשמיר באיצטדיון יד אליהו, נתנו מבלי משים את ידם להקמת "קואליציה" האמביציה" האמיתית.

התגמול שולם במקום: הייתם צריכים לראות את פניו של אולמרט באשר שמיר מינה אותו במקום ובדרכים כשר-ללא-תיו.

אבל הרוב הוועים, לא פחות מהמיעוט הוועים, הוכיחו באותו הלילה עד כמה חוששים וחשדנים, ובצדק, חבריהם מכרו לגבי הממשלה שקמה. עד כמה הם חשים ששמיר עלה כבר שם על נתיב לאומי מסוכן, כמעט ללא חזרה.

אילמלא הכבוד שבו יש להתייחס למנחם בגין, ראוי היה
בני בגין לכמה תיאורים, שלא היו מחמיאים לו כלל. לפחות
אביו לחם, נאבק וזכה להצלחות לאומיות גדולות. ואילו
בגנימין זאב עדיין לא עשה דבר אחד ראוי לשמו כחיו. לא
בתחום מיקצועי הגיאולוגי, ולא כשן כשני ציבור.
לא סלא אם הם שובנימין זכר שכן **בגין מצא את**
ההגדרה הקיוודת במידה בחרותה ובכשמשמעותה.
לדי היה לו להתבונן בסביבתו הקרובה, ליד שמיר,
ולזהות את הדגם המובהק ל„קואליציה של
אמבירייה“ הפועלת שם.

מאז קמה מדינת ישראל לא גרם השילטון לעיוורונם של נכמכה שרים בנאום להרוג את גורלם של כה רבים. רק כך ניתן להבין את העובדה שחם קום לכסות על המהתרחש. לספר לכולם ש"ישושים" את החוק", בשעה שכבר גנים בלישכת שירותי הדרך שבה יציעו תושבי הערים על מיוחד ירושלים; ושהאלימות הפלסטינית תחוסל לפני הבחירות, בשעה שכבר השלימו עימה מחלה חשוכה-מרפא.

הקרב הדרמטי ביותר במרכז הליכוד השבוע אינו מתנהל על שלמות הארץ, אלא על שלמות הכסאות. מה שהתחיל כמילחמה אידיאולוגית, הפך כידי ראשהממשלה יצחק שמיר, עוזריו, פקדיו ושכיו, למאבק על השליטון. לימדת הצעיר זה מה שמתרחש גם כשמדובר במערכה המסורתית על ארץ ישראל.

ברזל לשמור על הכסא מזכנים היו שמיר
ושלחיו לכל דבר, לכל מחיר. ליהנות ממתיכות
להגבת השמאל האספיטי, שאימצו כמובן
לזכין את תוכנית הבחירות לערבי השטחים, ואף לכות
בשיתוף-פעולה עקף של אש"ף בתנאים, אשר הוריע במפורש
שכונותיו לא ללחץ על הכתבת נתונים, לקבלת התכנית. עד
אלהא ההכרעה במרכז הליכוד 5 ביולי.

בדי שלא לשמוט את השילטון מיידו — מוכן
שומרי, מורביית הכאב, ששורביטו, יצחק
רבו, ימשיך במחול ספרהיתקדים בחודש 19
לאלומות והטורר הפלסטינים. והעיקר, שישכנע
את שימרון פרס לסייע בהשגת ניצחון ראשי
הממשלה במרוץ הליכוד.

על מנת להישאר ראש-ממשלה, מוכן שמיר לספר סיפורים לחבריה-מרכז ש"לעולם לא אנהל משאומתן עם אש"ף".

**אין שלום-אמת בלי אמת
שאותה מסתירים מהציבור
עד לאחר המרכז**

בשעה שהוא כבר מתנהל זה חורשיים. המיברקים על שולחנו של ראשה ממלה מעידים שארצות הברית רנה עם אשף בתוכניתו של שמיר. זהו משא ומתן עקיף. את המשא ומתן הישיר עם אירגון הטרור, באמצעות שליחים שונים, מנהל ראשה ביעטו עצמו.

כדי לשמור על מושבו במשרד המיטפטים, וחלקו המתוכנן ב"מיושט שמיר", מוכן דן מרדור להבטיח שהכל מבוסס על הסכמי קמפדייוויד. בשעה שלמעשה מרובר במסירה ובהרס של אותם ההסכמים.

בדיו הלישאר שר ללא תיק, כך שיגור גם למר שרת השגריר בווינגטון, מכון אחד אולמנט סרהמעצורים לאח עינים יום ולילא ש"ת כנית שמר" תוביל לשלום המוחה. וככונ, "לא אשיף", לא מדינה סלסטניית", כל אותם הדברים שהאו רשתם לאמביציה, הן מרדור, הפסיקו להאמין בהם מזמן.

אפילו בימי נתיניהו הנבון, שזכה להיות וק שר למחצה ומצפה ששמיד יספק את ההצי השני, גם הוא ברוטס. גם הוא מוכן לאחוז ביד הנוצצת את הסכני בגב ההר ביו"ר לתמוך בתוכנית שמיר, כדי שלא יפגז בירושה אחרי מרידור ואולמרט. נתיניהו, שקשר לראשו בארצות-הברית את כתר "מיסטר אנטי-סיריו", מוכן לתת די לתוכנית, שאין כמוהו לדעת שהיא פרי כניעה לטרור הפלסטיני. אחרת לא הייתה באה כלל לעולם.

בשם הבטחת ירושת הכסא של שמיר, מזון משה ארנס להכרזו, להצהיר ולהודיע שאף פעם לא תקום מדינה סלסטית מערבית לירדן, למרות שתקום מיסמכו במישריחחזי מתמלאים בכל יום בדיווחים. המספרים של ההיסוד הנמכר:

מתוך תיקווה שהאמביציה שלו תתמלא וגם הוא, סופ־סוף, יהיה שר, מוכן היה גם ח"כ דויד מגן להפוך לחמורו של המשיח שמי, ולסובב עימו ברחבי הארץ כדי להשמיע את שבת התוכנית.

בדי' להשלים את תיאטרון האבסורד מופיע על הבמה להחשו, ח"כ בני בגין, וטובע מטבע בלתי־נשכחת: "קואליציה של אמביציה" קריאת תגר על ראשיה־המושלה שמיר.

גם שמיר לא שכח את אותו הלילה. לכן הוא ניסה למנוע את כינוס המרכז השבועי. לכן הוא מנסה להכתים הצעה רק על תוכנית אחת שלו. לכן כבר מפזים שלחיו האשמות מראש שריבני "ביאור מהמוות" במרכז; העיקר ליצור עילה לפיצוץ המרכז ופיוורו, אף ללא החלטה כפי שכבר אירע באותו המקום באירוע קודם.

אין בליבנשק שבו שמיר לא משתמש — העיקר ממלהחזק מוויכוח האמיתי — לאן בעצם מובילה תוכניתו.

כי האמת היא, לראבון־לב, שמן הרגע שבו זכה שמיר
בנצחון פירוס הראשון שלו ביד־אליהו בדצמבר שעבר,
התפסידה ארץ ישראל את הסיכוב הראשון במאבק עליו. רבין,
כתוצאה מהכישלון הצבאי־סחוני, מיהר להופיע עם תוכנית
במיתורית. שמיר אימץ את התוכנית כאתנו שתיים היה לשלם
לרבין תמורת קואליציה־האמביציה. בחשכת מוצא־ההשבת
בביתו בירושלים, לפני שבעה שבועות, הועיק שמיר את שר־
הליכוד. פס הציג את תוכנית הכוללת את הדרך להקמת
המדינה שלטונית ביז'ו וברצועת־עזה — כדי שתאושר
למחרת בחטף על־ידי הממשלה.

היו שרים מעטים שהתנגדו לתוכנית כבר באותו מוצאי השבת. אבל שמרי מיהר, ופלט כנראה את אחד ממישפטיו ההבלתי־כתובים מראש, ואשר מגלים יותר מכל את צפונות ליבו: "אילו שימעון פרס היה מצגיה, הייתי מתנגד לה תוכנית מסוכנת. אבל אני אמצע את סכנותיה..."

החותם האישי האמביציוני ניתן לתכנית באותו הרגע: שמיר כהרקולס, הוא ורק הוא, ימנע סכנותיה של תוכנית, שניתן להימנע מהן פשוט על ידי הצבתה של תוכנית אחרת.

ההכרל הירוע בין פיקח לחכם.
מאותו הרגע, נאחז שמיר בתוכנית וכל מי
שמתנגד לה קם בביכול לערער על בסאו —

מנהיגותו, מצביע בו איאמון. יום אחד הוא מאיים ללכת לנשיא אם תכניתו לא תתקבל, ולמחרת הוא חוזר בו ומאיים לשלוח שר זה או אחר הביתה. ועכשיו הוא מנסה למנוע דיון אמיתי גורלי באמצעות מיכשולים פרוצדורליים.

וזהו הטרגדיה האמיתית של שמיר מאותה נקודת-תצפית היסטורית. האיש, שהחל את הקריירה שלו, לפי הסיפורים, כמפקד נועז בלח"י למען שחרורו של ארץ ישראל מידי שלטונות הריכוז הבריטים, נכנע לשלטון הטרור הפלסטיני המשתולל יותר משנה וחצי כחכי הארץ.

האיש, שהיה מלא אמונה בהיותו נרדף לפני כ־50 שנה כחבר־מחתרת שלא נתנו לו ולרעיונותיה כל סיכוי, מקדם תוכנית צינית הסרות־אמונה בנושעה ארצ־אמשלה בירושלים. מתחמם בקרני הקונסנזוס כביכול, נושא על גלי "הזרם המרכזי" בפוליטיקה, שאינו קיים כלל, עוד כנראה עצמו שמיר כמנהיג לאומי מקובל, סקסיסוף. על חור לוחם (המשך בעמוד 44)

שרים מרידור אולמרט ומילוא
 ס"כ האמביציה בקואליציה של שררה

לשמור על אחרות השילטון מאשר על אחרות העם. להבטיח חלוקת כסאות, אף על חשבון חלוקת הארץ מחדש. היה זה כאשר מרידור, אולמרט וחבריהם לאמביציה, סייעו לבסס את כסאו של שמיר במינוי יצחק רבין כשרהיבטחון. מאותו הרגע הם הבטיחו קודם כל לעצמם שיהיו מיינסטרים, כפרם לאמאמביציה, להבטיח לעצמם להונות את הדתיים.

מכובן שבלי שמיר זה לא יכול היה ללכת. הם הניפו את רוח המפקד והזרזו לשרתו. הם ידעו מה ששמיר יודע וכולנו יודעים, שיצחק רבין נכשל במשימתו הלאומית בדיכוי הטרור הפלסטיני. אבל מה שחשוב הוא שרבין יסייע להם בדיכוי

**חשיבת האמת תערער
את קואליצית האמביציה:
שמיר־ארוס־מרידור־
אולמרט־בני בגין**

מתנגדיהם במפלגה היהודית הגדולה ביותר. הם הבינו מזמן שיצחק רבין מוכן, לפחות ביושר ובגילוי-לב, להחזיר את כל השטחים, מלבד תוכנית אלון, שגם ממנה כבר לא נותר הרבה, אבל יסייע על-עלייתם לשליטון של הנסיכים במרכאות כפולות, שאיבדו כבר מזמן כל מחייבות אידיאולוגית.

45

עיתונות בע"מ

שזה יגיע. אבל באמת, אני מקפידה על הופעה.
● **יוצא לך להביט במראה, במשך היום?**
אני מסתכלת במראה מדי בוקר. הבעיה היא, שאני לא מגיעה לשם עד למחרת. הא' מיני לי, לקחתי איתי כמה פעמים מראה בתיק. מה קרה? תמיד כשהכנסתי יד לתיק, יצא לי עט, או עפרון, או איזה נייר רחוף...

● **את מקדישה זמן לבילוי עם ירידת, סתם סיטפוט?**
לא, אבל את חייבת לראות אותי עם הנכד שלי. אני מתפרקת איתו, מצוירת איתו. לפעמים אני לוקחת אותו בעגלה ושואלת כל אחד — אבל כל אחד שעובר! — היש משהו יפה יותר?

● **יש דבר שעליו את מתחרטת? ב"שילון בחיים?"**
יש דבר אחד שעליו אני מצטערת — שאין לי הרבה ילדים. פשוט, בעלי ואני הת' חלנו מאוחר. נולד לנו בן, יאיר, שנפטר לפני 12 — לא, 15 — שנים.
ליאיר היתה טראומה בלידה. לא ידוע אם היה אוטיסט כתוצאה מכך, או שנפגע בצורה אחרת. קצת פחדתי ללדת אחרי מה שקרה. אחר־כך נולד צחי. הייתי אז בת 30. טיפולתי בלי הפוגה ביאיר. כשצחי היה בן 6, נפרדתי כבר מבעלי...

● **זה כאב יומיומי?**
אני לא מקנאה בשום אשה יפה, באמת שלא. אומרים: "יש יפות ממנה, אבל אין יפה כמוהו!" אני רק מקנאה בנשים שיש להן ילדים רבים. אני משתגעית מקנאה.
אני חושבת שהגוף הכי יפה הוא של אשה בהריון. קשה לי לשכוח את התקופות שבהן הייתי בהריון. הרגשתי כל־כך מיוחדת. הר' גשתי, שאני לא עושה כלום, אבל בעצם עושה, כל דקה ודקה מהיום. זוהי הרגשה נפלאה.
כשאני רואה יפות ברחוב, אינני עוצרת להסתכל. זה לא עושה לי כלום. כיום הן גם כל־כך רומות זו לזו... אבל כשאני רואה אשה בהריון, אני מתמלאת התפעלות, משה־ג'עת מקינאה: בזה — נכשלת! נכשלת ואני לא סולחת לעצמי. אני לא יכולה לסלוח לעצמי על דבר כזה.

● **עשית הפלות?**
פעם אחת, אבל זה לא היה בכוונה. פשוט החלטנו אז, בעלי ואני, שאנחנו לא רוצים ילדים נוספים, מבניה? את יכולה להבין חוכמה שכזאת? אז השגתי תואר באוניבר' סיטה. היה לי מאוד חשוב להשיג אמאיי את מבניה?

● **את אשה אופטימית?**
אני לא מפסיקה להיות אופטימית. למשל, אני מסוגלת לשאול את עצמי: "מדוע יש לנו כל הצרות של יהודה ושומרון?"
● **מדוע, לדעתך?**
מפני שסוף־סוף הגענו ליהודה ושומרון! באמת, ברצינות גמורה: קודם לכן נהרגו יהודים איפה שאבא שלי היה, בתימן. הת' קרמנו מאז. אנחנו באמצע המהפכה. יש לי אור־נשימה.

● **מלורה אותך איזה פחד?**
למשל?
● **הפחד להזדקן?**
אני לא יודעת לשנוא. אני חושבת שאין באמת דבר מוקן יותר מהשינאה.
● **ואין דבר שנא יותר מהזיק?**
נה?...
הרבי נחמן מבר'לב אמר: "זה חטא להזדקן!" אז יש לי חטאים אחרים גם בלי זה, כך ש...

● **את חושבת לעיתים על המוות?**
פחדת מכך?
העצים מתים זקופים. ברגע שאעמוד ממאבק, אמות ממילא, גם אם לא אמות באופן פיסי.
קחי, למשל, נר בוער. גם הוא מגיע פעם לסוף, לא נכון שזה יפה לסיים בכך?

מוחלט! כל־כך אין בי מרירות, כל־כך אין בי כלבתיות! איך אפשר לומר עלי דבר כזה? זה מרגיז אותם, שאין בי רוע־לב, זה מעורר קינאה, מעביר על הדעת, מ'פריצ' ארתם: מה עוד יכול להיות לאשה כמוני, אשה שיש לה כל מה שרצתה בחיים? תגדירי לי רציני נכנר. חכיני נורא. אז כיום יש לי נכר.

זה שאני גרה לבד ונלחמת לבד — זוהי הבחירה שלי. זה גם לא "לבד". כך אני חיה...

אמא!

"אני מאוד מתגעגעת לאמא, נר' רא מתגעגעת. אין דקה ביום שאי' נני חושבת עליה. אני גם עולה לקבר שלה."
"באיזו תדירות? אני שם כל יום. נפשי, אני עולה לקבר מדי יום."
"אמא כל־כך האמינה בעלייה לקבר. זה חסר לי, זה חסר לי. אני רק מקווה שלא אהיה אם נודני' קיית לצחי, עד שאמאס עלי. אם יש דבר שאני מתגעגעת אליו..."
ניסיתי להפריע לשטף־דיבורה של גאולה ולשאל מתי נפטר ה' אם. עשיתי זאת כמה וכמה פע' מים, בכמה גירסות. גאולה התעל' מה מזה, או שלא היתה מסוגלת לומר בקול: "אמא מתה ב..."

● **בת כמה את?**
63. אני בת 63, וזה נהדר, זה תענוג. לולא הייתי בת 63, לא הייתי ממייסדי המדינה. כבר ישבתי בבתי־סוהר, לחמתי במחתרת. אני תמיד אומרת שיש לי גיסיון של בת 100, אבל אני מרגישה תמיד־תמיד בת 18.
● **אסורפו המחלת, צבעת את שיערך אז לצבע בלונד. זוכרת את תקופתך הבלונדית?**
אוהו, זה היה נורא! לא ידעתי מה אני רוצה קודם: שהבריטים יעופו כבר מארץ־ישראל, או שאוכל לחזור להיות שחורה. עמדתי מול המיקרופון בלונדית, אבל דיברתי כמו שחורה.

● **נחשבת אז נערה יפה?**
תמיד־תמיד אמרו: "הקריינית היפהפיה" או, "היפהפיה התמימיה..." (אביה של גאולה הוא ממוצא תימני). כן, ידעתי שאני יפה. זה נמשך גם באוניברסיטה. מאניירות של יפה? איפה! לא היתה לי מודעות של יופי. ידעתי שאני יפה, וזהו. למי היה אז זמן ליותר?

● **וכיום?**
אני יודעת — זה נורא מפריע לי — שאני יוצאת איום וגורא בתמונות. זה פשוט נורא. תמיד, כשפוגשים אותי, אומרים לי: "את נראית כל־כך שמנה בטלוויזיה..."
תגדירי את: אני שמנה? מה אני יכולה לעשות? וזה חשוב לי.

אמרתי לך: אני נורא אשה! אני חושבת שיר של אשה חייבת להיות מאוד רכה, מאוד עדינה, כדי שגבר יוכל ללטף אותה. היא יכולה לבחור אם היא רוצה בכך או לא, אבל הדי חייבת להיות רכה.

● **את מתעניינת באופנה?**
בהחלט, חשוב לי מה אני לובשת. אני יודעת שמבקרים אותי, אבל אני אוהבת להתלבש נוח, חייבת שיהיה לי נוח. אותו הדבר חל בקשר לשיער שלי. אני לא מסוגלת ללכת עם תסרוקת שכל שעה רבוקה לשניה. זה חייב להתאים למצב־הרוח שלי. הרי השיער נושם מהגוף.

אני הכי נהנית כשפונים אלי בהתפעלות: "איפה את צובעת את השיער?" אני צובעת? איפה אני צובעת? השיער שלי הוא שחור טיבעי. זה שחור טיבעי.

תראי, תגעי, זה מדהים. ישנם אולי כמה שורשים לבנים. רווקא לא הייתי מתנגדת לקצת שער־שיבה. זה מוסיף הרר. אני מחכה

דוח לחופש נולדה

כאשר אנשי במחנה אומרים "כתבה", הם אינם מתכוונים ל"תשקיף", אינם נוקשים על קלידי מכונת־החישוב ואינם מוציאים חשבר־נית. הם פשוט הולכים לעשות עיתונות־חופ' שית.

★ ★ ★

לא נפלתי על הראש. אני מאמין, באמת ובתמים שבמחנה הוא אחר העיתונים היותר־חופשיים במדינת־ישראל.

במחנה הוא עיתון חופשי, מפני שבגבולות החופש שלו נקבעו מראש, ולא השתנו במשך 40 שנות קיומו. הוא משחק לפי כללים ידועים, מוגדרים וברורים, הפוטרם אותו משני החוליים העיקריים של עיתונים אחרים: הצביעות והיומרה.

★ ★ ★

אולי אין הרבה ערך במה שבמחנה כותב ומרוח במישור הצבאי. העובדה שזה"ל הוא המו"ל שלו אינה מותרת מקום לספק, שבענייני ביטחון וצבא, במחנה הוא כל־י תעמולה. גם אם עורכיו מנסים, לפעמים, להפגין ניצני־עצמאות, באופי ובאופן הכיסוי והציול של אירועים צבאיים — כרוך להם

ר' **שבע ש'עבר** ביקש עלי מזה, איש במחנה, משורר והגיג, עיתונאי מטעמי־פרנסה למלא את המיכסה השבועית שלו בכתבת־צבע אודות קיבוץ אחר, שזה עתה מלא לו 40 שנה.
החברים במזכירות הקיבוץ שקלו את הבק' שה. הרעיון דווקא נראה להם. כמעט השיבו בחיוב. נותרה רק הסתייגות קטנה. "אנחנו מעוניינים, אבל לא בטוח שאנחנו יכולים לעמוד בזה", אמר למוהר האיש ממזכירות הקיבוץ. "קודם כל נשמע כמה זה עולה."

★ ★ ★

את הסיפור הזה מספרים במיסדרונות במחנה, שבעון צבא־ההגנה־לישראל, באר' שת מחוייכת, מהולה במידה מסוימת של השתבחות עצמית. שתי עדויות טמונות בו: האחת, אודות מצבם העלוב של רוב העיתונים במדינת ישראל, שאינם יכולים לפנות למוסד ציבורי, כלכלי או עיסקי בהצעה עיתונאית מיקצועית, מבלי לציין שזו אינה הצעה מגונה. השנייה, אודות הזכות שנפלה בחלקו של במחנה, שלא להמנות עם המחנה הזה. כי במחנה — מבחינה כלכלית, לפחות — הוא העיתון החופשי ביותר במדינה.

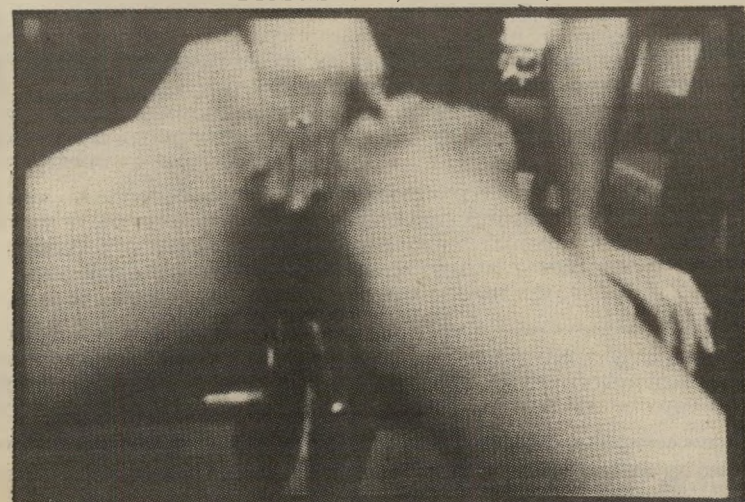
מרכאות

שעות בערוה

ועם חלק מכותבי פול'טיקה כפרט, אודות מגרעותיה של הפטרונות המגוננת, שיש בה סממנים של שלילת זכויות־הפרט וגזילת חופש־הבחירה של נשים לעשות בגופן כרצוי נן, אני מותיר לעת אחרת.

אבל בכל זאת, הערה משולשת אחת: (א) אם הפורנוגרפיה היא אס־כל־חטאת, מה עושה בעמוד 55 של פול'טיקה תצלום שחור־לבן של צעירה מאוננת? (ב) מהו בדיוק ההבדל בין התצלום היצירתי הזה לבין תצלומי ערוות מן השורה, הרואים אור (או חושך, תלוי בעיני המתבונן) בירחונים פחות מתוחכמים?

(ג) ואם התצלום הזה אינו פורנוגרפיה, אלא ביטוי של מחאה — מי יתקע לידיו של גרעון סאמט, העורך, שערותה של פול'טיקה לא סייעה לקידום מכירתם של כמה מאות גליונות נוספים?

פול'טיקה, עמוד 55
חינוך מונע

אתיקה

הקו השחור

ותמריץ לרברעבירה. מיקי מלץ הייתה יכולה לענות, שהעיר אינו מוסר חינוכי. הוא עיתון שצריך לתעד מציאות, הוויות ועובדות.

★ ★ ★

אבל מלץ לא הסתפקה בנסיעה לרברעבירה. היא שיתפה פעולה. התפקיד שלי, היא כותבת בהעיר, הוא לעמוד על המישור, ואם מכונית או הולך רגל מתקרבים, לעשות פסטסט. מלץ מילאה את תפקידה באמונה. בעלי הספריי השחור ניצלו מלילה ב' תחנת המיסרה. והעיר שוב עבר את הקו האדום.

מיקי מלץ (העיר, יום 30.6.89) מדווחת אודות רשמיה מליל-עלטה רבי-מעללים בממלכת הגראפיטי של תל-אביב.

מלץ יצאה למיבצע העיתונאי שלה כחברת צמד-עבריינים מטורלל למחצה, מצויד באוטוביאנקי לבן ובתרסיס-ספריי שחור.

המטרה: ללכלך את העיר.

התירוצ: מחאה.

האויב: מיסרה.

★ ★ ★

אילו הסתפקה מלץ בנסיעה לילית עם כנופית הרבילים הזאת, המורחת את כיטויה תיטכולה בכל קרדרחוב, הייתי שואל אותה אם הצטרפותה למסע אינה מהווה עירור

העריכה והגראפיקה שלו לפני שהוא יורד לפרוס.

פשוט מפני שאין לו מנכ"ל.

★ ★ ★

רותי לויאב, העורכת-בפועל החדשה של בסחנה, שהחליפה לא מכבר את בונה תירוש (מהשכונע שעבר — עורך השבועון ראש 1), היא הוכחה נוספת לתיאוריה שלי שבסחנה הוא עיתון חופשי.

לויאב, עיתונאית-עובדת-צה"ל (יש דבר כזה) לא נבחרה לתפקידה החדש בגלל השכלתה הצבאית המופלגת: תפישת-העולם הביטחונית שלה, היצוקה כפלדה; השקפותיה הפוליטיות הלאומיות או קיסריה-משפחה שלה עם סגרת-מטכ"ל.

המקסימום שאפשר לומר על לויאב, בת' חום השיקולים שאינם ממין העניין, הוא שקסמיה האישיים בוודאי לא היוו גורם שלילי בהחלטה למנות אותה.

אבל בכל מיקרה, הקסמים האלה יכלו להוות רק גורם שולי להחלטה. הגורם העיקרי נעוץ בעובדה שלויאב היא פשוט עורכת טובה.

★ ★ ★

יש מעט מאוד עיתוננים בישראל שהיו בוחרים לעצמם עורך חרש לפי מערכת-שיקולים כזאת. מקטרגים ממחנה הכרוב הלאומי יכולים לטעון, שבחירתה של לויאב היא עדות לחוסר-העניין, שצה"ל ומיסרה הביטחון מגלים בעיתון הרגל שלהם. סני-גורים יטענו לעומתם, שצה"ל דווקא נוהג בתבונה: רק עיתון צה"לי, שתכניו הכלליים מגוונים, חופשיים, קריאים ומלוטשים, יכול לשווק בין עמוריו גם את המסר הצבאי, שהוא חפץ למכור לקוראיו.

אני מעדיף את האפשרות השנייה.

רותי לויאב

בלי טובות

לחלוטין שחופש-הביטוי שלהם, בעניין זה, רומה לחופש השיט של הקרפיון בכריכת-הדגים.

אבל דווקא המיגבלות הברורות, החד-משמעיות, הניצבות לפני בסחנה כגדרת-ייל בתחום הכיטוי הצבאי, יצרו לו, במרוצת השנים, הזדמנויות-פעולה ומרחב-מחיה נדירים ברוב שיטחי הכיטוי האחרים.

בסחנה השכיל, בדרך כלל, לנצל את העצמאות הכלכלית המוחלטת שלו, את המאגרים המתחרשים-מאליהם של כוחות צעירים (חיילי חובה וצבא-קבע), ואת כיסוריהם הבלתי-מבוטלים של עיתונאים המשרתים בו כאזרחים-עובדי-צה"ל, כדי להוכיח שהוא אינו נופל מעיתוננים אחרים, ובמיקרים רבים עולה עליהם.

בסחנה, למשל, הוא אחד משני העיתוננים היחידים במדינת ישראל, שיעזו לחשוף את שמותיהם של מפעלית-עשייה, העושים שיי-מוש כחומרים-משמרים ובצבעי-מאכל כיי-מיים. הוא אינו חושש מניקמת-האינטשים שלהם.

בסחנה הוא העיתון היחיד במדינת ישראל, שמחלקת-המודעות שלו ממוקמת במרחק של 10 קילומטרים מבנייה-מערכת. ובסחנה הוא השבועון היחיד במדינת ישראל, שהמנכ"ל אינו מסתובב בין חדרי

מוסף

יונה בגין

בגין

אברושמי כמעט הודה

אברושמי: לא שונא. אין לי שינאה. במדינה שלנו אנשים מושפעים הרבה מהנהגה. כמו שאני הושפעת, גם אחרים יכולים להיות מושפעים.

דוגמה מס' 2:

שייבי: ... זה כל מה שיש לך להגיד? **אברושמי:** כן. אומרים שהיתה אז מערכת שלמה, שהשפיעה על האנשים, וזה נכון. אני הושפעת. אומרים שהייתי בורג קטן. אם זה כך, למה אני כאן, וכל האחריות עלי?

שתי התשובות של אברושמי זועקות לשאלות-המשך. שתיהן מבקשות ליבון, פירוש, הבהרות.

אברושמי רומז, מתפתל, מתקרב לאמת. הוא רוצה להבהיר איך זה קרה לו. הוא מבקש לגקוב בשמות המסיתים. הוא אומר "הנהגה", והוא אומר "מערכת שלמה".

אבל שייבי לא עוזר לו להמשיך. אילו טרח עוד קצת, אברושמי היה מספר לו איך שמע את המסית מרחוב צמח צווח בכיכרות הערים. איך דיבריה-הסתנה חדרו לו לתוך הלכ.

איך קלגס המילים המתלהם הצית לו את הפתיל. איך אדם אחד, מסוכן לציבור ולעצמו, מן, כמעט חיסל בהבליפה מדינה שלמה.

לא "הנהגה". מנחם בגין. חיים שייבי הוא עיתונאי ותיק, מגוססה, בעל רקורד בלתי-מבוטל של השיגים מיקצועיים. הוא לא יכול להחמיץ סיפור כזה בטעות. וזה משאיר רק שתי אפשרויות. או ששייבי לא רצה לשמוע יותר — או שידעו את אחונוות לא נתן לו לכתוב.

ירוסם הגראפיטי

גט לא יישא קיו חשוף בתל אביב. "אני אוהב נשים", "אני פרה קדושה", "אני סתם פרה" מי צריך אויבים? וטאשה", "היש אודגומה לאחר המוות" ועוד ועוד. אמני הגראפיטי חוו והמטרה לא עומדת בקצב. העיר נלווה למבצע חשאי

העיר שוחף לדבר עבירה

הוא אינו טיפוס חם או רגשי. הרגשות אצלו באים לאחר ה"היגיון".

השינוי שלו משתדל להיות אוניקסטיבי וצודק. הוא מאוד חרד לבריאות. הוא טיפוס דא"ן, אך יותר מכל מוטרד ופחד ממחלות. לעיתים קרובות הוא סובל בעצמו ממחלות. ונאלץ לבלות שעות רבות בטיפולים ובמרפאות.

ירח במזל מאזניים

לא נעים לו להרגיש, לפגוע או להמציא במצבים, שבהם יכעסו עליו או יגידו לו או לאחרים דברים לא-נעימים. הוא בורח מאלימות, מוויכוחים ומתחים. אינו יכול לשאת יחסים קשים. הוא מנסה למצוא חן בעיני כ"ל. לעיתים רחוקות מסרב לבקשות של אנשים, אם כי לא תמיד יקיים את מה שהבטיח. הוא רוצה לרצות את כולם, אך אינו יכול לעשות זאת. לכן הוא מבטיח, אך לא עומד בהבטחות. הוא מושפע מהר מאח"ר, גם בגלל רצונו להשתלב בצ"ר הרמונית ולהתאים את עצמו לכל מצב. הוא פשוט לא יכול בלי רומנטיקה. החיים ללא אהבה אינם שווים לגביו. יום בלי גילוי-אהבה נראה לו כיום מבויז. הוא נמשך לאמינות וליופי.

ירח במזל עקרב

אדם בעל עוצמה מגנטית. החלטתי, יודע בדיוק מה הוא רוצה, דבק בעקרונותיו וקנאי להם. רגשותיו עמוקים וחזקים, אך הוא עמל קשה כדי להסתיר זאת מעיני אחרים. אינו מוכן לגלות נקודות-חלופה באישיו.

המין חשוב לו, כל פרשה שיש לו - וכאלה יש לו רבות - מוסיפה לביטחון העצמי שלו. הוא אוהב לכבוש ולדעת שמח"כים לו. אם סירבו לו או פגעו בו הוא לא ישכח, לא יסלח, ובבוא היום, גם אם זה יקח עשרות שנים, הוא יתנקם.

את עבודתו עושה כנדרש. הוא מקפיד למלא את כל החובות וההתחייבויות, אלא אם המפה הכללית מראה משהו אחר. לעיתים הוא מסוגל לפ"ג, לנהוג באנוניות ולראות את טובת עצמו לפני טובתם של האנשים הקרובים לו. הכסף חשוב לו, ולעיתים הוא מסוגל לנהוג בחוסר-מסוריות כדי להתעשר.

ירח במזל קשת

זהו ירח המספר על אישיות מסובכת. מצד אחד אדם חכם, מעמיק, מתעניין בתחומים רבים. תמיד רוצה ללמוד ולד"ע, איש-שיחה מעניין, ומציג את עצמו, לפני עצמו ולפני אחרים כדוגל בשיטותיו ובחופש. זה נכון, עד שמגיע מצב שבו עליו לוותר על חירותו. אז מתברר שהוא דואג קודם כל לעצמו. בדרך כלל ירח במזל קשת נחשב לאדם סימפטי, אומר מה שהוא חושב, רגיש מאוד ומוכן לעזור. הוא אוהב ספרים ולעיתים קרובות עובד בכתיבה או בהוצאה לאור וכדומה. יחסיו עם הקרובים לו מסור-בכים. הוא רוצה חופש ואינו מוכן שיגבילו אותו.

1) סיסר אחד מנקודות-מבט שר נתן: 5) אדם ממעמד האצילים חמיהם ברומי העתיקה; 10) קינז ברחם: 11) סופר אמריקאי - הרצאות מורג: 13) מיכל לשם: 14) מידה לנחלים: 15) אחד ושואבים: 16) בסיס לעמוד או לוח וס': 18) אחרים: 20) פרץ, יצא: 21) כפר ערבי בגליל העליון: 22) ז: 24) אכסדרה של עמודים: 25) קרקע: 26) חבל, כבל: 28) אבן סדוק: 30) סופר עברי בעל ה"שבת כנגים": 31) נחיצות: 32) סמך בית ממשכת הבקר: 34) בן כלאים של חמור וסוס: 35) זרם: 38) בעל חיים ממשכת נבוכי הקר: 39) שם אלוהים במקרא: 41) הולד ככשיש: 42) אבן הירחיים התחתונה: 43) עקץ של אשכול פירות: 45) צמח יחיד בתבואות: 47) עור רוח באפיו: 48) חרב: 50) ידא, פחדמה: 51) אליל בבלי: 52) נמל: 54) מלחין ישראלי: 57) סתרים, נחמ: 61) מיקוה טבעי גדל למים מלוחים: 62) התפרצות סטאטיס: 64) תואר למקיים מצות עליה לרגל למכה: 65) אחד בסדר: 66) עומד בשער המחנה: 67) ועי: 69) שלוש (ח): 70) פתוח: 72) זמרת אורחת בארץ (ש"מ): 74) שמו של הכלב ב"המול שלשם" מאת ש"י עגנון: 75) סולם הטיט: 77) תוך: 78) בושם: 81) מיכצו במלחמת-העצמאות לכ"ר שם לוד ורמלה: 83) מדף: 85) תשלום חובה: 86) לא בשל: 88) באופט של קופידון: 89) אלומות שיכולים אגורות לערמה: 91) מנעל מסויים: 93) נאבי: 95) שנה רי צרכו: 96) טיפה: 98) עיר כנע (ר"ת): 99) עדין: 102) אפונה: 103) תבלין לקפה: 104) טיפא ההולנדי: 105) קובץ רשימת של אפרים קישון:

מאזן:

1) חנ: 2) כראדם: 3) יאוש, ראנה; בהגדרות של התשבץ האחרון - 2704 נפלו מספר סעיפים: בהגדרה מס' 98 מאזון צריך להיות - "בר". חסרות ההגדרות ה"באות: 85 מאזון צריך להיות - "עז". 96 מאזון עם 97 מאזון - "רוח למאמן במישחק כדורסל" 3) אותיות ו-1 אותיות. 99 מאזון - מילת ורוז.

9	8		7	6	5		4	3	2	1
	14			13		12		11		10
			19	18		17		16		15
	23	22					21		20	
	27		26				25		24	
				30				29	28	
					32			31		
37		36		35					34	33
			42		41		40	39		38
				47		46	45	44	43	
					50			49	48	
						52		51		
60		59	58	57		56		55	54	53
			64		63		62		61	
			69		68	67		66		65
				73	72			71	70	
						75		74		
								77	76	
80		79		78						
	87	86			85		84	83		82
						90		89		88
97				96			95	94	93	92
	103				102			101	100	99
						105				104

4) מסמר: 6) בני תשחורת: 7) סוס רכיבה והובלה: 8) כבואה: 9) מגבורי "אותלו": 12) מתן לרועים: 15) איתן בדרעה: 16) אלישע כך אבוי: 17) כטוי: 19) שם אחד האלילים השומרים בבבלים: 20) כתב-כריתות: 21) בלתי-יציב ובלי-תקוע (מיוונית): 23) סדרי המשנה (ר"ת): 24) מכשיר עיניים: 26) הרב יעקב מוצר אהרן הכהן - סגור ועד במשפט ביילים (ר"ת): 27) מורה תורה: 29) גמל צעיר: 30) רימה: 33) אי-הסכמה: 34) רמה בכרית-המועצות: 36) חלש, רפה כח: 37) האחרון במבצע מילחמת העצמאות, לכיבוש הערבה והנגב (ח): 40) בהמת משאות: 41) מלך בפרס: 44) חרש: 46) אדמת טיט: 47) ממה: 49) אישה של יעל הורגת סיסרא: 50) פשתן שלא נופץ: 53) רצועה בצוואר בהמה:

250 ש"ח? 500 ש"ח? 750 ש"ח? 1000 ש"ח?

הגרלת-הפרסים בין פותרי תשבצי וחשבוצפני העולם הזה נמשכת אך לבקשת קוראים רבים מאוד הונהג שינוי מעתה יכולים להשתתף בהגרלה גם קוראים המוחזרים וכוונת תשבץ (או תשבוצפון) אחד. או שניים (רצופים) או שלושה (רצופים). או ארבעה (רצופים) בכך מקרה יוערה בנור. אחת לחודש שמו של מותר אחד. בין מי שפתר נכונה תשבץ (או תשבוצפון) אחד. שניים שלושה או ארבעה יוכה בפרס בהתאם למספר פיתרונותיו. 250 ש"ח לתשבץ אחד: 500 ש"ח לשניים: 750 ש"ח לשלושה: 1000 ש"ח לארבעה.

אח הביחרונות יש לשלוח אל העולם הזה. תל-אביב, ת.ד. 136, מיקוד 61001.

היוד הפקד

נחוג ♦ יוסף-הלחח 66 של שמחה דיניץ, י"ד הסוכות, ל- שעבר ח"כ המערך, סגן-ראש המ"ד ניהרסיטה העברית, שער ישראלי בוישנגטון (שם עבד, בשעתו, כפ קיד זוטרי, עת למד מרצה-היטה באוניברסיטה המקסיקנית, מבלי משרד ראש-הממשלה ויועץ מדיני לגולה מאיר. דיניץ הא ילד תל-אביב ואב לשלושה.

המשורר הפעל

נחוג ♦ יוסף-הלחח 66 של סינחם שרד, משורר, העה"ר עות (החיים כמשורר) וסמך נתחלת (מות אבימלך ועוליתו השש"ס) בורונות אסו. שירים רבים של שרד, שעלה ארצה בגיל ארבע ושהיה פועל-בניין בראשית חס, תורגמו לשלוש עות (בסך הכל) שבע, וביניהן ערבית, העברית וגם לטינית.

הסופרת הלוחסת

נחוג ♦ ביהנסטר, יוסף-הלחח 66 של נאדן גורדימר, הנודעת בסופרי רוס-אפריקה, לד חמת ותיקה באפרסיה, וסלסת במיפסיה-המחאה הבינלאומיים ל- מרות ממדיה הכמעט-עודיים (1.53) מטר, 45 קילו. גורדימר, סז של שרד יוהדי יוצא ליטא ואם אבליה, פירסמה עד כה 16 ספרים היא נשואה (כשנית) לבעל גלריה ל- אמנות יוצא גרמניה, אבי שלושת ילדיה.

האשה המטחלת

נחוג ♦ בת-אביב, יוסף-הלחח 100 של מלי רנציגר, אלמנתו של הר"ר פליס רנציגר, בעל בית-החולים הפרסי הנודע של תל-אביב הקטנה רנציגר, ילדת גרמניה, שעלתה ארצה בראשית שנות ה-20, עת הקימה, עם בעלה, בית-חולים במחוז ירושלים, בקרבת שר-המחוזות. היא אם לשלושה (אחד שם הא הפסל המנוח יצחק רנציגר, ססא לשבעה ורבת-סבתא ל-14. במשך שנותיה האחרונות סבל לא רק ניהלה רנציגר את בית-החולים של בעלה, אלא אף שימשה סם, כש עת הצורך, כאחות מרדשה, ססא ועובדת-ניקיון.

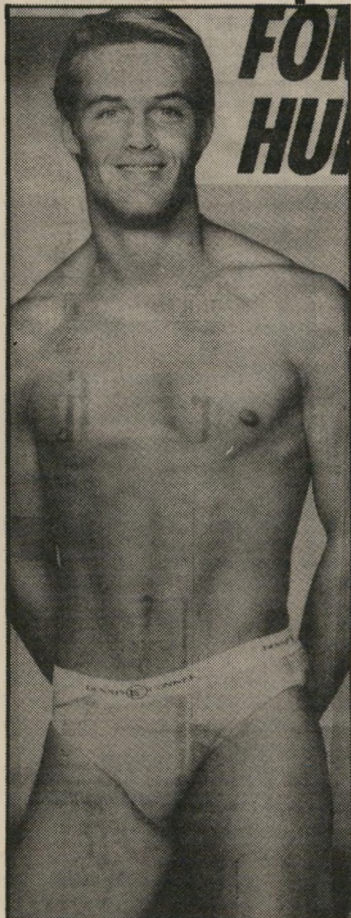
הקצין המרגל

התאבד ♦ במסקה, בגיל 32, בשאיפת גזא ממסיות שרד תה במוסך סגור, גלן מייקל סאד, תר, מי שהיה קצין בחיל-הים וסאד ריקאי ושערק לבית-המשפחה לפני שלוש שנים, משתגלה כשר גל סובייטי. העובדה שסאד סר נה, במודעת-האבל שפירסם לזכרו משרד-ההגנה הסובייטי, מיד נר-סרן) הקצ"ב מיכאיל יענבין אור לוב, מבלי שיוסבר פשו שני הש מות השונים, חיזקה את ההשערה כי ייתכן והושלל, בצדק, באר-צות-הברית, שבה היה לצלם וקצין בחיל-הים ושבה ניצל את ליסדיו באוניברסיטה הממוקמת ליד כ-סיסטי לבקורים תכופים, כקציד מילואים באותו בסיס.

לונדון

זהירות, בנות

היסוף הזה שאתם רואים בתמונה זה לא אני, לצערי. זהו בחור אנגלי בשם דן טרברס, שבחר לעצמו דרך מוזרה למדי להתרפרס. הוא "רוגמן של תחתונים".

דוגמן טרברס רק תחתונים

כמעט ויצא לי "רוגמן של תחתונים וחזיות". אבל הוא לא. רק תחתונים. במחשבה שנייה, אחרי שקראתי בעיתוני לונדון מה קרה לו, אני

כבר לא כליך מצטער שאני לא נראה כמוהו. אם חשבתי שהאנגליים כבר לא יכולים להפתיע אותי בהתנהגות בברבית, הם עשו את זה בכל זאת.

עד עכשיו סברתי לתומי שאין דבר דוחה, וולגרי, פרימיטיבי ומס' וכן יותר מהגזע התרבותי הנקרא "אוהדי-הכדורגל האנגליים". יש לי ההרגשה שהסיכוי להיפגע בת' אונות-מטוסים קטן בהרבה מהסיכוי להיפגע ממיפגש עם האוהדים הבריטיים.

פעם אף יעצתי לחבר נשוי שלי, שאת רוב האנרגיות שלו הוציא על תוכניות "להשמד" (מילה שלו) את החותנת שלו, שישלח אותה לחופש לאנגליה ויקנה לה כרטיס למישחק כדורגל — נניח בין מנ' צ'סטר-יונייטד לבין ליברפול, יד' אג שהיא תשב בין אוהדי ליברפול (חשוב להקפיד על זה), וכאשר החברה ממנצ'סטר יבקיעו שער, שהיא תקפוץ ותצרח "יופי". ואן, לפי חישוב גס, תוחלת-החיים שלה היא בערך שלוש שניות. כך תיפטר הבטיחה של החבר ואותי ימנו, כנר' אה, כיועץ של ביבי נתניהו לענייני טרור נגדי.

גם דן טרברס הנ"ל, "איש התחתונים", חשב שאין דבר נורא יותר מאוהדי-הכדורגל האנגליים. אבל המחשבה הזו חלפה לו ביעף כאשר הוא פגש במשהו יותר נוראי.

באחד הימים, כאשר עמד לצאת מהרכבת התחתית של לונדון, בי' דרכו לעבודת-יוגמנות, שמע צר' חות היסטוריות מאחוריו. כשהס' תובס, ראה קבוצה של כ-30 ילדות לונדוניות, במדי בתי-ספר מעומ' לנים כאלה וגרביים לבנות (ממש כמו ילדות חרדיות ממאה-השערים), אשר פרצו בשאגות היסטוריות כא' שר ויהו אותו.

הגבר האמין לא איבר כהוא זה מעשתנותיו, ונמלט כל עוד נפשו בו מהמקום. והילדות, בנות 13 לכל היותר, דולקות אחריו בצר' חות-אימים, לתדהמתם של עשרות מנוסעי הרכבת התחתית.

המירוף הקולני הזה נמשך דקות אחדות, והסתים בהפתלתו של העלם על הריצה והסרת הבי' גדים ממנו. כל העניין היה מלווה בצרחות וביללות (אני חושב שהן חונכו במינור, הקטנות האלה).

ברקה ה-90' ממש, וכשרק תח' תוניו לעורו (טוב שעורו נשאר עליו), הצליח גיבורנו להימלט מה'

טיסה

גובה 39 אלף דגל

לטוס בטיסות ארוכות זה לא תמיד חוויה נעימה.

כשאני אומר טיסה ארוכה, אני מתכוון לטיסה של 12-10 שעות רצופות, כמו הטיסות מתל-אביב לניר' יורק או בחזרה.

מי שראה פעם קבוצה של נוסעים העולה לטיסה זו, וראה אותם גם יורדת אחרי 12 שעות בתוך ארגז עץ, יודע בדיוק למה אני מתכוון.

הנוסעים העולים נראים, לעיתים, כמו מוזמנים לחתונה באולם המסור על כל ציודם — תיכורות, פן, פאייטים, נעלי-עקב, אפטר-שייב, הכל, חוץ ממת' נות. במקום מתנות הם מביאים המון תיקייד.

הנוסעים היודרים הם כבר סיפור אחר. הם נראים, לפעמים, כמו קבוצת פליטים מהונגריה, שהקוואקים עשו להם פוגרום בכפר. ונוסף על תיקייד שלהם הם סוחבים איתם עוד שתי שקיות ניילון של דיוטי-פרי. הדרך הטובה ביותר לעבור טיסה כזו בשלום היא לישון.

קיימים שני סוגי נוסעים. הסוג שלי, שאינו מצליח לעצום עין במשך כל זמן הטיסה. ויש הסוג האחר, המרגיז הזה, שמצליחים להירדם ונראים בירידה מה' מטוס יותר צעירים מכפי שנראו בעליה.

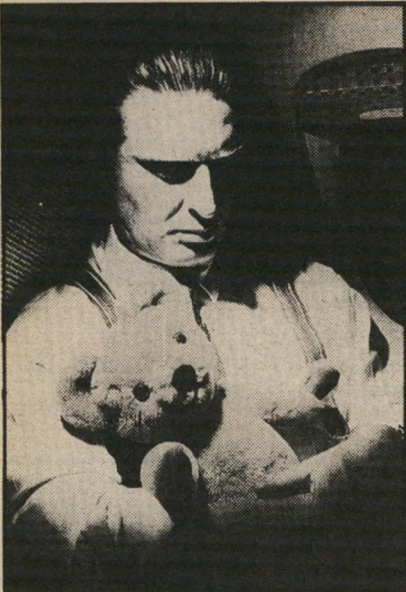
הכי מעצבנים אותי הם מי שנרדמים כבר במדרגות העליה למטוס. להם אינני סולח.

לגבי הזן הנרדם אין לי מה לומר. ברוגז איתם. אני אתייחס למי שלא נרדמים. גם כאן יש חלוקה לשתי קבוצות.

האחת היא זו של הערים העסוקים, באופן כפייתי, בלהפריע למי שישנים.

השנייה היא זו של מי שסובלים בשקט. כמוני. הפיתרון שלי לבעיה זה ספר. (ועד שהגעתי לפיתרון הגאוני הזה, הייתי נוהג בטיסות ארוכות לספור שניצלים ברומנית, והייתי מגיע למיליונים).

לא סתם ספר. משהו מדליק ומרתק כזה, שגם בבית אתה מוצא את עצמך קורא אותו במשך חצי לילה, מבלי להרגיש בזה וכלי רצון להניח אותו מהיד. אני רוצה כאן להמליץ אל ספר שנקרא The Charm School, שנכתב על-ידי Nelson Demille. אני מאוד מקווה שספר ייצא בתרגום עברי, ושייצא בקרוב. אבל אתם בוודאי יודעים אנגלית — ואם לא, אז תלמדו. (מה תעשו בנידיוק בלי אנגלית?)

נופל שהצליח להרדם לספור ברומנית

הספר כליך מרתק ומפתיע, שפשוט לא הרגשתי איך חלפו לי שמונה שעות. זהו ספרייגול בינגושי, העוסק באנשי השגרירות האמריקאית במסקוואה. אולי אין כאן סיפור גדולה, אבל כמעדי-רומן הוא מעולה.

הספר מצא חן בעיני כבר בפתיח שלו. מובא שם ציטוט של אחד, מרקוז דהקוסטין משנת 1839, ונא' מר שם כך: "בכל עת שאתה לא מאושר, סע לרוסיה. כל מי שהצליח להגיע להבנת ארץ זו, ימצא את עצמו מאושר לחיות בכל מקום אחר." זהו מיכמן שעורר אצלי את המיצים האנטי-סובייטיים שלי.

אני מאמין שלאנשים רבים במערב יש משהו, אולי תהיכרה, נגד הסובייטים. גם בלי סיבה. למשל, כאשר מראים בטלוויזיה באירופה שירור של מישחק כדורגל של נבחרת ברית-המועצות נגד נבחרת גוארלחרה, נניח, הקהל המערבי מריע תמיד לגוארלחרה. למת' ככה.

בקצרה: הספר האמור הוא תרופה נפלאה לנוסעים שיש להם נדודי-שינה.

חילו לחטוף ארנקים מגברברים צעירים, או סתם לאנוס אותם. מאחר ואני לא נראה בדיוק כמו "איש התחתונים", ואני גם לא אוהב כדורגל, אז אני לא מודאג. אותי לא יפשיטו, מקסימום ילבי' שו.

מי שעונה על הקריטריונים, שייסע לפקינג או לביירות. שם אפשר לנוח.

ציא שם רע לוואנדליוס, עברו מהרסי-רכוש סתם, לפגיעות גופ' גיות של ממש, ועכשיו באו הילדות האלה והוכיחו לאומה הבריטית שבתחום האלימות הוולה הזו, גם להן יש מה להציע.

לא נותר לנו אלא לצפות עכשיו לכך שיוקיי-בריטניה יתחילו לג' נוב אופנועים ולעשות חרקות בכ' בישים, ושחישות המקומיות ית'

מטרופות האלה. ואני שואל את עצמי: אם כגיל 13 מתנפלות הברקורות האלה על בחורים ברחוב, לאור היום, ומפי' שיטות אותם — מה בדיוק יישאר להן לעשות בגיל 18 או 27? מבט אובייקטיבי בחברה הברי' טית היום נותן תמונה עגומה למדי. קבוצות ענקיות של אוהדי-כדור' רגל, שהצליחו במשך שנים להיר'

לבד בין כל הסינים

טורונטו

לשם מה הקדמה ארוכה זו, תשאלו או, אז אני אגיד לכם. כאשר ביקרתי בטורונטו לפני זמן-מה, נכנסתי לשתי מיסעדות סיניות שונות לחלוטין זו מזו, האחת נקראת KAM

טורונטו — הרובע הסיני

מיסעדה מלאה סינים. טובה מאוד! WHA, ונמצאת ברחוב DUNDAS 149. זו מיסעדה פשוטה למדי, משהו כמו מיטבח-פועלים, והיא מלאה בסינים. הייתי

חבם סיני זקן אמר פעם (ולא לי אישית, כמוכן) שאם אתה נמצא בעיר מערבית כלשהי, ואתה רוצה להיכנס למיסעדה סינית, תברוק לפני שאתה נכנס, אם יש במיסעדה הואת סינים. אם המיסעדה מלאה בסועדים סינים, זה סימן טוב, זה אולי סימן טוב, אבל, הח"ל הסיני הזה שכה לציון שזה גם קצת מפחיד.

אני לא כליך בטוח שזה נעים להיות מוקף באנשים קטנים וחזיים, חסרי-הבעה, הנועצים כך מבטים בעיניים מלוכסנות ומדברים בשפה מוזרה, הנשמעת לי כמו קולות שמשמיעה פרה נתנקת.

אתה פתאום מרגיש חריג כזה, ואתה מנסה להקטין את האפקט של העיניים הלא-מלוכסנות שיש לך. אז איך עושים את זה? מחייכים ומכווצים את העיניים. הסינים, שלא כליך יודעים למה אתה עושה את זה, רואים אדם לבן, גבוה, יושב במיסעדה שלהם ומחייב בלי סיבה, הם מייד חושבים שאתה סובל מגאוזים ומריצים אליך קנקרתה עשויה מעשבים מוזרים, נגד מה שהם חושבים שיש לך. בקיצור, חגיגה.

חשוב לציון שהחכם הסיני הזה לא אמר שמיסעדה סינית ללא סועדים סינים אינה טובה.

שם עם זוג חברים, והיינו הבלתי-מלוכסנים היחידים במקום. בחלון המיסעדה, הפונה לרחוב הראשי, תלויות כל מיני חיות לא-ברורות, הנראות מעושנות או מיובשות, ורצוי לא לשאול את המלצרים מהן החיות האלה. ראשית, משום שאת האנגלית שלהם פשוט אי-אפשר להבין, ושנית, אם בכל זאת תבינו, אתם עלולים לא לאהוב את התשובה.

לכן מומלץ להתעלם. להיכנס למקום ולהינות מהאוכל. המנות שהוזנו היו גדולות וטובות, והעניין בהחלט לא יקר. זהו מקום להצריים בלבד, גם משום שלהיות מוקף בסינים נעים יותר כאשר בחוץ עדיין אוריום, וגם משום שזה לא מקום להעביר בו ערב.

המיסעדה השניה בהחלט מתאימה לערב. היא יותר יקרה, הרבה יותר גדולה, מפוארת ומוארת, ואין בה אפילו סיני אחד. המיסעדה נקראת YOUNG LOK, והיא נמצאת ב' VILLAGE BY THE GRANGE 122 ST. PATRICK STREET, וזה עדיין בגבולות הרובע הסיני של טורונטו. המקום מאוד פופולרי, ובשעות מסוימות ממתינים אפילו שעה בתור. אבל ההמתנה כדאית. נעים מאוד לשבת שם. ניתן לקבל קוקטיילים לפני הארוחה, והאוכל המגוש מעולה. יש מיבחר עצום של פירות-ים, גריל מונגולי ומאכלי פקין וסצ'ואן.

כאשר באים בקבוצות גדולות, וכל אחד מוזמן מנה אחרת ומתחלקים, החגיגה מושלמת.

מהפך

בהתאחדות?

במישחק גמר גביע המדינה בכדורגל חזה עסיישראל בכבוד הנשיא, חיים הרצוג, בתא הכבוד. מימינו ישב שאל סוויירי, יושב ראש ההתאחדות ונציג הפועל. משמאלו — עזריקס מילצ'ץ, סגנו ונציג מכבי. בשנה הבאה, אני צופה, יתחלפו השניים: מילצ'ץ יתפוס את מקומו של סוויירי.

יחסי הכוחות בהתאחדות הכדורגל עומדים לפני שינוי. יתכן שבמרכז הפועל לא קוראים היטב את המפה. כיצד מרכז מכבי, הנתמך על ידי מרכז בית"ר, נוגס לאט לאט בכוחה של סיעת הפועל.

באחרונה פורסם כי קבוצת בני יהודה עזבה את סיעת הפועל לטובת סיעת מכבי — עובדה שצימצמה את שליטת הפועל ל-12:11 בלבד. אני צופה שליטה מוחלטת למכבי בקדנציה הבאה של ההתאחדות.

אם להתחמק על "מיקרה בני יהודה", אין צורך להיות גאון כדי לשער את התמיכה הכספית שהעניק המרכז הנדיבות לעולה החדשה. הכספים, אגב, אינם מקופת מכבי, אלא מקרן ירדן (סכומים המוקצבים למ"ד כיום השונים, נוסף על הסכומים המוקצבים להם ממועצת ההימורים).

כאן המקום לציין, שרק חלק קטן מהסכומים המוקצבים לאגודות, והעובדים, דרך המרכזים, אכן מגיע לענף הכדורגל. חלקים

בשיתוף עם דפנה ברק

ניכרים מוקצים לענפי ספורט שונים כמו פיג'יפונג, כדורעף, התעמלות וכו'.

הבחירות הקרובות בהתאחדות ייערכו ב-20 באוגוסט. יתכן שייזוטר עדיין רוב זעום להפועל. לשורה מאזניים, אני מהמר, תהיה קבוצת שימשון תל-אביב.

נראה לי, שכפי שהצליחו לפתות את בני יהודה, ניתן יהיה לפתות, בעזרת כסף, כמובן, את שימשון תל-אביב. (רק שימשון תל-אביב ובנייהודה אינן שייכות לאחר משלושת המרכזים הגדולים — מכבי, הפועל, בית"ר). אם אכן יקרה כך, ייווצר מצב חדש בליגה, שיעלה את מניות מכבי.

תשקף לטווח רחוק יותר: סוף עונת הכדורגל הבאה יקצין את המצב החדש. אני מהמר שתדרגה שתיים מקבוצות הפועל, ולא מקבוצת מכבי.

קשה לפספס ממיכלול פרטים אלה את המגמה — הידרדרות קבוצות הפועל לעומת התחזקות קבוצות מכבי, כשהדרגמה הק פועל תל-אביב.

כבר בתחילת העונה, כשהודיעו על ההחלטה לצמצם את הליגה, חשבו במכבי שזהו שיפור עמדות ניכר. סביר יותר היה להניח שתדרגה שלוש קבוצות של הפועל לליגה הארצית. אמנם קיוו או שמכבי יבנה תעפיל לליגה הבכירה ויחול מהפך, אולם במקומה עלתה הפועל כמותג.

כך נוצר מצב כזה: חמש קבוצות להפועל, בצירוף שיטת (שימשון תל-אביב) מול שלוש קבוצות למכבי, בצירוף שתי בית"ריות ובנייהודה — תיקו ש.

כלומר: יחסי הכוחות בליגה הלאומית עדיין שקולים, אולם בליגות הנמוכות יותר — הולך ומצטמצם הפער לטובת מכבי, עד לשיטת הנכספת.

כבר עכשיו רודף עזריקס מילצ'ץ ממכבי, ובצדק, רטציה בתפקיד י"ר ההתאחדות. אנשי הפועל היו צריכים לקרוא את המפה מוזן ולהסכים להקפאת המצב לכמה שנים. כיום אני מתקשה להאמין שאנשי מכבי יסכימו להקפאה של יחסי הכוחות. מודיע אחר שגהינו לסף הפיסגה, אז שאנשי הפועל, על שלא תכננו קרימה ולא היו מאורגנים, ישלמו את המחיר.

החמיצן של הכדורגל

דני לאור
צל"ש

מקדמים את מכירת המנויים של הקבוצות השונות, ויורמים לתחרות בין הספונסורים (נותני חסות). ואין אפשר להעניק צל"ש, מבלי להיזכר שוב באחד ממיפגעי ההתאחדות: מרכזי הפועל ומכבי מסרבים לאשר העברות של שחקנים בין המרכזים. קו-מחשבה כזה נוגד חשיבה מיקצוענית בריאה, חשיבה מיסחרית. אבל מה חשוב מצב הכדורגל בישראל, לעומת הדבר החשוב מכל — יחסי הכוחות בהתאחדות!

הפועל לליגה המורחבת. כך יחזרו יחסי הכוחות, וייוו לטובת הפועל (תשע קבוצות, עם שימשון תל-אביב — מול שבע קבוצות מ-כבי, בצירוף בנייהודה).

יסלחו לי הקוראים על החישובים והחשש בנות המושגים, אבל, בתוך עמי אני יושב. אני מכיר היטב את המחשבה המנחה את ראשי ההתאחדות: כל אחד שם דגש בראש ובראשונה לראשו. רק אחר-כך — מגיעה הדאגה העמוקה לקידום הכדורגל. מכאן שרש הרע, ובבואה של מצב הכדורגל בישראל.

השבוע התבשרנו שקבוצת הכדורגל של מכבי תל-אביב חתומה על חוזה בן שלוש שנים עם הבנק הבינלאומי הראשון, על סך 350 אלף דולאר.

אני רוצה להעניק בזאת צל"ש ו"כל הכבוד" לדני לאור, יושב ראש אגודת מכבי תל-אביב. לאור הוא איש עסקים מצליח (הוא בעל חברת ביטוח) והוא הראה לנו, כיצד ניתן לשבור מוסכמות.

עד עצם היום הזה, היה הסכם בין הבנקים, שאינם נוטים חסות לאנדר. דות, הנה, קם והראה לאור שהוא שבר זאת! אינני יודע עדיין את פרטי ההסכם עם הבנק, אבל אני מוכן לחתום שזה נעשה על בסיס מיסחרי: תן לי ואתן לך.

זה מהווה תזכורת נוספת לעובדה שאם אנחנו חפצים בכדורגל מתקדם, עלינו להפקיד את ניהול הקבוצות בידי אנשים בעלי מוץ, אנשים בעלי קשרים מיסחריים, אנשי שים המסוגלים למכור מנויים עוד בתחילת העונה.

גם רכישתם של אורי מלמיליאן (עדיין אני מתקשה להאמין שאכן יעבור למכבי תל-אביב), רוזנטל ואבי כהן, מוכיחה את קו-מחשבה המיסחרי, המנחה את הקבוצה. מוכח בזאת ששחקנים מושכי קהל

אגב, הגיעה לאוני שמועה שכמה ממזכירי מועצת הפועלים הביעו רצון להיכנס להתאחדות הכדורגל כנציגי הפועל. האם לא טוב יותר שיתעסקו באיגוד המיקצועי? האם לא הגיע הזמן שאנשי הפועל ילמדו שכדאי שיציבו בהתאחדות אנשים הבקאים בנושא? מהו סיכוי ההישרדות של הפועל? אם יעביר, כל עוד יש לו רוב, החלטה לשוב ל-16 קבוצות. בליגה הלאומית. נכון שסיכוייהן של שתיים מקבוצות הפועל לדרת לליגה הנמוכה יותר, רבים, אבל היה להשיב את המצב לי קדמותו. יש להניח שתעלינה ארבע מקבוצות

והסבו אותו במהירות לשחק כבלס, כדי שישמור על אהוד.

מאחר והמישחק הראשון התנהל נגד יפאן, ואהוד לא נכלל בהרכב, טילפנו הקוראים מדי רבע שעה לי בית-המלון שבו התגוררתי ושאלו אם אהוד ייכלל בהרכב הנבחרת, למרות שנפצע באימון.

"נגד יפאן", הצהרתי, "ניתן להסיר דר גם בלעדי... ובאמת ניצחנו, בל-עדי, את יפאן 3:0. הקוראים סיימו נגדם בתיקו 2:2, ונלחצו עוד יותר.

ידוע שהנבחרת הקוריאית, כיאה לעם קפדן ויסודי, מתכנסת יום לפני המישחק. אז נקבעים ההרכב, הטאקטיקה ומהלכי המישחק. מכיוון שהבינו שאהוד יכבד במישחק נגדם, התכוונו בהתאם ושיטתו את החלוצי שהוזעק בתפקיד בלם. מה שקרה היה, ש-ההגנה הקוריאית היתה מבולבלת מפ-את חסרונן של הבלם הקבוע.

עד שהבינו הקוריאים מה מתרחש, כבר הובלנו 2:0. ניצחנו אז 3:1. בעצם הבקענו ארבעה שערים: יצחק שום הבקיע שער רביעי לטובתנו ממכת עונשין. אלא שאז התחילו לעוף אלפי כריות מציעי-הקהל, לאות מחאה ו-אכזבה מהנבחרת הקוריאית. השופט הסינגפורי נבהל מהכריות, שכוונו לי עברו, הפסיק את המישחק וביטל את השער הרביעי.

אגב, אהוד בן-טובים היה עדיין "פצוע".

רו סביבו בחצי עיגול, והרימו לעברו כדורים. אהוד נגח בחוזקה, שהדהי מה גם אותי, ועורר התפעלות רבה. לקראת סוף האימון, תידרכלתי או-תו ליפול ארצה ולתפוס את רגלו, לי-

אהוד בן-טובים
פצוע

התפתל מכאבים, כאילו נפצע. במקביל הוריתי לרופא הנבחרת, דוקטור פואד ניסים, לחוש אליו ולחבוש את רגלו. הכל פעל בדייקנות, על פי ה-תיכנון.

הקוריאים כל-כך התרשמו ממשיח הקראש של אהוד, עד שהזעיקו מהונג-קונג שחקן קוריאני המשחק שם כמיקצוען גבוה, בתפקיד חלוץ מרכזי,

נוסטלגיה

ריגול תעשייתי

אין זה סוד שלקראת מישחקים בינלאומיים נוהגים מאמני הנבחרות או הקבוצות לרגל אחר היריב. גם לקראת מישחקי הקרובים של נב-חרת ישראל פורסם שמתקיים "ריגול תעשייתי".

במישחקים המוקדמים לקראת או-לימפיאדת מונטריאול ב-1976, שוב צה ישראל ביחד עם יפאן ודרום-קוריאה בבית אחד. היפאנים הודיעו לפי"א (ההתאחדות העולמית בכדורגל) שהם אינם מוכנים לארח את נבחרת ישראל בטוקיו מטעמי-בטיחות. הרע באולימפיאדת מינכן הו-תיר את רישומי. הקוריאנים קפצו על ההזדמנות והציעו ליפאן לארח את המישחק הביתי שלהם בסיאול, במי-גרת טורניר שלוש — ישראל, דרום-קוריאה ויפאן. הם לקחו על עצמם את התוצאות הנבחרת היפאנית. בתמורה זכו במישחקים במיצרס, סיאול, נגד ישראל.

כמאמן הנבחרת הלאומית, עקבתי אחרי הנבחרת הקוריאית. קיבלתי

בבינלאומי אין אפס!

יש 0%

**שלם 0% ריבית על הלוואה לחסכון.
קבל עד 1% ריבית יותר על חסכון.**

הבנק (בנק ישראל)

הצטרף עוד היום לתכנית החסכון "עוז דולר מדד" בבינלאומי,
ותקבל מיד הלוואה ללא ריבית וללא הצמדה שתוחזר עד 31 באוגוסט 89.
ההלוואה בגובה 90% מסכום החסכון.

בנוסף לכך תקבל בבינלאומי תוספת ריבית עד 1% לשנה על התנאים
שקבע האוצר, גם במסלול הצמוד למדד וגם במסלול הצמוד לדולר.
פרטים נוספים בסניפים.

המבצע לתקופה מוגבלת. הבנק רשאי להפסיק את המבצע בכל עת.

הבנק הבינלאומי הראשון. יוצא מהכלל.

בירה מחבית זה גולדסטאר

